

DUNÁNTÚLI

A Dunántúli Református Egyházkerület lapja
XXIV. évfolyam, 1. szám | 2020. április

REFORMÁTUS LAP

Ha **ISTEN** velünk, ki lehet ellenünk?

Aki tulajdon Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyan ne ajándékozna nekünk vele együtt mindent?

Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket Isten szeretetétől, amely megjelent Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.

Pál rómaiakhoz írott levele, 8. rész 32–32., 38–39.

A veszélyhelyzet húsvéti hitünk próbája

EZT A CIKKET március 18-án írom. Egyházunk vezetése két nappal ezelőtt azzal a kéréssel fordult a gyülekezetek, lelkipásztorok, egyháztagok felé, hogy minden egyházi alkalmat, ideértve a vasárnapi istentiszteleteket is, szüneteltessenek. Nagyon helyes. Ebben a helyzetben ezt kell tenni, hiszen a vírus „csele” az, hogy mindenki vírushordozó lehet, magamat is beleértve. Egyetlen ismert védekezési mód van: minél kevesebb emberrel kell találkozni, s ha lehet, otthon kell maradni.

Nagy valószínűséggel ez lesz a helyzet április 12-én és 13-án, húsvétkor is. Nem lesznek nyilvános, templomi istentiszteletek. Megtörténik hát, amit korábban elképzelni sem tudtunk volna: húsvétkor nem megyünk templomba, hanem a különböző kommunikációs-technikai eszközök segítségével, saját otthonunkban vehetünk részt az istentiszteleten.

Sok hívő református emberben okkal vetődhet fel a kérdés: hogyan lehetséges ez? Miért engedi ezt Isten? Ha már húsvétot sem lehet templomban ünnepelni, mert a templom is „veszélyes helyé” vált, akkor hogyan beszélhetünk Isten megőrző hatalmáról, gondviseléséről?

Ez a járvány nagyon-nagyon sok kérdést felvet, s jól tesszük, ha nem ijedünk meg kérdéseinktől. Isten ugyanis nem automatákat teremtett, hanem embereket, akiket felruházott a döntés képességével is. Ez a járvány, az a valóban meghökkentő tény, hogy húsvétkor nem mehetünk templomba kemény próba elé állítja a hitünket. De ugyanakkor Isten talán éppen azért adta, hogy egy pillanatra megálljunk, magunkba szálljunk, leboruljunk az Ő végtelen hatalma előtt. Különös módon ez a veszélyhelyzet alkalmas arra, hogy szembesítsen bennünket: miben is

hiszünk valójában? Mi a tartalma annak az igazságnak, hogy Isten az élet ura? Mit jelent az, hogy Ő megőríz és gondot visel ránk? Nincs ez ellentmondásban azzal, amit most át kell élnünk?

De hiszen éppen ezekre a nyomasztó kérdésekre válasz a húsvét! Jézus Krisztus feltámadása ugyanis azt jelenti, hogy egész életünket, mindent, ami történik velünk, ideértve még ezt a mostani megpróbáló időszakot is, akkor látjuk helyesen, ha húsvét igazsága felől nézzük. Ez az igazság pedig az, hogy létünk végső, rendíthetetlen alapja, a végső jövőnk, az üdvösségünk a feltámadott Úr Jézus Krisztusban van. Ahogy ennek a mostani számunknak a címlapján is idézzük az Igét: „Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk? Aki tulajdon Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyan ne ajándékozna nekünk vele együtt mindent?” (Róm 8,31-32) „Mert meg vagyok győződve, hogy sem halál, sem élet, sem angyalok, sem fejedelmek, sem jelenvalók, sem eljövendők, sem hatalmak, sem magasság, sem mélység, sem semmiféle más teremtmény nem választhat el minket Isten szeretetétől, amely megjelent Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.” (Róm 8,38-39)

Érhet bennünket sok megpróbáltatás. Nem látjuk a közvetlen jövőt. Ám mégis, ez ne bizonytalanítson el bennünket. Sőt, inkább tegyük fel a kérdést: Isten miért hozta ránk ezt a veszedelmet? Lehet, hogy azért, hogy mindennapi életünk szokásos rutinjából felemelje tekintetünket a feltámadás, az örök élet, az üdvösség bizonyosságába?

Áldott húsvéti ünnepeket!

KÖNTÖS LÁSZLÓ
felelős szerkesztő

Tartalom

Meditáció • „Az Úr van ott!” (Szabadi István) / 3
Magyar reformátusság • Gondolatok az ökumenikus imahétről (Huszár Pál) / 4

Dunántúli Református Egyházkerület • Kincünk cserépedényben van... Püspöki beszámoló 2020/1 (Steinbach József) / 5 • Püspöki, egyházkerületi szolgálati napló (Steinbach József) / 8 • KÖZLEMÉNY / 10 • A. Tóth Sándor képzőművészeti verseny / 10 • Kiállítótér-avató a pápai Refiben (Mayerné Pátkai Tünde) / 11 • Dizseri-díjjal tüntették ki dr. Gécs Sándort (Huszár Pál) / 12 • Kibővült múzeumi foglalkozások (Halászné Kapcsándi Szilvia) / 13 • Kerületi gondnoki konferencia (Szabó Gábor) / 14

Gyülekezeteink életéből • Mezőföldi Egyházmegye 15 – Őrségi Egyházmegye 21 – Pápai Egyházmegye 27 – Somogyi Egyházmegye 33 – Tatai Egyházmegye 39 – Veszprémi Egyházmegye 45

Teológia • Az Apostoli Hitvallás magyarázata X. (Németh Tamás) / 51

Igetanulmány • Az Isten városa (Steinbach József) / 52

Ige és élet • „Rész szerint - töredékesen (Márkus Mihály) / 54

Publicisztika • Alfa és Omega avagy: vasárnaptól húsvétig (Máté László) / 55

Interjú • Beszélgetés Balogh Péterrel, az Őrségi Egyházmegye gondnokával (Jakab-Köves Gyopárka) / 56

Dunántúli évfordulók • Ötven éve hunyt el Tóth Endre (Szabó Előd) / 58

Egyház–Könyv–Kultúra • A Szentháromság-tan Kálvin teológiájában (Petró László) / 59 • Mindenkor bízunk! I-III. (Steinbach József) / 60

A címlapot Kisantal Tibor készítette.

Következő lapzártá: 2020. június 2.

DUNÁNTÚLI REFORMÁTUS LAP

A DUNÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET LAPJA

Megjelenik minden negyedévben.

Felelős szerkesztő: KÖNTÖS LÁSZLÓ.

Felelős kiadó: STEINBACH JÓZSEF püspök.

Szerkesztőség: 8500 Pápa, Március 15. tér 9.

Tel./fax: 89/324–240.

Készült az OOK Press Kft. Nyomdájában,

Veszprémben. Felelős vezető: Szathmáry Attila.

ISSN 1417–9350

„Az Úr van ott!” (Jn 21,7)

ATIBERIÁS-TENGERI jézusi jelenés harmadik megjelenése volt a feltámadott élő Jézus Krisztusnak az ő tanítványai előtt. Az 1Kor 15. részének elején találjuk az apostoli felsorolást, ahol többek között ötszáz atyafinak egyszerre jelenik meg a feltámadott Krisztus és Pál is beszámol a damaszkuszi élményéről: „*Legutoljára pedig Jézus Krisztus mintegy időtlennek, nékem is megjelent.*”

Feltámadott lelki testben eddig csak az Úr Jézus Krisztus támadott fel, s a lélek uralma alatt van a test. Tehát ha a lélek akarja, a test láthatatlan marad. Lelki testben akárhol megjelenhet Jézus. Ezért ne csodálkozzunk, ha a tanítványok nem ismerték meg Jézust, mert nem földi testben jelent meg, hanem feltámadott lelki testben. A lelki test pedig tud jelenlétéről kimondhatatlan ihletéseket adni, tud fényalakban megjeleníteni, tud egyre inkább testesülni egész odáig, hogy amikor Jézus lelki teste testesülni akar, akkor megmutatja sebeit kezein, lábain, oldalán, s ha kell, velük együtt eszik és iszik.

De természetesen a lelki testnek nincs szüksége földi életre és itálra. A szeretetvendégség a feltámadott lelki testű Krisztus számára csak azért volt fontos, hogy a tanítványok meglássák, hogy Ő él, és szellemi, lelki testben támadott ugyan fel, de a lélek annyira uralma alatt tartja a testet, hogy ugyan testet ölt, mint karácsonykor Szűz Mária testéből, de testesül, szilárdul, megfoghatóvá válik. Amikor pedig, mint itt is, meg az emmausi tanítványoknál is, megtöri a kenyeret, sákramentum mozdulatával ráismernek, de Ő eltűnik előlük, mert megtestesülő, feltámadott testből lélekké, Isten Lelkével teljes Urává változik, aki láthatatlan, de mindent lát. Nem káprázat játszik a tanítványokkal. Megmutatja, hogy Ő él! Kereszthalála nem tragédia volt, hanem váltságshalál, amiből megváltás

és új élet következett. Jézus az emberi meghíúsulások közepette jelenik meg tanítványainak. Isten sokszor mindent elvesz tőlünk, amikor magához akar ölelni azért, hogy egyedül Ő maradjon meg számunkra, de Ő igazán megmaradjon. A tanítványok teljes hiábavalóságnak látják életüket. Sok élményben volt részük, de még nem lettek még új teremtés, akiknek számára a régiek elmúltak, és íme újjá lett minden. Ezért a legnagyobb élmények is megfakulnak, bár most már az ajtók nincsenek zárva, de az ég még nincs tárva-nyitva előttük, és még nem tudnak úgy szólani mint István, az első vértanú: „*Íme, látom az eget megnyitni és az Embernek Fiát az Istennek jobbja felől állni.*”

Ezért a csodák elfakulnak, a tragédia fáj. A feltámadás felejthetetlen, de hol van a Feltámadott? Kétszer jött, de kétszer eltűnt, és most mégis nélküle vannak. Meghíúsultak imádságaik is, egyre üresebbé lesznek. Az Isten meghallgatás élményét már nem is merik remélni. Most már cselekedni kell! El kell tartani a családot. Péter elmegy halászni és vele mennek a többiek is. Hajóba szállnak, egész éjszaka halásznak. Nem fognak semmit. Cselekedeteik is üressé válnak. Ez az az állapot, amikor az események és ünnepek után rájuk köszönt a hétköznapi szürkeség, és nem tudnak rajta erőt venni.

Akkor kiderül, hogy Isten, mint mondani szokták, teljes valójában nem a valami csúcán, hanem a semmik mélyén jelenik meg számukra. Akkor, amikor a semmi köszönt rájuk. És egyszer, a minden meghíúsulás élménye után a parton megjelenik Valaki, s mi még nem ismerünk rá, de a Kijelentés megmondja, hogy ez a valaki: Jézus. Benne az istenség egész teljessége lakozik tesileg.

Mit üzen ez neked, kedves Olvasóm?

Ne félj a teljes kifosztottságtól. Ne félj a teljes csődbejutásodtól, beteg-

ségeidről, könnyeidről, végső kilátástalanságotról, hanem amikor mindenki más összerokadna, amikor a lelked roskadozva viszed, csendesen és váratlanul átölel az Isten. Folyamodj hozzá: Uram, te vagy egyedüli javam és segítőm, és Isten, Jézus arca megjelenik, de hogyan?

Úgy jelenik meg Jézus, hogy senki sem ismer rá, mert nem földi testben van, hanem feltámadott, lelki testben. Úgy szólítja meg őket: „*Fiaim, van-e valami ennivalótok?*” Egy vadidegen így nem szólhat. A tanítványok válasza: Nincsen! – mert mindenből ki vannak fosztva. Milyen gazdagok voltak, amíg velük volt Jézus!

Úgy érzik most: mindenünk volt és semmink lett! Most Jézus kérésére újra merítik a hálót, és a lehetetlen lehetségessé lesz. Ilyen csodát csak Isten emberi élete, Jézus tud produkálni. Egyetlen Isten egyetlen Fia egyetlen-szerűen tehette meg! Az ismeretlenségből ismeretté válik. Ki veszi észre Jézust? Aki szereti! Aki nem szereti a halálon is győzedelmeskedő Megváltót, az nem szereti Jézust.

Amikor Péter, a legrajongóbb tanítvány meghallja, hogy „*az Úr van ott!*”, azonnal a tengerbe veti magát, hogy partra ússzon és köszöntse Jézust. Tettekkel kell váltani a Jézus iránti szeretetet.

Aztán következik a jézusi szeretetvendégség. Adja nekik a kenyeret és a halat (nem bort).

A hal is sákramentumi étel, mert az újszövetségi nyelve: ΙΧΘΥΣ öt betűje azt jelenti: Jézus Krisztus Isten Fia Megváltó.

Adja az Úr, hogy feltámadásos életét gazdagon tapasztald meg, és vele egyesülve hálával zengedezzen szíved: Ő miénk, Ővéi mi!

**Szabadi István lelkipásztor
(Körmend)**

Gondolatok az ökumenikus imahétről

„Hogy mindnyájan egyek legyenek, amint te énbennem, Atyám, hogy ők is egyek legyenek mibennünk...”

(Jn 17,21)

ISTENÜNK FENTEBB IDÉZETT Igéjében tanítványai egységéért foháskodik az Atyához az Egyház Ura, Jézus Krisztus a János evangélista által feljegyzett főpapi imádságában. Most is az egyetértésre, lelki-szellemi egységre int bennünket, Krisztus Urunk mai tanítványait Mesterünknek ez a kívánsága, hiszen az Ő beszéde örökérvényű. Ebben a szellemiségben tartjuk immár több évtizede minden év elején közös igehallgatási és ima-alkalmainkat, hiszen a Szentírás egyetlen egyházat ismer, amelyet Krisztus Urunk testének tekint. Az ökumené értelmében átfogalmazott Apostoli Hitvallásunkban is az egyetlen, apostoli Egyházba vetett hitünket valljuk meg.

2017 óta ugyancsak az ökumenikus imahét alkalmain emlékezünk meg a világszerte egyre veszesebb, egyre döbbenetesebb méreteket öltő keresztyénüldözésről, buzgón foháskodunk megtartatásukért. Elszomorító, sőt felháborító, hogy az arra hivatott nemzetközi szervezetek egyetlen szó ellenvetés nélkül tudomásul veszik a világ számos helyén dühöngő keresztyénüldözést, mintha az természetes lenne, mintha arra nem is kellene reagálniuk. Nekünk, Krisztus-tanítványosságunkat komolyan vevőknek viszont imádságos lélekkel kell a szinte állandó életveszélyben lévő hittestvéreinkre gondolnunk – nem is csupán az ökumenikus imahét napjaiban. Imádságainkban, könyörgéseinkben kell hordoznunk őket, és minden tőlünk telhető módon támogatnunk, erősíteniük kell őket, hogy zavartalanul szülőhelyükön élhessenek, boldogulhassanak, az idegen környezetben is háborítatlanul megélhessék keresztyén hitüket.

Ebben az évben máltai keresztyén testvéreink választották ki az ökumenikus imahét bibliai témáját. Jó tudnunk ehhez, hogy ottani hittestvéreink február 10-ét nemzeti ünnepüként tartják számon, mert a Szent-

írás szerint Kr.u. 60. február 10-én Málta partjainál szenvedett hajótörést az a hajó, amelyen többek között a fogoly Pál apostol is Kréta szigetétől Róma felé tartott. Bár hajójuk rakományát, sőt a hajó tartozékait is a tengerbe szórták a dühöngő szélvihar miatt, járművük mégis elsüllyedt, de annak minden utasa sértetlenül jutott el Máltára. Az apostol álomlátása után így nyugtatta kétségbeesett útítársait: „egy lélek semvész el közületek, hanem csak a hajó.” (ApCsel 27,22). Partrajutásuk után őszinte meglepetéssel és örömmel tapasztalták, hogy „a bárbarok pedig nem közönséges emberséget cselekesznek vala mivélünk.” (ApCsel 28,2) Ez a befogadókészség kellett ahhoz is, hogy Pál apostol megismertethette a máltaiakat Krisztus Urunk tanításával. Ezek ismeretében nem véletlen tehát, hogy a 2020. évi ökumenikus imahét jelképéül a hajót választották máltai hittestvéreink.

Kettős szerephez jut tehát az idei ökumenikus imahét alkalmából a hajó, hiszen az ökumenének, a keresztyén felekezetek közötti egyetértést, sőt együttműködést szorgalmazó, immár bő évszázadra visszatekintő nemes mozgalomnak is a hajó a nagyon is kifejező jelképe. Ez a hajó azt mondja számunkra, a különböző keresztyén felekezetek hívei számára, hogy ugyanaz a víz van alattunk, ugyanaz az égbolt van felettünk, és egy hajóban evezünk. Nagyon szép gyakorlati példáját tapasztalhattuk meg ennek 2019. szeptember 7-én, amikor is a hazai három történelmi felekezet – evangélikus, református, római katolikus – négyszáz híve vett részt egy ökumenikus hajókiránduláson Balatonfüred – Tihany – Balatonfüred útvonalon, miközben egy felejthetetlenül szép, igazán lélekemelő, hitünkben gazdagító ökumenikus istentiszteleten vehettünk részt. Hittel vallom, hogy ez a kezdeményezés valóban követésre méltó. Ebben a megállapításomban sok-sok résztvevő atyánkfia helyeslő véleményét is közvetítem.

Ez a máltaiak által tanúsított „nem közönséges emberség” számunkra, XXI. századi keresztyének számára is megszívlelendő kell, hogy legyen. Nem csupán az ökumenikus

imahét kapcsán várja el tőlünk Teremtő és Megtartó Istenünk, hogy nyitottsággal, megértéssel, felebaráti szeretettel viszonyuljunk egymáshoz mindannyian, akik Krisztus Urunk tanítványainak hisszük és valljuk magunkat – tartozunk bármely keresztyén felekezethez! Szeresse mindegyikünk a maga keresztyén hitét, de fenntartás nélkül tisztelje a másikat, így bizonyosan békesség lesz közöttünk! Így teljesíthetjük Krisztus Urunk örökérvényű szeretet-parancsát.

Ezek az ökumenikus törekvések semmi esetre sem jelenthetnek szinkretizmust, bármiféle önfeladást egyik részről sem. Az „egy akol, egy pásztor” fogalma csak úgy értelmezhető, ha a pásztor a mi Urunk, Jézus Krisztus. Az egyházaink közötti különbségek ugyan jelentősek, de ne ezek határozzák meg egymáshoz való viszonyulásunkat! Ne azokra a tulajdonságokra tekintsünk, amelyek megkülönböztetnek, netán elválasztanak bennünket, hanem az Egyház Urára, a mi Urunk Jézus Krisztusra, aki összekapcsol, és főpapi imájában is egységre buzdít bennünket. Lehet, hogy felekezeti különbségeink akadályozzák, gátolják szervezeti egységtörekvéseinket, de az Úr Krisztusban való egységünket semmi meg nem akadályozhatja, meg nem gátolhatja, ha őszintén törekszünk erre, és ehhez kérjük Teremtő és Megtartó Istenünk segítségét.

Ökumenikus imaheti alkalmainkon időről időre felmerül az egykori „asztalközösség” helyreállításának alapjában véve jogos vágya, amit azonban jelenlegi viszonyaink még nem tesznek lehetővé, de Istenünk segedelmével a valamikori jövőben talán ez sem elképzelhetetlen. Ha mindegyikünk megmarad a maga hitében, de abban egy kicsit is erősebbek leszünk, akkor már feltétlenül eredményes, áldásos lehet a keresztyén felekezetek közötti szót-értés. Tudom, hogy mindegyik oldalról működnek fékező erők, de Mennyei Gazdánk segedelmét kérve és remélve lehet reményünk a sikerre. Úgy legyen!

**Dr. Huszár Pál főgondnok,
a Zsinat világi elnöke**

Kincsünk cserépedényekben van, de erősek vagyunk az Isten kezében

Püspöki beszámoló 2020/1

A 2020. ESZTENDŐ VEZÉRIGÉJÉRŐL

„Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van...” (2Korinthus 4,7)

LOMTALANÍTÁSKOR TÚNIK FEL, hogy a különböző ajándékba kapott cserépedényekkel, kerámiákkal nem tudok mit kezdeni: kidobni sajnálom a szépen megmunkált darabot; de önmagában mégis haszontalan, mert a cserépedényt azért formálták a fazekas műhelyében, hogy „eszközzé” legyen, hogy valami értékeset hordozzon.

Amikor takarítunk, akkor látom, hogy a cserépedények többségébe beletömtünk valamit; egy idejétmúlt számlát, egy már nem író tollat vagy ki tudja még mi mindent, ami valójában szemét. A míves cserépedény nem erre rendeltetett: „tele van”, hordoz valamit; de mégis „üres”, mert ami benne van, az kidobandó, értéktelen, tartalmatlan, már nem számít, már nem fontos.

Ilyenné lett az emberi élet is: az Úr szépen megmunkálta, hogy hordozza, képviselje a legszentebbet, magát az Alkotóját! Ehelyett életünk tele van minden mulandó, önmagában értéktelen dologgal; tehát „tele” vagyunk; és az örök élet szempontjából mégis „üresek” vagyunk.

Az embert arra formálta meg „ékesen” – eredeti szentségben és tisztaságban – az Úr, hogy hordozzon... Nem mindegy, hogy mit hordozunk: örökkévaló kincset; avagy kincsnek tűnő mulandó kacatot? Nem mindegy, hogy mivel vagyunk tele! Egyáltalán nem mindegy, hogy mivel tömtek meg bennünket! Bizony, nem mindegy, hogy mit tartunk fontosnak; és milyen hatások érnek bennünket, valamint gyermekeinket!

Kegyelem, amikor cserépedény életünket kézbe veszi az Isten, és kiberítja abból a sok kacatot, amelyeket az évek alatt „beletömtök, beletömködtünk”, hogy aztán kitöltse törékeny létünket az örökkévaló evangélium kincsével.

„Ez a mi kincsünk cserépedényekben van”.

Olyan ez, mint amikor rendrakás közben felfedezek egy poros, mindenféle kacattal teltömködött cserépedényt; fogom, kiöntöm abból a felesleges kacatokat, leporolom, megtisztítom és virágot ültetek bele. Attól kezdve hasznossá lesz a cserépedény, virágja tündöklik, illatozik, virágzik. Mindenki a virágra tekint, nem a cserépedényre; de pont így van jól. A cserépedény akkor tölti be a küldetését, ha hordoz „valami szépet”, valami valódi kincset, igaz értéket.

Ez az igazi, múlhatatlan, örökkévaló kincs a mi Urunk, Jézus Krisztus. A mi cserépedény életünk legnagyobb méltósága Jézus Krisztus evangéliumának hordozása...

„Ez a kincsünk pedig cserépedényekben van...” (2Korinthus 4,7), de „erősek vagyunk az Isten kezében” (2Korinthus 10,4), ezért örülünk az Úrban mindenkor (Filippi 4,4).

SZÁZ ÉVE SZÜLETETT RUDOLF BOHREN

Rudolf Bohren (1920-2010) születésének századik évfordulójára emlékezünk ebben az esztendőben. Októberben országos konferenciát is szerveznek Budapesten az évforduló kapcsán. Erre az évfordulóra készülve a „Homiletikai tankönyvek” sorozatunkban szeretnénk megjelentetni a nagy teológus „Predigtlehre” című művét magyar nyelven.

Varga Zsolt szolgatársam és barátom tíz évvel ezelőtt írt doktori disszertációt a nagy teológusról. A disszertáció megvédése után kiderült róla, hogy súlyos beteg, és pár hónap alatt haza is hívta őt szolgálatba küldő Ura. Ebben a rövid írásban én magam Varga Zsoltra is emlékezem.

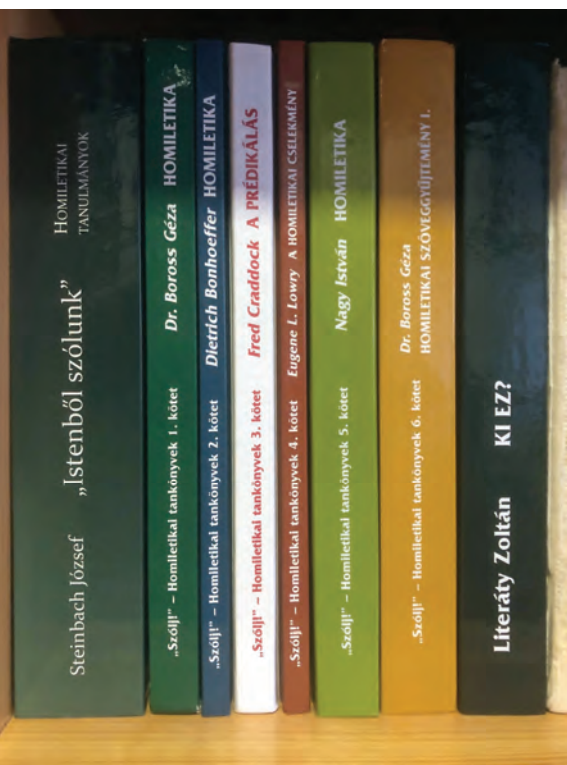
Rudolf Bohren gyakorlati teológiai, homiletikai munkássága azt igazolja, hogy az Ige teológiájának, vagyis az újreformátori teológiájának barthi örökségét úgy is meg lehet őrizni, hogy az empirikus homiletika kutatási eredményei sem veszítik el jelentőségüket. Ugyanakkor a prédikáció és a Szentlélek kapcsolatának kiemelését, azaz a pneumatológia fontosságát hangsúlyozva Bohren újból viz-

szállította az igehirdetés méltóságát, mint Isten hatalmas beszédét, amely az emberlét összevissza fecsegő némaságát isteni hatalommal töri meg. Bohren gyakorlati teológiai és homiletikai munkásságának lényege a pneumatológiai gondolkozásmódja, vagyis a Szentlélek hatalmába vetett hite. A pneumatológiai alapokra épülő gyakorlati teológia az ő munkássága alapján szerzett tekintélyt. Ez Bohren más gyakorlati teológiai műveiben is kitűnik, hiszen a lelkipozás megújulását, az imádság megújulását istentiszteletünk és szolgálatunk megújulását is a Szentlélektől várja. Hinni a Szentlélekben azt jelenti, mint a gyülekezetben és mint a gyülekezet által a világban hatékonyan cselekvő, feltámadott Jézus Krisztusban hinni. A teológia nagy ügye az, hogy rásegítsen bennünket a Szentlélek cselekvésének felismerésére.

Bohren hangsúlyozza, hogy a Szentlélek a gyülekezeti tagoknak karizmákat osztogat, ezért a nagykorú gyülekezet megköveteli minden gyülekezeti tag aktivitását; az igehirdetés kapcsán pedig azt, hogy a gyülekezeti tagok valamilyen formában megszólalhassanak az istentiszteleten, utána pedig építő prédikáció-kritikát gyakorolhassanak, amely szerinte az igehirdetés szerves része.

Bohren hangsúlyozza a prédikáció kettős természetét, vagyis a prédikációt egyszerre értelmezi a Szentháromság Isten csodájaként, és ugyanakkor emberi alkotásként, amit Is-

ten Szentlelke igénybe vesz. Ezért is, Bohren a pneumatológiában találja meg prédikációról szóló tanításának kiindulási pontját, és a homiletikai kérdéseket az „isteni kölcsönöség” (*theonom reciprocitás*) kulcsfogalmában fejezi ki. Ez az isteni kölcsönöség teszi lehetővé, hogy Isten Igéjének hirdetése Isten beszédévé legyen. A meditálás révén megértett Ige ebben az isteni kölcsönöségben lesz gyümölcsözővé; vagyis az Ige fölötti emberi, gyönyörködően szenvedő fáradozást az Isten Szentlelke megáldja. Fordítva pedig ez azt jelenti, hogy minden igehirdetésre való készülés a Szentlélekért való könyörgéssel kezdődik, és ez az úgynevezett epiklézis jó prédikációs ötletek formájában nyert meghallgatást.

Rudolf Bohren homiletikája a prédikáció elmélete és gyakorlata mellett az ide kapcsolódó gyakorlati teológiai és rendszeres teológiai kérdésekkel is foglalkozik, vagyis Bohren, a pneumatológia (a Szentlélekről szóló tanítás) mellett hangsúlyossá teszi az igehirdetés ekkleziológiai (egyházról és gyülekezeetről szóló tanítás) és eszkatológiai (a jövő krisztusi üdvösséges reménységéről szóló tanítás) aspektusait.

Rudolf Bohren a prédikáció krízisét a hit krízisének tartja. Homiletikájában hangsúlyozza, hogy Isten szabadságot akar ajándékozni az igehirdetőnek: szabadságot a hallgatóktól, szabadságot önmaguktól, és szabadságot a szolgálatra. Bohren homiletikája többek között részletesen kifejti a prédikáció készítése kapcsán a meditáció fontosságát, amelyet hosszan és egészen új szempontból tárgyal.

Bohren szerint az igehallgatók megértésének kulcsa a kegyelmi kiválasztás és ennek alapján a prédikátor belső és külső elhívása az igehirdetői szolgálatra. Ennek nyomán Bohren elvárja az igehirdetőtől, hogy példakép legyen. Ennek teológiai kifejtése is egyedülálló Bohrennél, a homiletika eddigi történetét szem előtt tartva. Többek között példaképnek lenni azt jelenti, hogy az igehirdető közösségben éljen a rábizott gyülekezettel, teljes egzisztenciája ott álljon a szolgálatra mögött, és Isten Lelkének segítségül hívásával mozgósítsa karizmáit az igehirdetés szolgálatára érdekében.

Rudolf Bohren homiletikai látásának másik két kulcsfogalma az exorcismus és az absolutio. A prédikáció akkor lesz a gonosz kiűzésévé, ha közli a feloldozást, a bűnbocsánat hirdetését. Bohren szerint a kulcsok hatalmával való élés az absolutio meghirdetése. Ez nemcsak liturgiai aktus, hanem homiletikai is, vagyis az igehirdetésnek mindig meg kell érkeznie idáig, mint Jézus Krisztusban hangsúlyos üzenetig. Homiletikai értelemben a prédikáció a kulcsok hatalmával való élés, mert aki prédikál, az old és köt, és az absolutio-ban koncentrálódik az evangélium az igehallgatók számára.

Bohren szerint a prédikációnak nem szabad elhallgatnia azt, hogy egyszer mindannyiunknak meg kell állni az eljövendő Bíró előtt, ezt azonban az Úr kegyelmébe kapaszkodva tehetjük meg. Tehát miközben a prédikáció visszaemlékezik Isten hatalmas szabadító tetteire, és a bibliai Igék alapján elbeszéli azt, majd tanítást és üzenetet ad ezek alapján a mának (tehát nem áll meg a narratív igehirdetés műfajánál), azoközben az eszkatológiai szempontot is figyelembe kell vennie, vagyis Isten ránk vonatkozó – Jézus Krisztusban beteljesedett és majdan kiteljesedő – ígéreteibe kell kapaszkodnia.

Bohren homiletikája a materiális részt konkrétan nem tárgyalja, tehát az egyes bibliai iratok, üdvtörténetek, sákramentumok és kazuáliák kérdésére nem tér ki.

Rudolf Bohren óriási műveltsége megjelenik minden teológiai munkájában, így a homiletikájában is, ezért az igehirdetőket Isten általános kijelentéséhez, a művészetekhez, írókhoz, költőkhöz, zenei és egyéb művészeti alkotásokhoz tanácsolja, hogy ez által lélekben gazdagodjanak, és ez a gazdagodás igehirdetésükre is áldott hatással legyenek, vagyis újra szenvedélyes szerelemmel prédikáljanak, megerősödve a hitben és bízva a Szentlélek hatalmában, aki a prédikációt Isten Igéjévé teszi. Bohren tehát a teológiai esztétikának is nagy jelentőséget tulajdonított, amely műveit kiemeli a száraz, rideg és helyenként fárasztó

teológiai alkotások közül, ugyanakkor mindvégig megmarad teológusnak.

Rudolf Bohren maga is írt verseket, amelyekből Békési Sándor professzor úr fordított és közölt néhányat. Íme tehát két Bohren vers pár sora: „...Jeremiás az Igétől volt részeg, itt már senkit sem inspirál a lényeg...”; „Már virágba borulnak a fák / de még a vincellér / a vesszőbe vág / véresen / Jöjj a szőlőhegyre és akkor megérted / virágok és lombok sebében meggyőz / az idegen szenvedés / teérted.”

ÖRÜLJÉTEK AZ ÚRBAN! REND 2020 • PÁPA

Szeretettel hívunk mindenkit 2020. június 26–28. között, az egyházkerület székhelyén tartandó Református Egyházi Napokra, a REND vezéregyénével: „Örüljétek az Úrban mindenkor...” (Filippi 4,4)

A pápai REND valóban legyen egy dunántúli református seregszemle. Természetesen bízunk abban, hogy ennél több adatuk nekünk itt! Azért imádkozunk és dolgozunk, hogy hitünkben, szolgálatunkban, szeretetett egyházunk iránti elkötelezettségben; Igében, a mi Urunkban megerősödjék élhessük át a közös együttételt.

Ennek jegyében történik, most már „gőzerővel”, a 2020. évi pápai REND részletes **programjainak szervezése**. A belvárosi környezet a Fő tértől a Március 15. térig igazi református keret biztosít majd a dunántúli reformátusok találkozójához.

Szeretettel biztatjuk a kedves Testvéreket, hogy már jó előre tervezze be programjai közé a REND fesztivált, és ha teheti, akár mind a 3 napon vegyen részt programjainkon. Ezért, szinte egy mozgalmat indítva, 2020-ra **azt kérjük a gyülekezetektől**, hogy legyen az idei REND a gyülekezet „mindenféle rendes” évi konferenciáinak, táboroztatásainak a helyszíne. **Most ne máshova, hanem ide szervezzék ezeket!!!**

Húsvétra minden gyülekezetéhez eljut a részletes programfüzet, benne az időpontok, helyszínek és témák szerinti csoportosítással, a szolgálók bemutatkozásával, valamint minden technikai információval, térképekkel és jelentkezési lappal együtt.

Ekkorra eljut minden gyülekezetéhez az étkezéssel és a jelentkezéssel kapcsolatos tájékoztatás.

ÉTKEZÉS: A REND alatti étkeztetés nagy változása, hogy nincs mód előre érkezést rendelni. Ehelyett mintegy 30 m hosszan „laticonyha”-szerű ellátással készülünk elő a Fő téren. A város éttermei is felkészülnek a REND-re, REND menüvel. A programfüzetben

megtalálható kapcsolati telefonszámokon keresztül az is lehetségessé válik, hogy egy gyülekezeti csoport előre megrendelje az ebédjét a neki leginkább megfelelő időpontra. Ezzel elkerülhető az étkezés előtti hosszabb várakozás.

JELENTKEZÉS: A Dunántúli Református Egyházkerületből jelentkezni az illetékes lelkészi hivatalokon keresztül lehet. Jelentkezési lap igényelhető a lelkészi hivatalokban, 2020. április 10-től, letölthető a honlapjainkról, megtalálható a programfüzetben, szabadon sokszorosítható. Más egyházkerületekből, illetve határon túlról való jelentkezés esetén, kérjük, vegyék fel a kapcsolatot a szervezőkkel.

Külön **szállást** a meghívott vendégeken, szolgálókon és segítőkön kívül senkinek nem szervezünk, ezért javasoljuk, hogy már jó előre foglalja le szálláshelyét Pápán, vagy valamilyen Pápa környéki település panziójában.

A **REND honlapján** és a Dunántúli Református Egyházkerület honlapján keresztül is egyre inkább bővülnek az információk a fesztiválunk kapcsán. Kérem, látogassák ezeket az internetes felületeket.

Hívogatóként az eddig megszervezett programokat csoportosítva szeretném az alábbiakban közreadni. Természetesen ez még nem a végleges, néhány változtatás lehetséges.

ISTENTISZTELETEK, ÁHÍTATOK, ELŐADÁSOK: Öröm a Bibliában - Dr. Vladár Gábor • Miért az öröm a fő üzenete a Bibliának? – Dr. Németh Tamás • Öröm és identitás – Dr. Huszár Pál • Öröm és betegség – Kormos György • Öröm és lelkészi hivatás – Máté László • Öröm és történelmünk? – A reformátusság maradéka és a reformátori történelemszemlélet változásai (Trianon 100) – dr. Márkus Mihály • Öröm és nemzet – dr. Földváriné Kiss Réka • Öröm és pozitív gondolkodás vagy valami más? – dr. Földi Rita • Öröm és társadalom – Minek lehet örülni? – Öröm és társadalmi kérdések – Juhász Hajnalka • Öröm és életöröm – Minek lehet örülni az életben? – Dr. Nemes Pál • Öröm és kultúra – Horváth Gergely • Öröm és szeretet – „Szeretethálózatok” – Csermely Péter.

BESZÉLGETÉSEK, TALÁLKOZÓK: Ökumenikus Fórum – Kövér László, Udvardy György, Szemerei János, Steinbach József, Pataky Albert, Szabó István • Böszörményi Gergely • Dézsi Csaba győri polgármester • Horváth Gergely • Berecz András mesemondó • Rátóti Zoltán est • Szabó T. Anna.

KÖNYVBEMUTATÓK: Mi Atyánk kötet • Dunántúli Református Egyházkerület története (első kötet) • Református Gimnázium Művészeti Tagozatának kötete • Tislér Géza kötet.

ZENEI PROGRAMOK: REND Kórus és kama-

razenekar • Kowalsky meg a Vega élő nagy koncert • Szabó Balázs és Bandája • Mága Zoltán élő koncert • Lovasi András zenés beszélgetés • Beck Zoltán (30Y) zenés beszélgetés • Orgonakoncertek • Szombathelyi Szimfónikusok • ifj. Berkesi Sándor - basszusgitár • Neumann trió FAITH • Vörös Szilvia • Alma együttes • Big Band • Neumann trió – Cserhádi est • Duka Jazz • Pécselyi Rézfúvós Zenekar • KG7 koncert • Veszprémi Légierő Zenekar • Táncház.

GYEREKEKNEK: Kerekítő • Pegazus Színház • Alma Zenekar • Tündérkert daloló.

FILMKLUB: „Szerelem és halál” • „Kontroll” – beszélgetés Pindroch Csabával.

KIÁLLÍTÁS: Rajzverseny kiállítás • Pápai Református Gimnázium Művészeti Tagozatának kiállítása • Mécsvilág, Ótemplom állandó és időszakos kiállítása • Miatyánk festményekben – kiállítás • A Tóth Sándor kiállítás.

EGYÉB REND PROGRAMOK: Református utca • Miénk a színpad • Találkozók .

A NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS ÉVE

Az idei esztendő a Nemzeti Összetartozás Éve. Egyházmegyei szinten különböző konferenciákon, egyházkerületi szinten a REND-en, országos szinten pedig a marosvásárhelyi Református Egység napján adunk hálát minden nyomorúság ellenére azért, hogy Isten a kényszerű szétszakítotttság ellenére, száz esztendőn át megtartott bennünket magyar református keresztyénként a Kárpát-medencében és szerte a világon; valamint ezeken az alkalmakon könyörgünk a mi Urunk áldásáért, megtartó kegyelméért és a jövő reményiségéért.

Püspöki beszámolómban szeretném továbbítani a Kárpát-medencei Generális Konvent Elnökségi Tanácsának ezzel kapcsolatos nyilatkozatát:

Szeretettel hívunk mindenkit, hogy együtt vigyük Isten elé hálaadásunkat az elmúlt száz esztendőben megtapasztalt megtartó kegyelméért. Isten a széthullás roppant erői ellenére is megtartott minket. Szentlelkével folyton munkálta bennünk, hogy közösen valljuk meg hitünket, együtt végezzük a szeretet munkáit, és egységben keressük az Ő ígéreteiben megalapozott reménységet.

Marosvásárhelyen is együtt jövünk Őhozta, hogy józan belátást, bölcsességet és erőt kérjünk reménységben hordozott jövődönk számára. Kérünk minden magyar reformátust, hogy csatlakozzon a marosvásárhelyi közös ünnephez. A részletekről rövidesen tájékoztatást adunk egyházaink hivatalos médiafelületein.

„Akik Isten szeretik, azoknak minden a javukra van, mint akiket örök elhatározása szerint elhívott.” (Róm 8,28) Krisztus a jövő, együtt követjük Őt!

Szekszárd, 2020. február 13.

KÖZEGYHÁZI VÁLASZTÁSOK ÉS LEGFONTOSABB IDŐPONTOK

Az idei esztendőben egyházunkban közegyházi választások lesznek, hiszen a 2015-ben kezdődött ciklus év végével lejár.

Már a balatonszárszói gondnoki konferencián tájékoztatást adunk a közegyházi választások előkészítéséről, hogy minden törvényesen, ékes és szép rendben valósulhasson meg.

A márciusi gondnoki konferenciától kezdve rendszeres tájékoztatást adunk kommunikációs felületünkön a közegyházi választások törvényes menetrendjéről, időpontokról, határidőkről, teendőkről. Kérem, kövessék ezeket figyelemmel!

Az egyházkerületi **cikluszáró Közgyűlést** is előbbre hoztuk a megszokottnál, ezért az egyházmegyei közgyűléseket is tavasszal mindent meg kell tartani és az Esperes-gondnoki értekezlet határozata szerint a hat évvel ezelőtiek szerint, egy napon, szeptember utolsó szombatján tartjuk meg az egyházmegyei jelölő közgyűléseket.

Ezek alapján néhány fontos tervezett időpontot itt is közlök, az Úr megtartó kegyelmében bízva, a változtatás jogát fenntartva.

2020. március 5., Egyházkerületi Tanácsülés.
• 2020. május 7., Egyházkerületi Tanácsülés. • 2020. május 21–23. Marosvásárhelyi Nemzeti Összetartozás Napja, az egyházmegyéék és az egyházkerület elnökségének részvételével, lehetőség szerint közös, buszos utazással. • 2020. június 11. Cikluszáró Egyházkerületi Közgyűlés. • 2020. június 26–28. REND, Pápa. • 2020. szeptember 26. Egyházmegyei Jelölő Közgyűlések. • 2020. november 7. Ünnepi Egyházkerületi Közgyűlés lelkézszeneléssel.

LAPZÁRTA UTÁN

A Magyarországi Református Egyház Zsinata Elnökségének közleménye a lapzárta után **minden egyházi alkalom szüneteltetését rendelte el a koronavírus miatti rendkívüli helyzetre tekintettel.** Az országos vesztélyhelyzet és az ezzel kapcsolatos zsinati elnökségi közlemény a fenti időpontokat is módosíthatja. Könyörgjünk az Úrhoz, és maradjunk meg a reménységünkben, a bizonyosságunkban! „Erősek vagyunk az Isten kezében!” (2Korinthus 10,4)

Steinbach József püspök

Püspöki, egyházkerületi szolgálati napló

a 2019. esztendő első negyedében

A püspöki, egyházkerületi szolgálati napló közzétételében egy átláthatóbb módszert alkalmazunk, miszerint mindig az előző év pont egy évvel ezelőtti negyedévéét közöljük le. Így a 2020. évi Dunántúli Református Lap négy számában a 2019. évi püspöki szolgálati naplót olvashatják négy részletben.

2019. JANUÁR

- 2019.01.01. k: – Balatonalmádi-Balatonfűzfő, újrési istentisztelet (Filippi 4,10 Gondoskodni).
- 2019.01.02. sz: – Balatonalmádi, MTV újrési interjú, lelkipánczói beszélgetés.
- 2019.01.03. cs: – Balatonalmádi, hivatali munka, ünnepi iheridetesek legépelés, véglegesítése, tavalyi püspöki szolgálati napló lezárása.
- 2019.01.04. p: – Balatonalmádi, hivatali munka.
- 2019.01.05. szo: – Balatonalmádi, tavalyi év zárása, beruházási iratok rendezése; Veszprém, újrési fogadások.
- 2019.01.06. v: – Balatonalmádi-Balatonfűzfő, istentisztelet (Kovács Attila lelkipánczor szolgálata), Filippi sorozat teljes lezárása, „Nézzünk fel II.” kötet lezárása.
- 2019.01.07. h: – Kaposvár, lógyógyászati klinika.
- 2019.01.08. k: – Pápa, hivatali munka.
- 2019.01.09. sz: – Veszprém, Nagy Lajos esperes úr meglátogatása; Budapest, találkozó a Katona József Színházban.
- 2019.01.10. cs: – Balatonalmádi, tárgyalás egyetemi lelkészségről, beruházás megbeszélés.
- 2019.01.11. p: – Budapest, kórházlelkészség.
- 2019.01.12. szo: – Kaposvár, Bellai Zoltán fótanácsos úr meglátogatása.
- 2019.01.13. v: – Budapest, Farkas Józsefné búcsúztatója.
- 2019.01.14. h: – Veszprém, személyes találkozó; Budapest MTV – Világnézet – Püspökkenyér 90. (Ökumenikus imahét, Magyar Kultúra Napja).
- 2019.01.15. k: – Pápa, hivatali munka, esperes-gondnoki értekezlet, tárgyalás a pápai gimnázium igazgató asszonyával, pénzügyi megbeszélés.
- 2019.01.16. sz: – Budapest, Elnökségi tanács, tárgyalás a pápai óvodaprojektéről, Farkas József könyvtárának megtekintése, Rózsavölgyi Szalon.
- 2019.01.17. cs: – Balatonalmádi, tárgyalás a Siloám Otthon igazgató asszonyával, tárgyalás a költségvetésről gazdasági vezetőkkel, egyeztetés a gyülekezeti beruházásokról a szakemberekkel.
- 2019.01.18. p: – Balatonalmádi, tárgyalás a gyülekezeti óvodaprojektéről, találkozó lelkészekkel, és a somogyi egyházmegye esperesével.
- 2019.01.19. szo: – Herend, új templom alapkövetétele (Zsoltárok 84).
- 2019.01.20. v: – Balatonalmádi-Balatonfűzfő, istentisztelet (Jóel 1,1–12/12/ Eltűnt az öröm?); Budapest, MEÖT ökumenikus imahét nyitó istentisztelet a Deák téri evangélikus templomban.
- 2019.01.21. h: – Balatonalmádi, gyülekezeti beruházás második ütemének elkezdése; Litér, temetési szolgálat; Balatonalmádi, beruházás megbeszélés gyülekezeti projektekről szakemberekkel; Győr, ökumenikus istentisztelet a Kossuth utcai református templomban.
- 2019.01.22. k: – Balatonalmádi, hivatali munka, gyülekezeti beruházási ütemezések összesítése; Veszprém, munkaebéd a kormány megbízott úrral; Pápa hivatali munka, pénzügyi megbeszélés, költségvetés egyeztetés, találkozó egy teológussal.
- 2019.01.23. sz: – Balatonalmádi, beruházások intézése; Esztergom, ökumenikus istentisztelet a katolikus Kerek templomban (Zsidókhöz írt levél 13,1–5 Igazság és testvéri szeretet).
- 2019.01.24. cs: – Balatonalmádi, beruházások intézése; Veszprém, tárgyalás a Pannon egyetem rektorával az egyetemi lelkészségről, bemutatva az új egyetemi lelkipánczort; Szombathely, ökumenikus istentisztelet az evangélikus

templomban (Lukács 4,18–19 Evangélium a szegényeknek).

- 2019.01.25. p: – Budapest, kórházlelkészség; Veszprém, ökumenikus istentisztelet a Bazilikában (Márk 16,14–15 A tanítványok kiküldése húsvét után).
- 2019.01.26. szo: – Balatonalmádi, MÁK aláírások, egyeztetés a pápai gimnázium igazgató asszonyával; Székesfehérvár, egyeztetés a presbitériummal, ökumenikus istentisztelet a Budai úti katolikus templomban (Máté 15,21–28 A kánaáni asszony).
- 2019.01.27. v: – Balatonalmádi-Balatonfűzfő, istentisztelet (János 8,12–14/12/ A világ világhossága); Kaposvár, Bellai Zoltán fótanácsos úr meglátogatása, ökumenikus imahét záró istentisztelete a kaposvári Bazilikában.
- 2019.01.28. h: – Budapest, MEÖT, személyes találkozók, tárgyalások, MEÖT elnökségi ülés.
- 2019.01.29. k: – Pápa, hivatali munka, pénzügyi megbeszélés, költségvetés egyeztetés, tárgyalás dr. Szabó Előd tanár úrral a Dunántúli Református Egyházkerület történetének megírásáról, tárgyalás a pápai egyházmegye esperesével és egy lelkipáncztorral; Balatonalmádi, beruházás egyeztetés és elszámolások.
- 2019.01.30. sz: – Veszprém, személyes találkozás; Balatonalmádi, tárgyalás a győri Kossuth utcai gyülekezet elnökségével, beruházások intézése.
- 2019.01.31. cs: – Balatonalmádi, hivatali munka, tárgyalás a gazdasági vezetővel; Veszprém, egyeztetés a Groupama Biztosítónál, vasárnapi iheridetes legépelésének befejezése.

2019. FEBRUÁR

- 2019.02.01. p: – Balatonalmádi, hivatali munka, találkozó a PRTA docensével, találkozó lelkipáncztorokkal.
- 2019.02.02. szo: – Miskolc, Szathmáry Sándor professzor úr 90. születésnapja.
- 2019.02.03. v: – Balatonalmádi-Balatonfűzfő, istentisztelet (Jóel 1,13–20/13-14/ Kiáltás! – Az Úr ítéletes napja bűnbánatra hív)
- 2019.02.04. h: – Balatonalmádi, vasárnapi iheridetes legépelés, beruházások intézése.
- 2019.02.05. k: – Pápa, hivatali munka, pénzügyi egyeztetés, beruházási egyeztetés, tárgyalás lelkészekkel, tárgyalás a komáromi teológia küldöttségével; Balatonalmádi, gyülekezeti családlátogatás.
- 2019.02.06. sz: – Balatonalmádi, gyülekezeti zárómadások elkészítése.
- 2019.02.07. cs: – Balatonalmádi, beruházási nagymegbeszélés.
- 2019.02.08. p: – Veszprém, személyes találkozó; Nagykanizsa, előadás a Kanizsai estéken: Hiszek az iheridetesben.
- 2019.02.09. szo: – Balatonalmádi, presbiteri gyűlés; Balatonfűzfő, presbiteri gyűlés.
- 2019.02.10. v: – Balatonalmádi-Balatonfűzfő, istentisztelet (Jóel 2,1–11/3/ Ki menekülhet meg? – Az Úr napja és a megmenekülés).
- 2019.02.11. h: – Balatonalmádi, vasárnapi iheridetes legépelés; Budapest, MEÖT, személyes találkozó, elnökségi ülés, Budapest MTV – Világnézet – Püspökkenyér 91. (A házasság hete, leégett a Ráday Kollégium).
- 2019.02.12. k: – Pápa, hivatali munka, találkozó az Országos Missziói Iroda vezetőjével, tárgyalás kerületi cigánymissziós referens ügyében; Balatonfűzfő, ökumenikus imaalkalom a katolikus templomban.
- 2019.02.13. sz: – Pápa, PRTA hatodéves képzés, találkozó lelkészekkel; egyházkerületi költségvetés egyeztetése.
- 2019.02.14. cs: – Balatonalmádi, gyülekezeti beruházások egyeztetése szak-

emberekkel, tárgyalás a vörösbereinyi elnökséggel, Ige mellett anyagok rendezése a 2020-as Bibliaolvasó Kalauz rendje alapján.

- 2019.02.15. p: – Bellai Zoltán püspöki főtanácsos halála, búcsúztató intézése, kórházlátogatás.
- 2019.02.16. szo: – Balatonalmádi, személyes lelkipozdózi beszélgetés; Budapest, tiszteletjegy-premier a Nemzeti Színházba.
- 2019.02.17. v: – Balatonalmádi-Balatonfűzfő, istentisztelet (Jóél 2,12–17/12-13/ Térjtek meg! – Az Úr napja megtérésre hív), személyes találkozó; Kaposvár, Bellai Zoltán püspöki főtanácsos temetésének egyeztetése a családdal; Veszprém, egyéb ügyek intézése.
- 2019.02.18. h: – Balatonalmádi, vasárnapi igehirdetés legépélése, Bellai Zoltán püspöki főtanácsos temetésének intézése, tárgyalás szociális intézmény-vezetővel.
- 2019.02.19. k: – Pápa, hivatali munka, pénzügyi megbeszélés, egyházkerületi költségvetés egyeztetése, esperes-gondnoki értekezlet, tárgyalás a fonyódi és a győrszabadhegyi gyülekezetek elnökségével.
- 2019.02.20. sz: – Budapest, Zsinati Tanács, rektorok és elnökségi tanács találkozója.
- 2019.02.21. cs: – Balatonalmádi, gyülekezeti beruházások megtekintése, személyes lelkipozdózi beszélgetés; Veszprém, egyéb ügyek intézése.
- 2019.02.22. p: – Budapest, RMK áhítat, tárgyalás a beruházásokról.
- 2019.02.23. szo: – Kaposvár, Bellai Zoltán püspöki főtanácsos úr búcsúztatója, hálaadó istentisztelet.
- 2019.02.24. v: – Balatonalmádi-Balatonfűzfő, istentisztelet (Jóél 2,18–27/28/ Isten könyörülő irlalma – Az Úr napja és Isten könyörülete).
- 2019.02.25. h: – Nagymegyér, előadás a veszprémi és a pozsonyi lelkészek lelkésztovbábképző napján: Farkas József, Az eretnek evangélium; Balatonfűzfő, tűzjelző egyeztetése.
- 2019.02.26. k: – Pápa, hivatali munka, egyeztetés a kerületi cigánymissziós referenssel, egyeztetés a Pápai Gimnázium igazgató asszonyával, Gimnáziumi Igazgatótanács, pénzügyi megbeszélés, kerületi költségvetés egyeztetése.
- 2019.02.27. sz: – Balatonalmádi, hivatali munka, elmaradt adminisztrációk pótlása.
- 2019.02.28. cs: – Pápa, Egyházkerületi Tanácsülés; Balatonalmádi, személyes lelkipozdózi beszélgetés.

2019. MÁRCIUS

- 2019.03.01. p: – Balatonalmádi, OTP ügyintézés; Veszprém, személyes lelkipozdózi találkozás; Balatonalmádi, beteglátogatás, személyes találkozás, egyeztetés a pápai egyházmegye esperesével, felnőttkonfirmáció óra, társasági gyűlés, egyeztetés a kehidai otthon igazgató asszonyával.
- 2019.03.02. szo: – Balatonalmádi, Esőben II. kötet korrektúrája; Székesfehérvár, ügyintézés.
- 2019.03.03. v: – Dad, hálaadó istentisztelet (Jóél 3,1–5 A Lélek ajándékai).
- 2019.03.04. h: – Balatonalmádi, vasárnapi igehirdetés legépélése, tárgyalás a bakonybéli Teremtés napjáról, találkozó a dadi gyülekezet presbiterével.
- 2019.03.05. k: – Balatonalmádi, óvodaprojekt műszaki egyeztetése a helyszínen; Pápa, hivatali munka, találkozó a győri Kossuth utcai gyülekezet elnökségével, tárgyalás a pápai polgármesterrel a pápai óvodaprojekt kapcsán.
- 2019.03.06. sz: – Balatonalmádi, hivatali munka.
- 2019.03.07. cs: – Pápa, beruházás megbeszélés, pénzügyi egyeztetés, hivatali munka.
- 2019.03.08. p: – Balatonalmádi, OTP ügyintézés, gyülekezeti látogatás; Balatonfüred, gondnoki konferencia.
- 2019.03.09. szo: – Balatonakarattyá, új templom alapkőletétele.
- 2019.03.10. v: – Balatonalmádi-Balatonfűzfő, istentisztelet (Jóél 3,1–5 A Lélek ajándékai), hálaadás, 40. házassági évforduló.
- 2019.03.11. h: – Budapest, MEÖT Elnökségi Tanács, Budapest MTV – Világéretet – Püspökkenyér 92. (Március 15., és böjti időszak), Kossuth Rádió, Reggeli imák.

- 2019.03.12. k: – Pápa, találkozó a PRTA egyik professzorával, tárgyalás a hatodévről, tárgyalás a beruházásokról, külön tárgyalás a kehidai otthonnal kapcsolatos beruházásról.
- 2019.03.13. sz: – Balatonalmádi, hivatali munka.
- 2019.03.14. cs: – Balatonalmádi, hivatali munka.
- 2019.03.15. p: – Nemzeti ünnep, részvétel ünnepeken.
- 2019.03.16. szo: – Balatonalmádi, elmaradt adminisztrációk pótlása.
- 2019.03.17. v: – Balatonalmádi-Balatonfűzfő, istentisztelet (Jóél 4,1–17/1–3/ Az Úr jóra fordít...), találkozó egy Amerikában szolgáló magyar lelkésszel, találkozó egy hatodévvessel, korrektúra egyeztetés.
- 2019.03.18. h: – Balatonalmádi, beruházás megbeszélés, szerződések egyeztetése.
- 2019.03.19. k: – Balatonalmádi, hivatali munka.
- 2019.03.20. sz: – Budapest, Elnökségi Tanács; Balatonalmádi, gyülekezeti ház kiviteli szerződés aláírása, óvodaprojekt egyeztetés a leendő munkatársakkal, találkozó egy Olaszországban élő nyaraló gyülekezeti tagunkkal.
- 2019.03.21. cs: – Pápa, hivatali munka, egyeztetés a Gimnázium konyhájának felújításáról igazgató asszonnyal és a kivitelezővel, egyeztetés az országos óvodaprojekt képviselőivel, pénzügyi megbeszélés, pápai óvodaprojekt egyeztetése.
- 2019.03.22. p: – Veszprém, személyes lelkipozdózi találkozás; Balatonalmádi, találkozó egy csákerényi presbiterrel, találkozó lelkészekkel; Balatonfüred, gondnoki konferencia; Balatonalmádi, gyülekezeti filmklub (78), Tízparancsolat 1. rész.
- 2019.03.23. szo: – Révfülp, előadás az evangélikus konferencián; Balatonalmádi, egyeztetés egy gyülekezeti tagunk 95. születésnapjának hálaadásáról.
- 2019.03.24. v: – Szerecseny, hálaadó istentisztelet és Generális Vizitáció.
- 2019.03.25. h: – Veszprém és Balatonalmádi, hivatali munka.
- 2019.03.26. k: – Veszprém és Balatonalmádi, elmaradt publikációk megírása: gyülekezeti körlevelek, kötet előző és ajánlás, DRL cikkek.
- 2019.03.27. sz: – Veszprém és Balatonalmádi, hivatali munka.
- 2019.03.28. cs: – Balatonalmádi, elmaradt publikációk megírása, Bibliaolvasó Kalauz 2020, fénymásoló beüzemelés, Anyák Klubja; Budapest, találkozó a Nemzeti Színházban.
- 2019.03.29. p: – Balatonalmádi, MÁK aláírás, hivatali munka.
- 2019.03.30. szo: – Balatonalmádi, hivatali munka.
- 2019.03.31. v: – Balatonalmádi-Balatonfűzfő, istentisztelet (Jóél 4,18–21/18/ Forrás fakad az Úr házából), keresztlő, 2019–02, 641.

Steinbach József püspök

Szüneteltessenek minden egyházi alkalmat!

A koronavírus gyors terjedése miatt hozott kormányzati intézkedésekkel összhangban a Magyarországi Református Egyház elnöksége a következő kéréssel fordul a gyülekezetek, lelkipásztorok és egyháztagek felé.

Legyetek józanok, hogy imádkozhassatok!

(Péter első levele 4. fejezet 7. vers)

Kérjük, hogy további intézkedésig szüneteltessenek minden egyházi alkalmat: istentisztelet, áhítatot, jegyesoktatást, bibliaórát, konfirmációelőkészítést, ifjúsági alkalmat, baba-mama kört, egyházi testületi üléseket (egyházmegyei tanács, közgyűlés, zsinati tanács, zsinat, presbiteri ülés), a gyülekezetekben esedékes canonica vizitációkat, presbiteri szövetségi és nőszövetségi alkalmakat, konferenciákat, továbbképzéseket, tanfolyamokat és egyéb csoportos foglalkozást, közösségi alkalmat.

Kérjük, hogy a lelkési hivatalban telefonügyeletet tartsanak. Az egyházközségek az adminisztrációt online intézzék.

Kérjük, hogy temetésekkor csak a szűk család vegyen részt a szertartáson.

Kérjük, hogy a konferenciatelepek ne fogadjanak gyülekezeteket, vendégeket.

Kérjük a gyülekezeteket, hogy ha módjuk van rá elmélkedéseket, imádságokat osszanak meg tagjaikkal.

Felhívjuk minden egyháztageunk figyelmét, hogy a reformatus.hu honlapunkon minden reggel online áhítatot tartunk, továbbá vasárnap délelőtt online istentiszteletet közvetítünk. Kérjük, figyeljék a reformatus.hu oldalt, ahol folyamatos tájékoztatást adunk.

Kérjük a hívőket, tartsanak otthoni könyörgéseket és imádságokat. Kérjük a lelkészeket, hogy lássák el őket segítő anyagokkal.

Kérjük, hogy a közösségi médiában csak megalapozott és igazolt információkat osszanak meg egymással, a különböző fórumokon tartózkodjanak a félelemkeltéstől és felelőtlen megnyilatkozásoktól.

Kérjük gyülekezeteink fiataljait, hogy – akár a helyi önkormányzattal együttműködve, akár a gyülekezet szervezésében – segítsenek az idős gyülekezeti tagoknak a szükséges bevásárlásokban.

Kérjük a fiatal családokat, hogy nyújtsanak egymásnak segítséget gyermekeik megőrzésében.

Kérjük testvéreinket, valamennyi egészségügyi rendelkezést tartsanak be. Kérjük, hogy imádkozzanak a járvány megszűnéséért, a betegekért, egészségügyi dolgozókért, felelős döntéshozókért.

A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ ELNÖKSÉGE

Budapest, 2020. március 16.

A. TÓTH SÁNDOR KÉPZŐMŰVÉSZETI VERSENY

A Pápai Református Kollégium Gimnáziuma és Művészeti Szakgimnáziuma képzőművészeti versenyt hirdet

- általános iskolák felső tagozatos diákjai számára (I. kategória),
- a középiskolák diákjai számára (II. kategória) és
- alkotó tanáraik számára (III. kategória).

A verseny védnöke az A. Tóth Alapítvány.

A rajzpályázat témája ebben az évben a REND (Református Egyházi Napok, Dunántúl) vezérgondolatához kapcsolódik: „Örüljete az Úrban mindenkor!” (Fil 4,4)

Az „ÖRÖM” szerepének, szimbolikájának körüljárása az alábbi témákban:

- A hit öröme
- Az élet öröme
- A szeretet öröme

Az alábbi két feladat közül lehet választani:

- Illusztráció készítése szabadon választott eszközökkel (grafika, festmény, de alkalmazható akár kollázs-technika is), legfeljebb A3-as méretben.

- Bábterv készítése (ceruza, színes ceruza, toll, filctoll, akvarell) legfeljebb A3-as méretben.

A verseny egy fordulós. A kiállításra kész állapotú alkotásokat el lehet juttatni iskolánkba postán, vagy személyesen 2020.04.16-ig.

Cím:

Pápai Református Kollégium Gimnáziuma és Művészeti Szakgimnáziuma, 8500 Pápa, Március 15. tér 9.

A mű hátoldalán legyen olvashatóan feltüntetve a mű címe, az alkotó neve, életkora, felkészítő tanára, valamint iskolája címmel, telefonszámmal, e-mail elérhetőséggel.

Eredményhirdetésre, oklevelek, pénz- és tárgyjutalmak átadására 2020. 04. 23-án, a Pápai Református Gimnáziumban, a versenyművekből rendezett kiállítás megnyitóján kerül sor. A kiállítás anyaga a REND ideje alatt is megtekinthető lesz.

Kiállítótér-avató a pápai Refiben

A Pápai Református Kollégium Gimnáziuma és Művészeti Szakgimnáziuma szeretettel és megbecsüléssel gondol az egykori tanítványokra, azokra pedig különösen is büszke, akik tehetségükkel, hűségükkel, a keresztyén értékek megélésével öregbítették az Alma Mater több évszázados jó hírét.

Ezért is volt öröm a számunkra, hogy a gimnázium nemrég felújított, udvari szárnyának emeletén A. Tóth Sándor Kiállítótér megnyitására kerülhetett sor február 19-én.

A. Tóth Sándor Magyar Örökség díjjal kitüntetett, Európa szerte ismert festőművész, bábművész. A Képzőművészeti Főiskola elvégzése után több évet Londonban, Párizsban, Berlinben töltött. Párizsi tanulmányútja során kezdett érdeklődni a bábszínház iránt, és az avantgárd Arc en Ciel színház tagja lett. A legkülönbözőbb technikákkal mozgatott, faragott, kubista bábjaival nagy sikert aratott, ezek a figurák hagyatékának nagy értékű darabjai. A művész 1932-ben tért haza Franciaországból és a Pápai Református Gimnázium művészettanára lett. Olyan kiválóságok nevelődtek az ő emberformáló műhelyében, mint Csoóri Sándor vagy Somogyi József.

A. Tóth Sándor pedagógiai és művészi tevékenysége máig ható erejű a református kollégiumban, ahol 2010 óta művészeti szakgimnáziumi képzés is folyik. Nevét viseli a tágas, világos rajzterem, s most már az új bemutatótér is, amelyet az EGYH-KCP-18-0864 EMMI pályázaton nyert 5 millió forintból sikerült korszerű fény- és hangtechnikával, információs pulttal, projektoros kivetítővel és bábszínppaddal is felszerelni. Itt végre méltó helyet kapott az A. Tóth- emlékkiállítás és a híres bábkollektívák másolata, amelyet az A. Tóth Alapítvány adományozott az intézménynek.

A bemutatótér avatóján itt volt a művész fia, A. Tóth Gábor Sándor feleségével együtt, valamint a lánya, Katalin. A megnyitót megtisztelte Jacqueline Plessis, a francia nagykövetség kulturális attaséja, Andy Guanini, a francia intézet referense, A. Szabó Magda, a Nemzeti Színház nyugalmazott igazgatóhelyettese, és a művésztanár szülővárosából Molnár Sándorné Pelle Beáta, a Rimaszombati Tompa Mihály Református Gimnázium igazgatója. Sokan eljöttek az egykori tanítványok közül, és a gimnázium tanulóifjúsága is érdeklődéssel követte az eseményeket.

A megjelenteket Baráth Julianna, a gimnázium igazgatója köszöntötte, majd Kerpel Péter, a képzőművészeti képzés vezetője bemutatta az új kiállítótér gazdag eszköztárát. A falakon körben A. Tóth Sándor mesterien megalkotott eredeti festményei és grafikai láthatók, közöttük remekművek másolatai utazásairól, az intézményhez fűződő szoros kapcsolatáról és növendékeiről. A bemutatótér különlegessége a bábszekrény, valamint a bábszínpad, ahol az iskola báb-szakköre is otthonra talált.

Kiss Sándor animációs filmjének megtekintése után Feledy Balázs művészettörténész méltatta a művész pályafutását és a kiállítást. Badin Árpád bábművész A. Tóth Sándor bábja-it mutatta be, majd a gimnázium bábosai is felléptek egy Vitéz László-jelenettel és egy Strucc- darabbal, amelyet Valler Kata, egykori refis diák, bábszínész rendezett. A szereplők: Ádám Nikolett, Holb Levente, Berhidai Kincső, Szabó Cseenge, Nánássy Kincső voltak.

Az A. Tóth Bemutatótér ékessége az a majolikaszobor, amelyet Józsa Judit Világ Magyarországaért Művészeti díjas keramikumművész készített Hommage A.T.S. címmel. Az alkotást dr. Kelemen Zsolt és dr. Somhegyi Annamária adományozta az iskolának.

Mayerné Pátkai Tünde igazgatóhelyettes

Dizseri-díjjal tüntették ki dr. Gécs Sándort

Dr. Gécs Sándort, a veszprémi Csolnoky Ferenc Kórház osztályvezető főorvosát, a Balatonalmádi Gyülekezet presbiterét Dizseri-díjjal tüntették ki. A díjátadón dr. Huszár Pál dunántúli főgondnok, a Zsinat világi elnöke méltatta a főorvos szolgálatát. A laudáció szerkesztett változatát az alábbiakban közöljük. A főorvos úr életére és szolgálatára Isten gazdag áldását kérjük. (A Szerk.)

„Aki azért tudna jót cselekedni, és nem cselekszi, bűne az annak.”

(Jak 4,17)

Akár a Szentírásnak ebben az egyetlen mondatában is összefoglalhatnánk Dr. Gécs Sándor urológus főorvos úr életfelfogását, szakmai és általános emberi életvitelét. Minden túlzás nélkül megállapíthatjuk, hogy a szolgáló szeretet irányította és irányítja minden tevékenységét. Ennek megfelelően választotta ifjúkorában az orvosi hivatást, mert úgy vélte, orvosként tehet legtöbbet szenvedő embertársaiért. A Budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetemen szerezte meg orvosi diplomáját. 1984-ben. Már tanulmányai alatt elkötelezte magát az urológia tudományága iránt. 1988-ban tett urológus szakvizsgát. Szintén orvos feleségével mindkét gyermeküknek olyan példát mutattak és mutatnak hivatásuk gyakorlásában, hogy ők is mindketten az orvosi hivatás mellett döntöttek.

A Veszprém Megyei Kórház Urológiai Osztályának osztályvezető főorvo-

saként a város, sőt a megye határait messze túlhaladóan ismert, sőt elismert szaktekintély az urológia területén. Érthetően sokat tett és tesz tudományos és gyakorlati ismereteinek szilárdításáért, gyarapításáért, mert természetesnek tartja az állandó ismeretgyarapítást, ismeretszilárdítást. Mindezek ismeretében természetes, hogy számos itthoni és külföldi orvostudományi társaság hívta meg tagjai közé a messze határainkon túl is jól ismert urológust. Már 1984-ben – még urológus szakvizsgájának letétele előtt tagjává választotta a Magyar Urológusok Társasága, 1996 óta rendes tagja az Európai Urológusok Társaságának.

Napjainkban sajnos nem jellemző, hogy a hivatását a legmagasabb szinten gyakorló orvos-házaspár családjával együtt szigorú következetességgel gyakorolja vallását, cselekvő módon éli meg keresztyén hitét. Dr. Gécs Sándor főorvos úr és felesége a Balatonalmádi Református Egyházközség példás hűségű tagja, az istentiszteletek rendszeres és aktív résztvevője. Gécs főorvos úr természetesnek tartja, hogy presbiterként – akár kétkezi munkával is – részt vállal a Balatonalmádi Református Gyülekezet mindennapi életében. Református keresztyénként őszinte örömmel mondhatom, hogy Gécs főorvos úr mind orvosként, mind magánemberként életével, munkájával és szolgálatával a feltámadott Jézus Krisztus hiteles bizonyágtevője.

Hithű reformátusként Dr. Gécs Sándor is szép példát mutat az ökumenében, a keresztyén felekezetek közötti szót értésben, sőt az együttműködésben is. Hittel vallja, hogy a maga Krisztus-hitében szilárd keresztyén ember tisztelni tudja a más keresztyén felekezetekhez tartozó embertársaink hitét és meggyőződését. A többnyire csak formai különbözőségek ellenére képes törekedni a velük való szót-értésre, sőt a napjaink értékviszályság világában

olyannyira szükséges, mondhatnám életbevágóan fontos együttműködésre, együtt cselekvésre is, hogy el ne sodorjon bennünket az ár.

Mint minden keresztyén ember, Gécs főorvos úr is optimista, pozitív gondolkodású. Egy 2012-ben vele készült interjúból vettem ki a következő idézetet: „Mindenkiben meg kell találni azt a tulajdonságot, ami benne jó, és úgy kell elfogadni. Fontos az ősök becsülete. Az ember becsülje meg tanárait, tanítóit, szüleit, és tanítvány ne akarjon nagyobb lenni mesterénél. Ha ezt látják tőlem a fiatalok, talán szebb lehet a jövő. Egy mosoly, egy jó szó mindenki számára gyógyír lehet.”

Orvosként és Krisztusban mélyen hívó emberként egyaránt helyesen látja, hogy betegei számára legalább olyan fontos a jó szó, a mosoly, mint a gyógyszeres kezelés, netán a műtéti beavatkozás, hiszen a testi gondok-bajok kezelése mellett a lélek gondozása is rendkívül fontos, e kettőnek feltétlenül egyensúlyban kell lennie. Ezt az alapigazságot már a régi rómaiak is tudták és vallották, amiként a latin mondásból mi is megérthetjük: mens sana in corpore sano, ami szép magyar nyelvünkben annyit tesz: ép testben ép lélek.

Őszinte tisztelettel és krisztusi szeretettel gratulálok Dr. Gécs Sándor urológus főorvos úr tevékenységének eme magas szintű elismeréséhez, a Dizseri Tamás Díj odaítéléséhez, és a Minden Kegyelem Istenének gazdag áldását kívánom további munkásságához. Szívvel kívánom, hogy Szeretettel együtt lelje szívbeli örömét a munkájáért megérdemelten kapott kitüntetésben!

Budapest, 2020. 02. 22.

Dr. Huszár Pál
főgondnok,
a Zsinat világi elnöke

Kibővült múzeumi foglalkozások

Tisztelt Látogatóink! Tisztelettel és szeretettel adjuk közre a Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei Könyvtárának és Pannonia Reformata Múzeumának erre az évre kidolgozott, gyermekeknek és felnőtteknek szóló múzeumpedagógiai-katechetikai programjait. Szívből reméljük, hogy a veszélyhelyzet elmúlásával, közös örömmel köszönhetjük egymást az ősi falak között. A veszélyhelyzet idején a Gyűjtemények minden intézménye zárva tart.

Köntös László gyűjteményi igazgató

Intézményünkben különös hangsúlyt fektetünk az eredeti műtárgy nyújtotta felfedező, élményalapú ismeretszerzésre, a műtárgyközpontú tanulásra. Foglalkozásaink hangsúlyos eleme az alkotó tevékenység.

Hozzánk érkező látogatóink, óvodai, iskolai, hittanos vagy gyülekezeti csoportok többféle múzeum- és könyvtárpedagógiai foglalkozás, a felnőttek különböző alkotó tevékenységek közül választhatnak. Egy-egy komplex foglalkozás kb. másfél-kettő óra időtartamot vesz igénybe. Maximális létszám 30 fő.

A Hajlék az örökkévalóságban című keresztyén hitvalló kiállításunkhoz kapcsolódóan az alábbi foglalkozásokat ajánljuk a Pannonia Reformata Múzeum (Ótemplom) épületében:

„Elszárad a fű, elhervad a virág, de Istenünk ígéje örökre megmarad.” (Ézs 40,8)

– **ISTEN SZAVA: A BIBLIA.** Múzeumunk keresztyén hitvalló kiállításán keresztül a Biblia keletkezésének, felépítésének, üzenetének, nyelvezetének, bibliafordításainak stb. interaktív megismertetése a fő célunk. A foglalkozás jó kiegészítője lehet az általános és középiskolai, Bibliáról szóló irodalom-tananyagoknak.

A KERESTYÉN HITRŐL VALÓ TUDOMANNAC RÖVID KERDESEKBE FOGALTATOTT SOMMAIA. – A HEIDELBERGI KÁTÉ (PÁPA, 1577). A testközelbe hozott eredeti dokumentumon keresztül református identitás tudatunk, a református eleinkhez való tartozás érzése, a hitünk alapjának változatlansága erősödhet.

ÜZENET – SZIMBÓLUMOKBA REJTVE. Interaktív, hitvalló kiállításunkhoz kapcsolódóan lehetőség nyílik az egyházművészeti motívumok és a gazdag református szimbólumvilág mélyebb megismerésére és egyedi alkotás készítésére.

ÜNNEP1# - ÜNNEPEINK ÜZENETE. Múzeumunk interaktív hitvalló kiállításán keresztül keresztyén ünnepeink eredete, valódi jelentésük, régi és mai ünneplési szokásaink, ezek fontossága válik hangsúlyossá ezen a foglalkozáson.

A TEMPLOM EGY HÁZ – EGYHÁZ. A Hajlék az örökkévalóságban című interaktív, hitvalló kiállításunkon keresztül a templom fontosságának, lényegének hangsúlyozása: mint Isten háza, mint épület és mint találkozópon (Istennel és egymással).

„AMI ELROMOLHAT, EL IS ROMLIK.” – DE ISTEN ÚJRA TÖKÉLETESSE TUDJA TENNI! Interaktív hitvalló kiállításunkon keresztül a teremtéstől karácsonyig gondolkozunk együtt a gyerekekkel. A teremtés tökéletessége az ember engedetlensége miatt „elromlik”. De Isten nem hagyja magára az embert: törvényeket ad, prófétákon keresztül szól, kijelenti önmagát, s végül Egyszülött Fiában mutatja meg hozzáunk való szeretetét.

PÜNKÖSD – A MEGÉRKEZÉS ÉS TALÁLKOZÁS ÜNNEPE. Felelevenítjük

az eseményeket karácsonytól pünkösdig. A betlehemi csillag vezetése után pünkösd a megérkezés és a találkozás lehetősége.

Egyiptomi kiállításunkhoz kapcsolódó foglalkozásaink a Pannonia Reformata Múzeumban:

HORI TITKAI. Fedezzük fel együtt az évezredek óta emberi szemek előtt elzárt titokzatos világot! Az egyiptomi hitvilág bemutatása keresztyén szempontból. A többféle iskolai anyagot kiegészítő múzeumpedagógiai foglalkozás középpontjában a világviszonylatban is ritkaságnak számító óegyiptomi koporsó és múmia áll.

„TERMÉSZETESEN SZÍNES” EGYIPTOM. A Hori titkai egyiptomi kiállítás csoportmunkában való felfedezése adott témakörökön keresztül.

A könyvtár tereiben (Március 15. tér 9.) zajló foglalkozásaink:

„FEDEZD FEL A KÖNYVTÁRAT!” – KÖNYVTÁRTÚRA. Az egykori kollegiumi bibliotéka bemutatása régi, eredeti műtárgyak és dokumentumok segítségével. A diákok bepillantást nyerhetnek a régi könyveken, az egykori könyvnyomtatás eszközein át a mai modern, többfunkciós keresztyén könyvtárig.

„A KÉNYES ÚRFI S A RONGYOS BAKA” – ÍGY ÉLT JÓKAI ÉS PETŐFI PÁPÁN. Rendhagyó irodalomóra keretében ismerkedhetnek meg a diákok a Pápai Református Kollégiumban tanult két leghíresebb diák, Petőfi Sándor és Jókai Mór pápai diákéletével, írott és tárgyi emlékeivel, Pápan írott műveikkel, a városhoz való kötődésükkel.

Felnőtt csoportoknak – az állandó kiállításaink megtekintése után – kézműves műhelyünkben van lehetőség önálló alkotás készítésére.

A foglalkozásokról bővebb információt kaphatnak látogatóink a www.pannoniareformata.hu/muzeum link alatt, illetve telefonon a 89/311-014, valamint a 89/324-240 telefonszámon.

Szeretettel hívunk és várunk minden kedves érdeklődőt!

Halászné Kapcsándi Szilvia múzeumvezető,
gyűjteményi igazgatóhelyettes

Kerületi gondnoki konferencia

2020 márciusának első hétvégéjén különleges presbiteri konferencián vehettünk részt a Dunántúli Református Egyházkerület szervezésében. Mitől volt különleges? Egyrészt a helyszíntől, ami idén a balatonszárszói SDG Családi Hotel és Konferencia Központ volt. Másrészt attól, hogy most egy hétvégére hívták a kerületben élő gyülekezetek gondnokait. Ennek köszönhetően természetesen többen voltunk, mint a korábbi években 1-1 turnusban, nekem mégis erős hiányérzetem volt a létszámot illetően.

Első programunk a kerület elnökségével tartott fórum volt. Vezetőink a tőlük megszokott lelkesedéssel számoltak be a kerületben zajló munkálatokról, fejleményekről. Ezek közül én itt hadd emeljem ki az idei esztendőben megrendezésre kerülő REND-et, amelynek ismét Pápa városa és református gyülekezete ad otthont június 26-28 között. Hordozzuk imádságban az alkalmat, kísérik figyelemmel a róla szóló híradásokat és természetesen vegyünk részt ezen a református fesztiválon! Számos program biztosítja számunkra a tartalmas időtöltés és a lelki feltöltekedés lehetőségét.

100 évvel ezelőtt került aláírásra a trianoni békeszerződés. Az idei emlékvében számos megemlékezéssel készülnek országszerte, így gyülekezeteinkben is. A szombati előadásaink mindegyike segített, hogy valós képet kaphassunk az ország szétszakításának egyházunkra, gyülekezeteinkre gyakorolt hatásairól. Tudjuk, hogy a krízisek képesek sűríteni az energiákat és olyan személyeket, személyiségeket kinevelni, akik különleges

hatással vannak a közösségek építése terén. Így a rossz hatások mellett említést kell tennünk arról a páratlan egyház- és gyülekezetépítő munkáról, ami az 1. világháborút követő időszakra volt jellemző.

Vasárnap délelőtt az egyházkerületi és egyházmegyei tisztújító választással kapcsolatban kaptunk információkat. Minden gyülekezet meg fogja kapni írásos formában a szükséges tudnivalókat, így itt ezt nem részletezem.

Ami leginkább megfogott, az a péntek esti áhítat volt. Nagy Csaba esperes úr az ige üzenetének (1Kir 19,9-18) szemléltetésére elmondott nekünk egy kakasokról szóló tanmesét, melynek lényege az volt, hogy a nap akkor is felkel, ha a kakasok nem kukorékolnak. Azaz velünk, vagy nélkülünk, de megy tovább Isten gyülekezetépítése! Felmerül a kérdés, hogy esetleg nincs is szükség ránk? A válasz egyértelműen az, hogy szükség van, hiszen ezért kaptuk a kegyelmi ajándékainkat! A döntés viszont a kezünkben van! Bizonyágtevő, gyümölcsöző, Krisztusra felmutató, Krisztushoz vezető életet vár el tőlünk teremtőnk! Soha ne gondoljuk, hogy a gyülekezeteinket mi tartjuk meg! Isten kegyelme, mely kiadásának eszközei lehetünk, az igazi megtartó erő! Sokszor lehet fárasztó, lelkileg megterhelő ez a szolgálat. Mekkora kegyelem, hogy az ad nekünk erőt, aki a szolgálatra elküldött! Gyakran gondolok arra a biztatásra, mely a konferencián szombat este került elénk: „*Hát nem tudod-é és nem hallottad-é, hogy örökkévaló Isten az Úr, aki teremté a föld határait? Nem fárad*

és nem lankad el; végére mehetetlen bölcsessége! Erőt ad a megfáradottnak, és az erőtlen erejét megsokasítja. Elfáradnak az ifjak és meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is; de akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak és nem lankadnak meg, járnak és nem fáradnak el!” (Ézs 40,28-31). Emberi esendőségünk, hogy mint mindenben, a gyülekezet létszámában, anyagi javaiban is mindig a gyarapodást keressük. Ha nem ezt tapasztaljuk, meglankadunk, elkeseredünk, panaszkodunk. Isten nem a gyarapodást ígerte meg nekünk, hanem a megtartatást! Órállónak küldettünk, hogy Krisztusra mutassunk fel! Sónak, kovásznak küldettünk! Ehhez a szolgálathoz Mennyei Atyánk megadja nekünk a szükséges erőt is!

Mindezek tükrében elmondhatom, hogy az idei alkalomról is feltöltekve érkeztem haza. Hitben és remélhetőleg tudásban is gyarapodva.

Számos elképzelt, várt és váratlan helyzet előtt állunk az idei esztendőben is. Kívánom, hogy legyen erőnk mindig, minden körülmények között felemelni a fejünket, feltekinteni Megváltó Krisztusunkra és tőle kérni erőt a szolgálathoz!

Hálát adok Istennek a lehetőségért, és köszönetet mondok mindazok munkájáért, akik a szervezésben és lebonyolításban részt vállaltak.

**Szabó Gábor gondnok
(Fehérvárcsurgó)**

Gyülekezeti szilveszter 2019

SZÉKESFEHÉRVÁR – SZÉCHENYI ÚT

Újra elérkezett az év búcsúztatása, és mi, mint mindig, alig vártuk, hogy barátainkkal, testvéreinkkel együtt töltsük el az év hátralévő óráit! Nagy öröm volt számunkra, hogy az ismerős arcokon kívül mások is eljöttek.

Az este 19 órai kezdéssel volt meghirdetve, így kb. fél nyolcig gyülekeztünk, beszélgettünk, ismerkedtünk.

Ezután lelkipásztorunk, Szász Zoltán áhítatával, tanításával kezdte meg az együttlétünket. Ennek summája az volt, hogy a Biblia hogyan beszél az időről.

Két igehelyről olvasott a Bibliából: „Taníts úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk!” (Zsolt 90:12) - „Mindennek megszabott ideje van, megvan az ideje minden dolognak az ég alatt.” (Préd 3:1)

Hogy látjuk önmagunkat az idő múlásával? Hogyan gondolunk igazán erre a folyamatára az életünknek? Azért kaptuk ajándékba az időt, hogy Istent megismerjük. Minél hamarabb kezdjünk el gondolkodni Istenről, akitől származunk.

Mi az idő? Lehetőség?! Korlát?! Mindenkinek 24 óra naponta... Múlt idő, objektív idő, ami folyamatosan halad (Kronosz), mérhető idő. Alkalom (Kairosz), tőlem függő, személyes idő. Az a lényege, hogy élek-e vele, részt veszek-e valamin. Ez a megragadott idő.

Ezen idők kapcsolatáról hallhattunk tanítást.

Lelkipásztorunk felesége, Tünde vezetésével ismert énekeket énekeltünk, tanultunk.

A lelki táplálék után következett a vacsora a batyuból. Az asszonyok

nagyon kitétek magukért, mert finomabbnál finomabb falatok kerültek az asztalra. Mi pedig nem győztünk válogatni, és sajnáltuk, hogy nem tudtunk mindent megkóstolni. Közben beszélgetésre, ismerkedésre volt lehetőség.

A következő program egy visszatekintés volt az elmúlt évre és hitbéli előrettekintés a következőre. A lényege, hogy mindenki egy papírra felírt 3 hálaot, amiért a múlt évben hálás lehetett Istennek, és egy imakérés a következő évre. Majd egy személyes jeligét ráírva összegyűjtöttük őket. Mindenki húzott egyet. Ezekből a leírt hálaokból és imakérésből, illetve a jeligéből ki kellett találni, hogy ki írhatta. Nagyon jó hangulat alakult ki, mindemellett komoly mondanivalókkal gazdagodva közelebb kerülhettünk egymáshoz. Aki kitalálta, hogy ki írhatta, annak meglett az imatémája erre az évre, érte kell imádkoznia.

Következett egy bibliai kvízzjáték: Legyen ön is Misszionárius! Csapatokat alkottunk, és a kvízvezető 29 kérdést tett fel, amire 4 válaszból kellett választani, vagy tippelni a jóra. A csapatok jól szerepeltek, jutalmuk finomságok voltak.

Éjfélkor a fiatalokkal együtt, a Himnusz elénekzése után pezsgővel köszöntöttük egymást az új évben. Bíz Újra Életed Krisztusra!

Kint szóltak a tűzijátékok, durrogtak a petárdák, mi pedig a tempomba vonultunk, elcsendesedve úrvacsorai közösségben zártuk az alkalmat.

Hálás Istennek a szívem, hogy elkészítette számunkra ezt az alkalmat. Örömmel, hitben meggazdagodva mentünk haza.

Miklósné Márti

Vigyázzunk temetőinkre!

LEPSÉNY

„Őrizd meg a rád bízott kincset” (1Tim 6,20)

Már az első osztályos hittanosoknak megtanítjuk ezt az Igét, és hozzá a teremtett világ védelmének fontosságát, hiszen Istenünk maga parancsolta meg ezt az embernek, már a teremtéskor.

Csodálatos érzés volt átélni, ahogyan a fiatalabb generáció tagjai is magukénak érzik ezt a felszólítást.

A Lepsényi Református Egyházközség szervezésében immár második alkalommal került megrendezésre a református temető közösségi takarítása, amelyen gyülekezetünk minden korosztálya képviseltette magát, és együttes erővel vettük fel a küzdelmet a temetőben felhalmozódott, illetve a szél által összehordott szemét ellen. Nemcsak temetőfenntartói, de keresztyén kötelességünk

is, hogy óvjuk ezt a teremtett világot, aminek lakói vagyunk.

Pompás érzés volt megélni, ahogy Istenünk megáldotta munkánkat kelles tavaszi idővel és jó élményekkel.

A közös munka pedig meghozta gyümölcsét, ugyanis tisztábbá és rendezettebbé tehetjük temetőnket.

Makra Zsolt
s. lelkipásztor

Ifjúsági külmisszió

SZÉKESFEHÉRVÁR

Immár második alkalommal hívták meg az ifinket (KFC) a tápiószele-tápiószőlős-újszilvási református testvérek, hogy szolgáljunk közöttük egy ifi-nappal 2020. február 6-7-én.

11 fiatal és három vezető indult útnak péntek este, hogy keresztülverekedje magát a városon, az M0-s dugóján, a nyílegyenes M5-ösön és M4-esen, a kanyargós 311-es úton, hogy végül megérkezzen az Újszilvási Református Iskola elé, ahol már várt Nagy József Mihály lelkipásztor, hogy pizzával és virslivel feledtesse a fáradt misszionáriusok úti nehézségeit.

A helyi ifi több tagját már régi ismerősként üdvözölhették fiataljaink. A finom vacsora után közös ifjúsági alkalmat tartottunk, ahol énekeltünk, valamint megoszthattuk egymással azt, hogy kicsoda számunkra Isten.

A KFC tagjai ezután sem pihentek, hiszen hátra volt még a zenekar összerakása, próbája, a csoportok beosztása és sok egyéb feladat. Már jóval elmúlt éjfél, amikor álomra hajthattuk fejünket az iskola termeiben, vagy éppen a közösségi tér színpadján.

Másnap 9-kor már 60 fiatal nézett velünk farkasszemet, várva, hogy idén mivel készültek nekik a fehérváriak. Játékkal kezdtünk, melyben főszerepet játszott vagy száz lufi, egy húsz méteres kötél, valamint egy 1–10 közötti skála. Nem volt könnyű ennyi embert irányítani a játékban, de gyakorlott ifivezetőinknek és segítőiknek nem okozott gondot a feladat. Ezt követően lelki énekeket énekeltünk, melyeket zenészeink gitárjátéka és cajon-pötyögése (dob) kísért. Fő téma az isten-

félelem volt, melyet ifjúsági lelkészünk fejtett ki Józsué könyvének 2. fejezete alapján. Azt az üzenetet igyekeztük átadni; ahogy Ráháb belesimult Isten tervébe, úgy egy döntéssel mi is eljuthatunk az Istentől való félelemtől az istenfélelemig. Ha ez neki – akinek tudjuk, mi volt a foglalkozása – sikerült, akkor ez számunkra is lehetséges. Ezt az üzenetet erősítette meg egy bizonyágtétel Ragcsák Benjámintól, aki már meghozta a maga döntését a mi Urunk mellett. Elmondta, hogy Isten hogyan vált élő részévé életének, és határozza meg immár mindennapjait. Majd ismét énekeltünk, s végül kicscsoportokban beszéltük meg, dolgoztuk fel a hallottakat. E csoportokat főként a mi ifjaink vezették.

Szolgálatunk ezzel véget ért, s egy finom ebéd s egy kis palkolás után búcsút vettünk vendéglátóinktól. A fiatalok hosszan búcsúzkodtak a láthatóan hálás helyiektől, akik biztosítottak minket arról, hogy visszavárnak bennünket máskor is.

Valóban jó volt együtt lenni, szolgálni, újra megtapasztalni a fiatalok lendületét és odaszánását. Hálásak vagyunk a mi Urunknak, aki, reméljük, hogy tudott használni bennünket. Köszönet illeti Oláh-Illés Anna ifivezetőt, aki csoportot, játékot és énekszolgálatot vezetett, konferált és rendezte a lányokat, valamint Oláh Pál Olivér beosztott lelkeszt, aki a fuvarozásban, valamint a diavetítésben szolgált. De legbüszkébbek a fiatalokra vagyunk, akik hétvégéjük egy részét Isten dicsőségére szánták oda. Szolgáltak: Kis Márton, Pap Lajos, Ragcsák Benjámintól, Ragcsák Dániel, Schneider Bence, Henyecz Noémi, Pócs Enikő, Sós Ágnes, Tardy Zsófia, Csapák Csongor, Érsek Balázs.

Deák Péter

Egy ház számos funkcióval

SÁRKESZI

A Magyar Falu Program keretében nyert pályázati támogatásból kívül-belül megújulhatott a Sárkeszi Református Egyházközség gyülekezeti háza. A csak időlegesen használt épületből korszerű közösségi teret alakíthattunk ki, amely helyet ad mindazoknak a programoknak, amelyeket a felújítást és a korszerűsítést követően vállaltunk a 2020-as esztendőre. Az eddig is rendszeres heti alkalmainkon kívül új alkalmakkal bővült a naptárunk. Játékos gyerekdelutánra a gyerekeket, társasjáték klubra és filmklubra minden korosztályt hívunk havonta egy-egy alkalommal. Zumbára és pingpong delutánra hetente várjuk a mozogni vágyókat. Dicsőítő zenekarunk kéthetente próbál ugyanott. Egy ház számos funkcióval, egy hatszázegynéhány fős kis faluban egyetlen ügyet szolgálva: a közösség épülését. Mindenekelőtt a gyülekezetünk közösségének otthont adva, de nyitottan mindenki számára, aki megtalálja a helyét közöttünk valamelyik programunkon. Programjainkról postaládába eljuttatott szórólapokon, havi rendszerességgel tájékoztatjuk a község lakóit, valamint a közösségi média felületein minden alkalmunkat külön is hirdetjük. A rendszeres programokon kívül tartunk egy-egy ingyenes ruhaosztást, tervezünk még az évre rajz- és fotókiállítás, napközis tábor és adventi kézműves foglalkozásokat is. Gyülekezetünk aktív tagjaival összefogva és Isten áldásában bízva reméljük, hogy fáradozásaink nem hiábavalók.

Habléné Nagy Viktória

Megújult a parókia

LEPSÉNY

„Hálával áldozzál az Istennek, és teljesítsd a felségesnek fogadásodat!” (Zsolt 50,14)

A Lepsényi Református Egyházközség számára nagyon aktuális ige ez a Zsoltárok könyvéből vett idézet, hiszen a gyülekezet boldogulását Mindenható Istenünk gazdagon megáldotta. Kegyelmeiből ugyanis egy nyertes pályázatból sikerült megújítani a gyülekezeti házként is szolgáló parókiát. A legtöbb falusi gyülekezet számára az épületek karbantartása igen komoly terhet jelent, éppen ezért vagyunk mi is hálásak, hogy megújulhatott a tetőhéjazat, a fűtés, és nyílászáró csere is történt épületünkön. Bár volnának még szükséges munkálatok, mégis köszönetet mondunk, hogy ezek a gyülekezet erejét meghaladó felújítások megtörténhettek.

Isten iránti hálánk pedig cselekvésre indít,

ahogy a zsoltárban is olvashatjuk, hiszen a kegyelemben való részesülés mindig cselekvésre indít. Éppen ezért már az előttünk álló évben is igyekszünk lelkiileg megújítani,

felfrissíteni közösségünket, hogy Isten dicsőségére és felebarátaink javára szolgáljon a megújult közösségi tér.

Makra Zsolt s. lelkipásztor

Budai úti szilveszter

SZÉKESFEHÉRVÁR – BUDAI ÚT

2019 utolsó estéjén kedves, fiatalos csapat gyűlt össze a Budai úti gyülekezeti házban, hogy együtt búcsúztassák az évet...

A közös programot gitáros dicsőítéssel kezdtük egy válogatással az év során kedvencé vált dalainkból. Ezután csemetéinktől búcsút vettünk, hiszen a továbbiakban Nagyné Timi foglalta le őket tartalmas programmal a gyerekszobában. Mi, felnőttek pedig lelkészünk, János vezetésével arról beszélgettünk, hogy a környezetünkben élő és komoly problémákkal küzdő ismerőseinket hogyan tudjuk Istenhez segíteni. A ba-

tyus vacsorával jóllakva borkóstoláson vehetett részt a társaság bátrabbik – és az este során volán mögé már nem ülő – része. Hamar ránk köszöntött az éjféli, úgyhogy gyorsan elénekeltek gyönyörű Himnuszunkat, és koccintottunk. Ezután beosztott lelkészünk összeállított képeit néztük meg gyülekezetünk elmúlt évéről – tartalmas és nagyon áldott évet tudhatunk magunk mögött. Sokan már ekkor hazaindultak, de a legkeményebb mag még maradt egy rövid tánctanításra, majd gyors összekapcsolás után mindenki nyugovóra tért, hogy otthon ébredjen az új év első reggelén (szerencsésebbek: délielőttjén).

Szabó Gyöngyvér és Tamás

Ökumenikus imahét 2020

SZÉKESFEHÉRVÁR

Az idei ökumenikus imahét Székesfehérváron az eddigiekhez képest rendhagyó módon zajlott. Január 23-tól 26-ig négy estét tölthettek együtt a keresztyén egyházak képviselői és gyülekezetei. Csütörtökön 18 órakor a Szent Imre templomban Szász Zoltán református lelképásztor szolgált igével, Megbékélés – A rakomány kidobása témában (ApCsel 27,18–26). Pénteken 18 órától a baptista imaházban kerekasztal-beszélgetést tartottak, amelynek moderátora Révész Szilvia volt, és Révész Lajos baptista lelkész tartott bevezetőt. A reménység témájában felmerülő kérdésekre a kerekasztal résztvevői válaszoltak: Bencze András evangélikus püspökhelyettes, Berze János református lelképásztor és Tóth Tamás katolikus esperes. Szombaton az evangélikus templomban már 16:30-tól Istent dicsőítő zenekarokat hallgathattak az érdeklődők. 18 órától pedig zenés istentisztelet keretében hirdette az igét Bencze András evangélikus püspökhelyettes, Erőforrás – A kenyér megtörése témában. Ezt követően még folytatódott a dicsőítés. Végül vasárnap 18 órakor a Széchenyi úti református templomban Spányi Antal katolikus megyés püspök végezte az igei szolgálatot. A téma a Megtérés – Szívünk és elménk megváltozása volt.

Ujváriné Császár Boglárka

Fotók: Szűcs Gábor

Megújul az egykori református iskola

DÉG

„Mert nagy az Ő szeretete irántunk, az Úr hűsége örökké tart.” Zsolt. 117,2

Kedves Testvérek! Engedjék meg, hogy néhány gondolattal tájékoztatást adjak arról a rekonstrukciós beruházásról, mely az élő Isten dicsőségét munkálja gyülekezeti házunk, az egykori református általános iskola megújulása által. Az elődök 1914-ben építettek egy két tantermes, tanári lakást is magában foglaló iskolaépületet. Alig 40 esztendő elteltével tulajdonos váltásra került sor. Mint annyi más ingatlanát a református egyház „felajánlotta” az államnak. Több mint 50 esztendő imádsága után került újra a tulajdonunkba. Már ekkor, 2005-ben tudtuk, hogy egy teljes felújításra lenne szükség, és ennek lehetőségéért

imádkoztunk. Imádságaink meghallgatásra találtak, hiszen 2018-ban kaptuk az öröndetes hírt, hogy a Dunántúli Református Egyházkerületnek nyújtott Kormányzati Támogatásból egyházközségünk is részesül. Így bruttó ötvenmillió forintot fordíthattunk gyülekezeti házunk felújítására.

Ennek a támogatásnak köszönhetően 2018-ban elkezdtük az előkészületeket, és 2019 augusztusában aláírtuk a kivitelezői szerződést, és szeptember közepén megkezdődtek a kiviteli munkánk. A pályázaton elnyert támogatásnak köszönhetően a dégi református gyülekezeti ház teljes külső és belső felújítása történik. Cserére kerültek nyílászárók, a burkolatok, teljesen megújult a vizesblokk, a fűtés és az elektromos hálózat. A csapadékvíz az épület falától történő elvezetése is megvalósult.

Az akadálymentesítésre is figyeltünk. Kiépítésre került egy kerek székes feljáró, valamint egy mozgáskorlátozott mosdó.

Ebből a felsorolásból is látszik, hogy nem csak egy felújítás történik csupán.

Ezen munkálatok várható elkészülte 2020. március közepe.

A Magyar Falu Programnak köszönhetően az épület tetőzete is megújulhatott. A szerkezet javítása mellett új lécezőst, fóliát, fedést és csapadékvíz elvezető rendszert kapott az épület.

Szeretettel kérem a kedves testvéreket, hogy hordozzák imádságaiban a dégi református egyházközség külső és belső megújulását. Soli Deo Gloria! Egyedül Istené a dicsőség!

Imre Bálint
lelképásztor-esperes

Presbiteri konferencia Mezőföldön

Örömteli készülődés előzte meg Fehérvárcsurgón az idei egyházmegyei konferencia megrendezését. Mindig szívesen veszek részt hasonló alkalmakon, viszont így, házigazdaként még izgalmasabb volt mindez. Már hetekkel előtte készültünk az énekcsoporttal a vendégek köszöntésére. Az asszonytestvérek sem tétlenkedtek, finomabbnál finomabb falatokkal kényeztettek bennünket.

Az alkalmat Jákob Judit Ibolya lelkipásztor áhítata nyitotta „Mert szinte megelevenedünk, ha ti erősek vagytok az Úrban.” (1Thessz 3,8) alapján. Hogy van a lelked? – hangzott felénk a kérdés. Olyan kérdés ez, melyet még magunknak is ritkán teszünk fel, nem hogy másnak, másoknak. Pedig fontos, mert akinek ép a kapcsolata Istennel, akinek rendben van a lelke, az képes megállni az őrhelyén és eleget tenni keresztyén kötelességének.

Keresztyén kötelesség. Furcsa szókapcsolat. Ezt a témát hozta elénk Jákob János tábori püspök előadásában. Katonák között szolgál, ahol mindennek rendje van. Mindent előre megterveznek, leosztják a feladatokat személyre és mindent számon kérnek. Ennek így kell működnie egyéni és közösségi életünkben is. Nehezen kezelhető az egyházi közösségeinken belül az egyértelmű feladatleosztás és a számonkérés kérdése, hiszen itt a gyülekezeti tagok önkéntes munkát végeznek. Kerülgetjük is ezt a témát, hiszen kellemtelen, feszültség lehet belőle és akár sértődés, eltávolodás is. Mégsem lehet szőnyeg alá söpörni, mert ha valaki nem végzi el a vállalt feladatát, nagyon megnehezítheti a többiek munkáját, vagy szélsőséges esetben teljesen értéktelenné is teheti azt. Ahhoz, hogy jól működjön a „rendszer”, legelőször magunkat kell rendbe tennünk! Rendben van a lelke?

Őrhelyemen állok? Megteszek mindent? Beleadok mindent?

Nehéz rendezni ezeket a kérdéseket, hiszen a világ pont a keresztyénségünkre hivatkozva próbál mind jobban eltávolítani bennünket az isteni mércétől. Legyünk elfogadók minden iránt, amit a világ szeretne, és sorolhatnám tovább az elvárásait. Ha mi komolyan a bibliai normát vesszük alapul, egyből nem vagyunk trendik, elfogadók, lojálisak, és sorolhatnám még a minket érő vádakat. Mert a biblia egyértelműen állást foglal pl. a házasság, a család, a gyereknevelés kérdésében is, és ez nem felel meg nekik! Ezért is olyan fontos a gyülekezethez tartozás, hogy egymás hite által erősödve, szilárdan megálljunk a hitben!

A katonánál az első lépés a tervezés. Kezdjük itt mi is! Személyes és gyülekezeti életünk kérdéseit is vigyük imádságban Isten elé! Ha Vele indulunk, és Vele járunk az úton, biztosan célhoz érünk! A megvalósításkor pedig figyeljünk arra, hogy ha bekapcsolódunk egy gyülekezeti munkába, fontos elfogadnunk a kijelölt irányt és annak megfelelően hozzátennünk a magunk részét! E nélkül csak akadályozni, nehezíteni fogjuk a többiek munkáját!

A konferenciák felépítésében hangsúlyos, hogy ne csak ismeretanyagot vigyünk magunkkal, hanem lehetőséget kaphassunk a feltöltődésre is. Dinnyés József énekes-zeneszolgálata ebben nyújtott segítséget nekünk. História stílusban énekelt zsoltárok és megzenésített versek hangzottak el.

Isten kegyelméből tartalmas délelőttöt tölthettünk együtt a testvérekkel.

Köszönöm szépen mindazok munkáját, akik az alkalom szervezésében és kivitelezésében aktívan részt vettek.

Szabó Gábor gondnok

Soli Deo Gloria!

KERCASZOMOR

Kercaszomori Gyülekezetünkben a Millennium évében alakítottuk ki a presbiteri körzeteket, a Kálvin János vezette Genfi gyülekezet mintájára. Beiktatott presbiterjeinket biztattam, hogy református elődeinkhez híven legyenek hűek Istenhez, szolgálják az Úr Jézus Krisztusnak, és a Lélek erejével kormányzó gyülekezetünknek. Vállalják, mint Krisztus „jó vitézei” az Őrség és a szolgálat szép harcát. Vegyenek részt a gyülekezet életében, szervezésében. Hitben, reményben, szeretetben példaként járjanak a gyülekezetünk előtt.

Ma már hálát adunk Istennek, hogy meghallgatta kérésünket. A presbitérium tagjai, polgármesterek, képviselők, falu- és közösség-építő, -szépítő, hagyományokat gyakorló egyesületek vezetői is, és lévén, hogy fazekas gyülekezet is vagyunk, természetesen a fazekas egyesület elnöke is presbiter. Vöröskereszt-, tűzoltó-, és polgárőr-egyesületekben szolgálnak. Gyülekezetünk tagjai az Úrtól kapott talentumok szerint szolgáljuk közösségünket, ápoljuk az öregeket, elesetteket. Történelmi múltunkat, értékeinket könyvekbe rendeztük, építjük jövőnket.

Mondhatni, hogy tevékenységünkben „újszövetségek” vagyunk, istentiszteleti látogatásunkban ószövetségi törvényeket követünk. Bízunk benne, hogy „ezután” teljesen „Krisztusiak” leszünk. Példánk is hűen tükrözi, hogy vigyázunk, mit kérünk az Úrtól!

Amit kértünk megadta. Örömnappal volt a késő őszi nap, habár búsan sütött az őszi nap „sugára”, amikor azért gyűltünk össze, hogy hálát adjunk az elmúlt esztendő, és őseink hagyatékáért. Kertjeink „gyümölcséből” nagymamák receptjeiből süttünk, főztünk, aszaltunk a parókia udvarán épített kemence mellett fiataljaink és „kevesbé fiataljaink” közösségében.

Rozskenyér, „hókkönsült percc”, fazekasaink sütő- és főző edényeiben készített, hajdinas-, vargányás finomságok mutatják örökségünk gazdagságát, Isten gondviselő szeretetét.

Családi napunk szép békeességben és örömben zajlott, délelőtt sportos vetélkedők, délben ebéd ős finomságokkal, megspékelve helyi rétesekkel, melyeket, gondnokasszonyunk konyhájának teljes megszállásával presbiter testvéreink készítettek. Hálaadás napja volt, amikor az Öreg hegy gazdája, a szomszédos muravidék gazdáival közösen, Isten áldását kértük az újbórra, hogy legyen Isten dicsőségére, emberi kapcsolataink ápolására és lelkünk örömére.

Ádventben új évet nyitottunk azzal az Isteni üzenettel, hogy „ne féljete, mert íme, nagy örömet hirdetek”. Az egyházi esztendő minden vasárnapján Isten Igéje és Szentlelke által követjük Jézus Krisztus szabadító kegyelmét, hogy életünk igényes és örömteli lehessen. A betlehemest fazekasaink korongozták, presbiterjeink vezetésével minden ádventi vasárnap délután kézműves foglalkozást tartottak az érdeklődő családoknak. Karácsonykor pedig hittanos óvodásaink és iskolásaink szolgálatukkal kedveskedtek a zsúfolásig megtelt templomunkban. Tizenkettő ádventi és kilenc karácsonyi Igei szolgálat gazdagította ünnepünket.

A farsangi idő beálltával az ős tevékenységeinket fogta szép csokorba a „tökmag köpesztés” és a „tollfosztó”, valamint a tél-

záró „maskarázás”, és a Vince napi bormustra is.

Folytatódtak az egészség napok is, kérve mindenkit, hogy adjon egy órát az életéből az egészségéért. Különböző szakterületek tudós orvosai tartják ezeket az alkalmakat.

Február a legbátrabbak ünnepe is gyülekezetünkben. Hagyományos ünnepünkön hálaadó ünnepi Istentiszteleten emlékeztünk bátor hitvalló őseinkről, majd koszorúkat helyeztünk el a szomoróci műemlék haranglábnál, a faluházban pedig a „Fortissimi” alapítványunk szervezésében, kiállításon mutattuk be a bátor örökséget.

Elültettük a Trianoni emlékfákat 2020. február 27-én. A TRIANON 100 rendezvénysorozatának részeként A Tizenhárom almafa című Wass Albert-bemutatóhoz kapcsolódva a teátrum színművészei trianoni emlékfaként elültettek egy őshonos, olott almafát, a pónyik nevű, ősi eredetű erdélyi almafajtát, majd egyszerre, de külön-külön elindultak arra a tizenkét településre, ahol a városok, falvak képviselőivel közösen szintén elültetnek egy-egy hasonló almafát.

Sok minden kimaradt, de mindez elegendő, hogy felmutassuk, gazdagon megáldott bennünket az Úr. Mind szolgálattévő presbiterekben, gyülekezeti tagjainkban, hogy a közönyünket oszlassa, panaszos szívünket és kedvünket gyógyítsa, szeretetünket gazdagítsa, reményünket éltesse, hitünket erősítse.

Oszváth Imre lelkipásztor

Károli Gáspár és társai a legnagyobb magyarok között

Szabadi István előadása a Vizsolyi Bibliáról

KÖRMEND

A Várostörténeti Akadémia idei első rendezvénye a 430 éve kiadott Vizsolyi Bibliával foglalkozott.

Dr. Vörös Ottó, a Csaba József Honismereti Egyesület elnöke köszöntötte január 6-án este a Polgármesteri Hivatal nagytermét zsúfolásig megtöltő közönséget, majd elmondta, hogy az első, teljes, magyar nyelvű bibliafordítás Vizsolyban látott napvilágot 1590-ben, és ez a Vizsolyi Biblia a magyar kultúra, a magyar irodalmi nyelv kialakításának fontos tárgya és dokumentuma, épp ezért kell megünnepelni. 2026-ban majd a jezsuita Bibliát, a Káldi-féle katolikus fordítást ünneplik meg egy előadással. Városunk református lelkésze, Szabadi István bevezetőjében elmondta, hogy a témakör gazdagsága miatt az előadás időbeli terjedelme csak a legfontosabb szemelvények ismertetését teszi lehetővé. Teljesen helytálló a Vizsolyi Bibliát a magyar nép féltve őrzött kincsének nevezni, és nagyon fontos azzal is tisztában lenni, hogy Károli célja az volt, mint a többi, öt megelőző európai bibliafordítóké: a Szentírás a nemzet nyelvén kerüljön a nép kezébe. Ma már tudjuk, hogy magyar megmaradásunk egyik legfontosabb tényezője volt az

általa lefordított és kiadott Biblia. Károli Gáspár és névtelen társai mindenképp a legnagyobb magyarok közé sorolandók, hiszen munkásságuk évszázados hatást gyakorolt az egyház kegyességére, az anyanyelv és népünk irodalmi fejlődésére, a személyes hitéletre, az erkölcsre, a társadalom fejlődésére, hozzájárult a polgá-

rosodáshoz, a társadalmi fejlődéshez, Magyarország megújulásához. Abban az időben az volt a gyakorlat, hogy a lelkészek a latin Bibliát használták. Latin volt az iskolák, a tudomány és az egyház nyelve. Ezért határozta el Károli, hogy a latin Biblia helyett lefordítják a magyarra a teljes Bibliát, mert úgy gondolta, hogy „jobb a forrásból inni, mint a folyásából”. A katolikus egyház pedig tiltotta, hogy a Szentírás a hívek kezébe kerülhessen. Károlyi Gáspár – illetve a protestáns gyakorlatban Károli – 1530 körül született Nagykárolyban. Iskoláit is itt kezdte, Brassóban folytatta, majd 1556-ban már Wittenbergben, a reformáció híres városában tanult, ahol a nagy reformtor, Melancthon Fülöp, Luther Márton tudós barátja még ott tanított. Az itt töltött 5-6 év alatt rengeteg dolgot tanult, alaposan elsajátította a bibliai nyelveket, és itt szedte össze azt a tudást, ami a bibliafordításhoz kellett. Hazatérve sokat hitvitázott az unitáriusok ellen. 1563-ban gönci református prédikátor lett, majd később esperes. A Biblia fordítását 1586-ban kezdte meg, és figyelembe vette a korábbi részfordításokat is.

Károli tudós társai segítségével viszonylag hamar elkészült a fordítással. A fordítást 1589. február 18-án kezd-

ték el Vizsolyban és 1590. július 20-án ott is fejezték be, így a fordítás után négy évvel a magyar nyelvű Szent Biblia 700-800 példányban nyomtatásban is megjelent. A Gönc és Vizsoly közötti 12 kilométeres távolságot a gönci iskola diákjai gyalog tették meg, ugyanis a lefordított lapokat ők vitték a nyomdába, a kefelenyomatot pedig vissza Károlihoz, aki ezt átnézte, javította, ezt aztán visszavitték a nyomdába, és csak ezután készülhetett el a végleges nyomtatás. Rákóczi Zsigmond erdélyi fejedelem felkarolta a kezdeményezést, és végig támogatta a munkálatokat. Fia, I. Rákóczi György az élete során huszonhét-szer olvasta el a Bibliát. Károli már betegségével küszködve is dolgozott, munkáját bevégezve 1592-ben halt meg. A Vizsolyi Bibliának mára 54 példánya maradt fenn, ebből 24 található Magyarországon. Három részből állt, összesen 2412 oldalt tartalmazott, oldalanként 1850 betűvel, ami összesen 4,5 millió betűt jelent. A súlya 6 kilogramm volt, az ára pedig 8 arany. Károli templomi használatra szánta, 1612-ben aztán még 2000 példányt nyomtattak belőle a németországi Oppenheimben. Húsz évvel ezelőtti adat, hogy Magyarországon 1590 óta valószínűleg 293 teljes illetve részleges bibliakiadás történt. A világon eddig több mint 2500 nyelvre fordították le a Biblia egészét, vagy legalább egy részét.

Szabadi István az előadásra elhozta a Körmentői Református Egyházközség egyik legféltettebb tulajdonát, egy Károli-Bibliát, amit 1704-ben Szenczi Molnár Albert adott ki a németországi Kasselben.

Szabadi István Szent Ágoston (Augustinus) ókori egyházatyja szavaival bátorította a jelenlevőket a Biblia megismerésére: „Tolle lege!” azaz Vedd és olvasd!

Csihar Tamás
(Fotó: Jámbori Tamás)

Megújult a harangláb

KERKÁSKÁPOLNA

Kerkáskápolna az Őrség egyik kistelepülése. Lakóinak száma jóval 100 fő alatt van.

A faluban mindhárom felekezet tagjai élnek, de imaháza, haranglábja csupán a reformátusoknak van. Ezért is volt kiemelten fontos a harangláb felújítása, amely az utóbbi években szinte már életveszélyessé vált. (Az idén nyáron már a négy támasztó oszlopból csupán egy tartotta. Igazi csoda

hát, hogy kibírta a felújításig!)

2018-ban 4.000.000 Ft összegű támogatást nyertünk az Emberi Erőforrások Minisztériumától, mely a magas építőipari árak miatt csak felújításra lett elég. Végül a sok-sok várakozás és papírmunka után elkészült a felújítás, és 2019. november 26-án végül sor került a harangláb műszaki átadására.

Istené legyen a dicsőség az elvégzett munkáért!

**Szakál Anikó
lelkipásztor**

A felsőőri gyülekezet eseményei

December 4-től 6-ig ülésezett az Ausztriai Református Egyház Zsinata St. Pöltenben, melyen gyülekezetünk is képviseltette magát a paritás elvének értelmében Werner Gangoly gondnok és Kádas Richárd lelkész személyében. Mind a 9 ausztriai református gyülekezet hasonló módon képviseltette magát, a zsinatpresbiteri elv értelmében. A zsinati küldöttek aztán az evangélikus zsinat munkájába is bekapcsolódtak a rá következő napon.

December 20-án 10:00 órától a református templomban tartotta meg hagyományos módon a karácsony előtti Istentiszteletét a Felsőőri Kétnyelvű Szövetségi Gimnázium, melyen a diákok magyar és horvát nyelven is hallhatták az evangéliumot, illetve ehhez kapcsolódóan német nyelven az igehirdetést.

Január 24-én német nyelvű ökumenikus Istentiszteletet tartottunk este 18:30-tól.

Ezt követően agapéra gyűltünk össze Felsőőriben a Dr. Mag. Erich Seifner római katolikus és Mag. Sieglinde Pfänder evangélikus kollégákkal, a konfirmandusokkal, bér mállkozókval, s a gyülekezet tagjaival együtt. Az ökumenikus imahét tematikáját követve próbáltunk meg közösségben lenni nemcsak egymással s az Örökkévalóval, hanem lélekben a világ számos más keresztyénével is.

Ugyanezen a hétfőn, január 26-án az alsóőri katolikus templomban tartottunk magyar nyelvű ökumenikus Istentiszteletet Mag. Meßmer Ottó őrízeti evangélikus és OSB. Mag. Gáspár Adalbert atya alsóőri római katolikus kollégákkal, s a gyülekezetekkel közösen. Itt szintén az imahét témáját követve próbáltunk rámutatni a keresztyénség megosztottságában is élhető egységre.

Február 4-én 18:00-tól emlékeztek meg

a város történelmi egyházai, a helyi és a tartományi politika képviselői, valamint a város számos egyesülete, iskolája és polgára arra a szomorú s megdöbbentő mérnyletre, melyet 25 éve követett el egy radikális személy a helyi roma közösség ellen.

Február 26-án a felsőőri Offenes Haus Oberwartban (Felsőőri Nyitott Ház) vett részt a lelkészünk (Kádas Richárd László) egy pódiumbeszélgetésen, melyen a város különböző felekezeti, kisebbségi és világnézeti csoportjai voltak jelen, s melynek témája az európai értékek, értékkézisek voltak.

Február 27-én a Felsőőri Református Ifjúság Olvasóköre, s annak is a színjátszóköre 130 éves fennállásának elismeréseként vehetett át egy díjat Großwaras-dorfban, a Burgenlandi Amatőr Színjátszódíjak átadásán.

Kádas Richárd László lelkipásztor

Bemutatkozott az Iszákosmentő Misszió

BAJÁNSENYE

Hagyományosnak mondható, hogy március elején az őrségi kisköri gyülekezetek tagjai közös alkalmat tartanak. Az előző években a női imanapot tartottuk meg együtt, az idén pedig a Magyarországi Református Egyház Iszákosmentő Misszióját hívtuk meg.

Azért döntöttünk a „témaváltás” mellett, mert gyülekezeteink tagjai nem igazán ismerik egyházunk missziói területeit. Pedig fontos lenne tudnunk róla, hiszen olyan szolgálatok ezek, amelyek mindannyiunkat érinthetnek, nekünk vagy szeretteinknek is segítséget nyújthatnak.

Azért az Iszákosmentő Missziót hívtuk meg először, mert talán az ő szolgálatuk érinthet minket legjobban. Mindannyiunk családjában, baráti, ismerősi körében van, aki az alkoholtól szen-

ved. És sajnos a legtöbb esetben ötletünk sincs, hogyan segítsünk nekik. Ebben kaptunk most segítséget.

A Misszió munkáját, a dömösi intézmény hétköznapijait Óvárné Herpai Dóra diakónus mutatta be, majd egy alkoholfüggőségből szabadult testvér mondta el történetét, bizonyítva, hogy még ebből az emberi mélységből is van visszaút.

Hogy hogyan? Krisztus által. „Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek.” Mindketten elmondták: a szenvedélybetegség (legyen az bármi) egy probléma tünete. Nem az alkohol a probléma, hanem, az, hogy az ember a bajaira az alkoholhoz menekül. Azt próbálják Dömösön elmondani a szabadulni vágyóknak, hogy ami emberileg lehetetlen, az Istennek lehetséges. Jézus Krisztus kezét megfogva új életet lehet kezdeni.

Ez az evangélium, és ez az, amivel a dömösi intézmény több, mint bármelyik más, alkoholistákkal foglalkozó intézmény. Mert itt a szenvedélybeteg nincs egyedül: megváltó Krisztusa készen áll, hogy segítsen, hogy új életet adjon. Jó lenne, ha minél többen megismernék a misszió munkáját, hátha minél több szenvedőt el tudnánk segíteni oda. (Bár így is óriási igény van a szolgálatokra: jelenleg évente 700 szenvedélybeteg fordul meg náluk!)

Szeretettel biztatom lelkész testvéreimet is, hogy hívják meg a dömösieket egy bemutatkozásra. Szívesen mennének bárhova, csak ritkán kapnak meghívást...

Isten áldása kísérje az ott végzett szolgálatot! Mi pedig imádkozunk, hogy minél több alkoholfüggő tudja megfogni Krisztus kezét, és Vele együtt új életet kezdeni!

Szakál Anikó Gyöngyi lelkipásztor

Presbiteri óévváró vacsora

SZOMBATHELY

2020. január 31-én került sor a szombathelyi presbiterok és házastársak közös vacsorájára. Az új presbitérium a hivatalos összejöveteleken kívül kötetlen formában az elmúlt évek építkezési munkálatai miatt még nem találkozott, s szükségesnek tartottuk ezt a találkozást, hogy jobban megismerjük egymást. Az egyház-köztség régi és új vezetői alkotó részesei a presbitériumnak, így ennek a találkozóknak is. Szakál Elemér nyugalmazott esperes úr köszöntötte az egybegyűlteket, majd Jakab Bálint tiszteletes úr mondott köszöntő beszédet. A kötetlenséget mutatta, hogy a vacsora előtt és után kis csoportok alakultak és jó ízű beszélgetések folytak a kis társaságokban. A kellemes beszélgetések után a finom vacsora elfogyasztását követően, mivel már későre járt az idő, bezártuk az estét. A gondnok megköszönte a részvételt. A presbiterok felvetették és egyhangúan kérték, hogy évente többször jöjjünk így össze, mert ennek az együttlétnak nagy összekovácsoló ereje van. Legközelebbi időpontként a nyári presbiteri napot tűztük ki. A záró imánk után akinek még volt lehetősége, a bárban folytatta a beszélgetést.

Nagy András gondnok

Zalaegerszegi életképek

Zalaegerszegen adventben kézműves foglalkozáson vehettek részt a gyerekek, és a hagyományos szentesti szolgálatban is részt vállaltak. Januárban az ökumenikus imahéten gyűltek össze az egyházak képviselői. A gyülekezeti farsang vidám hangulatáról is készült fotó.

Misszió gyerekszájból

SZOMBATHELY

Szombathelyen több évtizedes hagyománya van annak, hogy a hittanos gyermekek karácsonyi műsorát a negyedik adventi vasárnapon tartjuk. Hála a hittanoktatásban folyamatosan emelkedő létszámnak, az alkalmon évről-évre zsúfolásig megtelik a templom, és több kartonnyi ajándékcsomag kerül kiosztásra.

A felkészítés feladata korántsem egyszerű, hiszen Szombathelyen és szórványában jelenleg hárman végzünk hitoktatást több, mint tíz iskolában. Egy csoportba olykor egy-egy gyerek jár csak, a fellépő hittanosok többsége nem ismeri egymást. Ugyanakkor a szombathelyi református gyülekezetpedagógia látja ennek az alkalomnak az erejét. Hiszen elsősorban nem az a célunk, hogy irodalmi műsort készítsünk és mutassunk be az érdeklődőknek, és nem is kizárólag esztétikai élményre, és múltó hangulatra van szükség. Ennél jóval többről van szó. A hittanos gyermekek istentiszteleti szolgálatot végeznek advent negyedik vasárnapján. Ez a szolgálat önmagán jóval túlmutat. A legkisebb gyermek missziót teljesít már azzal, hogy szüleit, családját elhozza magával a templomba. A gyermekek száján pedig megszólal az evangélium, és a törekeny hangocskák nagyon hamar utat találnak a felnőttek szívében.

A gyermekek karácsonyi szolgálata lehetőség arra, hogy Krisztus evangéliuma eljusson azokhoz, akik csak ez alkalommal lépnek be a templomba.

2019-ben szintén olyan összeállításnak lehettek részesei a jelenlévők, amely egyszerre elevenítette fel komoly irodalmi hagyományainkat, másrészt evangéliumi volt. Így a gyermekek Lukács és Máté evangéliuma születéstörténetét, valamint próféciák igehelyeit memorizálták, és mondták el, a hely lehetőségei szerint dramatizálva. Bekeccses pásztorok, ezüstbe öltözött angyalok és süveges napkeleti bölcsek szájából hangzottak fel az evangélium igéi. A konfirmandusok külön felkészültek egy fiatalos Isten-dicsőítéssel. Tizennégy-tizenöt éves fiúk-lányok a maguk eszközeivel, kortárs zene mellett táncsal, mozgással adták hírül az örömeiket, hogy velünk az Isten.

A hittanos gyermekek karácsonyi szolgálatát immár minden évben kíséri a gyülekezet lelkészének, Jakab Bálintnak az a kezdeményezése, hogy a szülőket, érdeklődő felnőtteket egy közös éneklésre invitálja. Mivel egyre kevesebbet énekel a legtöbb ember – beleértve fiatal és időset is – élmény az, amikor több száz éneklés hangja kapcsolódik egybe. A kezdeti bizonytalanság ilyenkor elmúlik, és egyre biztosabban zeng a Dicsőség mennyben az Istennek. Ilyenkor lehetőség van arra is, hogy felhangozzon egy-egy reformá-

tus karácsonyi énekünk, amit a résztvevők többsége ekkor tanul meg. Hiszen a hagyományos református közkinccsünk, olyan énekeink, mint a Krisztus Urunknak, vagy az Istennek szent angyala ma már nem általánosan ismert a szülők körében sem, s ezért különleges az, amikor hittanosok egész családja együtt ismerkedik ezekkel.

A gyülekezet szeretetszolgálatát – az angyalok – évenként vagy száz csomagot állít össze ilyenkor. A csomagok kiosztása mindig jókedvű nyüzsgést eredményez, amit aztán egy meghitt éneklés zár. Csak a karácsonyfa égő világítanak ilyenkor, amikor a gyülekezet a Csendes éj énekel. A hagyományokhoz híven az alkalmat szeretetvendégség zárja, ahol még lehetőség van az ismerkedésre, a beszélgetésre.

Jakab-Köves Gyopárka

Három és a több

Csapatjáték szerelemmel a Házasság Hetében

SZOMBATHELY

A felületes olvasó számára kissé felfoghatatlannak tűnik, hogy milyen összefüggés van a házasság hete és a hármasszám, sőt még az ennél több között. Elsőre talán a szerelmi háromszög, vagy a napjainkban divatos „patchwork” család jut eszébe, de akkor kissé elbizonytalanodik, hogy itt valami nem logikus, hiszen egy egyházi kezdeményezés, amely a házasság és a család fontosságára hívja fel a figyelmet nem hirdetheti magát éppen ezek ellentétéivel.

Nézzük meg hát alaposabban, hogy mit is rejtett a Szombathelyi Református Gyülekezet játékos, zenés, beszélgetős együttlétre hívogatója, ellentmondásosnak tűnő címével és „csapatjáték szerelemmel” mottójával 2020. február 13. napjára.

A Lelkészi Hivatalban az asztal közepén egy különleges virágot formáló szimmetrikus alakzat fogadta a betérőt, ahol szív és téglalap alakú színes lapocskák váltogatták egymást, közepén négy kör alakú lappal, amelyen vállvetve egy férfi és női figura volt. A hívó szóra jöttek a szombathelyi református közösséghez kapcsolódó párok, akik 30-60 éve élnek házasságban, és olyanok is, akiket bár párjuk most nem tudott elkísérni, életükben a házasságnak központi helye van.

Az este közös énekkel kezdődött. Mivel az alkalom is kissé kötetlenebb formát kívánt, Jakab Bálint Mihály tiszteletes úr az Erőm és éneke az Úr énekeskönyv énekeiből választott. Majd a Bibliából Mózes 15,1-6 hangzott el a tiszteletes úr közvetítésével. Ábrahám történetéből és feltétel nélküli hitéből kiindulva érkezünk el ahhoz a gondolathoz, hogy a mai emberek nagy része saját családtörténeteit sem igazán ismeri, így számukra az Isten dolgai sem könnyen követhetőek. Az Isten áldásával kötött házasságok bizonytalan világunkban

olyan biztos pontot jelentenek, amelyben egy férfi és egy nő egymást szeretve és tisztelve, egymásnak vállvetve, egymás segítésére, bátorítására és védelmére kötelezte el magát. Ezen gondolatokat még néhány közös ének követte, majd következett a játék.

A résztvevők tetszés szerint húzhattak az asztalon lévő lapocskákból, majd saját életük tapasztalatai alapján elmondhatták az azokon olvasható feliratok kapcsolódását a házassággal. Őszinte és megható pillanatok következtek melyek alatt lassanként feltáruultak a lapocskák titkai. A szív alakúak a házasságban nélkülözhetetlen tulajdonságokat rejtették: öröm, jószág, önmegtartóztatás, szelídség, szívesség, türelem, hűség. A téglalap alakúak pedig a házaspárokhoz legközelebb álló személyeket: a gyermekek, a feleség szülei, a férj szülei, a feleség testvérei, a férj testvérei, a feleség batárnói, a férj barátai.

És egyszer csak fény derült a közepén elhelyezett négy kör alakú lap titkára is: az Isten nevét rejtették. Így már mindenki számára egyértelművé vált, az est meghívójában elrejtett üzenet, hogy mi a „három” egy házasságban? Isten, az Ő csodálatos jelenléte, áldása, gondviselő szeretete, segítsége. És a „több”? Mindenki, aki pusztán létével vagy cselekedeteivel hozzájárul a házaspárok egységének megtartásához egy egész életen át, bármilyen élethelyzetben ahogy azt a házassági esküben vallják egymásnak a szerelmesek: *„Hozzá hű leszek, vele megelégszem, vele szentül élek, vele tűnök, vele szenvedek, és őt sem egészségében, sem betegségében, sem boldog, sem boldogtalan állapotában, holtomig vagy holtáig, hitetlenül el nem hagyom, hanem teljes életemben hűséges gondviselője /segítőtársa leszek. Isten engem úgy segítsen. Ámen.”*

Vízi Kármén

ÉNTE

PÁPA

Az ÉNTE az Istenhez való viszonyunkat fejezi ki, mely úgy fonódik össze, ha imára kulcsoljuk kezünket.

A böjti hitmélyítő alkalmakra ezúttal Farkas Gergely lelkészt, a Püspöki Hivatal vezetőjét kérte fel Márkus Mihály, a Pápai Református Egyházközség vezető lelkésze. A vasárnapi istentiszteleten, s azon túl még három alkalmon volt szó Istennel való kapcsolatunkról.

ÉNTE – ezt a címet adta a sorozatnak Farkas Gergely. Ennek teológiai háttérét Martin Buber *Én és Te* című műve adta. A zsidó filozófus ebben az emberi viszonyulásokról ír, ezeket én–az és én–te viszonyulásoknak nevezi. Az én–az viszonyulásban az ember tárgyként tekint a dolgokra, akár társaira is, míg az én-te viszony a nyitottságról, az elfogadásról, a párbeszédről és a kölcsönösségről szól, az ember a másik lényére csodálkozik rá, az a viszony, amelyben az egyik kérdez, és a másik mindig megfelel. Az abszolút viszony az, amikor az ember Istent szólítja így.

Az ÉNTE az Isten jelenlétében, színe előtt való létet jelenti, amely az imádságban kezdődik.

A bibliai háttérét Sámson története adta a *Bírák Könyvéből*. Ez gyermekkor óta fontos Farkas Gergely számára, s még ma is szívéig hatolnak a mondatai. A nagy erejű zsidó hős, aki az angyal híradása szerint Istennek szentelt ember lesz, s aki aztán hatalmas erejű férfivá serdült. „... teherbe fogsz esni, és fiút szülsz. Ne érje annak a fejét borotva, mert Istennek szentelt lesz az a gyermek már anyja méhében. Ő kezd majd megszabadítani Izráelt a filiszteusok hatalmából” – mondta az Úr angyala Sámson anyjának. Pályája meg volt írva, nem ő választotta.

Vajon nem vagyunk-e mi is így ezzel néha, hogy kipróbálnánk valami mást?

„A gyermek felnövekedett, és megáldotta őt az Úr. És az Úr lelke nyugtalanítani kezdte őt...” – Ez számomra azt jelenti, hogy a keresztség és az Istenbe vetett hit nem statikus, nem lezárt, hanem az állandó keresés, megismerés vezet minket. Az Isten titokzatos, és sokkal több annál, mint amennyit mi ismerünk belőle, ezért fontos, hogy legyen bennünk egy jó értelemben vett nyugtalanság, amellyel Istenre figyelünk, az Ő jelenlétében vagyunk, és onnan látunk rá saját magunkra, saját életünkre – mondta Farkas Gergely.

Sámson beleszeretett egy filiszteus lányba, aztán annak rokonaira megharagudott és engesztelhetetlen ellensége lett ennek a zsidókat sanyargató és elnyomó népnek. Nagy erejével sokakat megölt közülük. „Sámson azt mondta nekik: Ha ti így tettetek, én meg bosszút állok rajtatok, és csak azután nyugszom meg! És hatalmas csapásokkal agyba-főbe verte őket.” – Elhagyta azt az utat, amit Isten kijelölt számára, s csak az égő, csak az én számított, az pedig pusztít. Mindeközben hatalmas győzelmeket aratott, mintha az ereje az övé lenne.

„Megerszeretett egy asszonyt a Szórék völgyében, akinek Delila volt a neve.” A filiszteusok rábírták a közülük való Delilát, hogy csalja ki a hősből, mi a titka roppant erejének. „Feltárta előtte egészen szívét és ezt mondta neki: Borotva nem érte soha a fejemet, mert Istennek vagyok szentelve születésemtől fogva. Ha megnyírnak, odalesz az erőm, elgyengülök, és olyan leszek, mint bármely más ember.” – Delila Sámson élete titkát akarja, s amikor a férfi ezt elmondja, azért teszi, mert a nő folyamatosan gyötri. Mekkora szeretetkoldusság, ha azért tárom fel a szívemet, mert már unok valamit. Ugyanakkor felveti azt a kérdést is, hogy kiben bízhatunk. Sámson nem tudja, hogy nincs vele az Úr, hiába szeretné megrázni magát és mindenki fölé kerekedni. Eből a mélységből kitörni számomra csak úgy volt lehetséges, hogy ha átlépek egy másik történetbe, Krisztus szenvedésére a keresztfán. Ő tudta, hogy elhagyja az Isten, de azt is tudta, hogy értünk hagyja el. Ő az Úr kezébe helyezte lelkét, még akkor is, ha elhagyta. Ha az ember nehezebb úton jár, akkor is csak Isten marad, akiben bízhat – mondta a lelkipásztor.

Sámson esetében tulajdonképp nem Isten hagyta el Sámson, hanem ő hagyta el Istent. A fogságban újra nőtt a haja, s amikor egy ünnepen rabtartói Dágon templomába vitték, hogy szórazottassa őket nyomorúságának látványával, ő fohászokodott. „Ó, Uram, Uram! Emlékezz meg rólam, és erősíts meg engem még most az egyszer, én Istenem, hogy bosszút állhassak a filiszteusokon a két szememért!” Visszatért ereje által ellenségeire és önmagára döntötte az épületet. „Majd ezt mondta Sámson: Hadd haljak meg én is a filiszteusokkal együtt! Azzal megfeszítette erejét, úgyhogy a ház rádőlt a városfedelmekre és az egész népre, amely benn volt. Így többet ölt meg halálával, mint ahányat megölt életében.” – Kitérja a kezeit és odaadja életét sokakért, úgy, ahogy Jézus tette. A különbség annyi, hogy Sámson végül Isten előtt tárja fel szívét, Jézusban pedig Isten tárta fel a szívét előttünk. Isten megbocsátotta Sámson bűneit is, és lehetőséget adott neki az újrakezdéshez, ahhoz, hogy valóban a kiválasztottjaként cselekedjen.

Az ÉNTE az Istenhez való viszonyunkat fejezi ki, mely úgy fonódik össze, ha imára kulcsoljuk kezünket.

Horváth Andrea gyűjteményi tudósító
(forrás: pannoniareformata.hu)

Kóródi János Alapítvány

CSÖGLE

Csőgle Veszprém megyei kisközség, nagy múlttal. Az Árpád-korban a gyepeű őrségének valószínűleg székely vagy besenyő lakói voltak. Ezeknek az őroknak a leszármazottai azok az egytelkes nemesek, akik a XV. században Csöggle törzsökös lakosságát adták. A falut 1340-ben Chigla néven, majd 1637-ben Nemes Csöggle néven említik. A szó török eredetű, jelentése: gyepeű, sövény. Lakói kuralista nemesek leszármazói. A reformáció hamar elérte a falut, kismemes lakossága már 1545-ben protestáns, református vallású. Pápa után Csöggle a Dunántúl legjelentősebb református egyházközségévé vált. Erre utal, hogy 1634-ben, 1639-ben és 1640-ben itt tartották a Dunántúli Egyházkerület Zsinat ülését.

1781-ben a mintegy ezer lakosából majdnem mindenki református volt. A középkori, egyhajós, tipikus falusi templomot 1783-ban lebontották, csak a 14 méter magas tornyát hagyták meg. A templomot barokk stílusban építették újjá, s nagyobb felújításra csak 1927-ben volt szükség. Az egyik harangot Bécs-újhelyen 1783-ban öntötték, a másikat 1927-ben Sopronban. Az orgonát 1865-ben Peppert Ferdinánd (Szombathely) építette.

De ki is volt Kóródi János? 1628-ban született, születési helyét nem ismerjük. Lelkesszé 1652-ben, a kajdi zsinaton avatták. Pápán tanult, majd 1658–1660 között Sellyei István után a pápai kollégium igazgató tanára. Csöglén 1666-tól néhány évig lelkészkedett, majd Vas megyébe Szent-Lőrincre ment lelkésznek, ahonnan 1673. szeptemberében Széchenyi György kalocsai érsek elűzte. Csöglére hívták meg újra, ahol 1674-ben szeretettel fogadták. De itt sem sokáig hirdethette az igét, mert a Wesselényi-féle összeesküvés megtorlása, a protestantizmus felszámolása érdekében Pozsonyba a véstörvényszék elé idézték őt is, mint a többi ágostai és helvét hitvallású lelkészt és tanítót. Az ítélet 1674. április 4-én született meg: fej és jószágvesztés. Innen kezdődött a prédikátor kálváriája, szenvedése, haláltusa. A cél az volt, hogy megtörjék hitüket, rábíráják, hagyják el hitüket, térjenek át a katolikus vallásra, vagy vándoroljanak ki az országból. Akit sem fenyegetéssel, sem ígéretesekkel nem tudtak hitük feladására rábírní, azokra halál várt. De előtte szörnyű szenvedések, megaláztatások. Néhányan engedelmesskedtek, de Kóródi János nem adta fel hitét! A pozsonyi börtön szörnyű körülményei után Lipótvárába szállították, ahonnan egyévi rabság után sorsa tovább rosszabbodott, katonai parancsnokság alatt gályarabságra Triesztbe szállították negyven lelkésztársával együtt a jég és hóborította stájeri Alpok tájain át. Gályarabként a szenvedések, testi, lelki gyötrelmek tovább növekedtek! Hitét azonban ezek sem tudták megtörni. Lába kisebesedett, jární is képtelenné vált. Hat társával Teáté városába került börtönbe, itt halt meg szörnyű kínok között 1675. júliusának elején. Emlékét a Csöggle-i templom szószékének lépcsőjénél márványtábla hirdeti, amelyen ez áll: „Itt hirdette az igét KÓRÓDI JÁNOS hitvalló gályarab 1666-1674. Meghalt 47 éves korában TEÁTÉBAN 1675.”

A mártír prédikátor nevét vette fel 1993-ban az az alapítvány, amelyet a községből elszármazott Dr. Molnár Sándor hozott létre, a Kuratórium elnöke pedig kezdetektől Bíró Jenőné volt. Az Alapítvány célja a barokk stílusban épült templom eredeti álla-

potának megőrzéséhez, tatarozásához, felújításához szükséges anyagiak segítése, és ehhez a községből elszármazottak bevonása is, főleg a személyi jövedelem adó 1 %-ának e célra juttatásával. Az elmúlt huszonhat esztendőben az Alapítvány közel 4 millió forintot fordított e célok megvalósítására. Tetőfelújításra 2015-ben közel három millió forintot juttattak, 2018-ban pedig a templom padjainak felújítására, szümentesítésére fél millió forint jutott.

Emléktábla elhelyezésére is sor került 2010-ben. A márványtáblára felkerült a Csöglén szolgáló 45 lelkész neve és szolgálati ideje. Az első prédikátor Kötél Miklós volt (1613), a leghosszabb ideig 1936–1976 között Parragh Árpád szolgált itt, a sort pedig a jelenlegi lelkész Bódis Tamás zárja, aki 1993 óta jelenleg is a falu lelkésze.

Az Alapítvány feladatának tekintette a hagyományok ápolását, az egyházközség múltjának feltárását is. Ezért 1995-ben pályázatot írtak ki Kóródi János gályarab mártír prédikátor életének, a történelmi körülmények feltárására. A Pápai Református Gimnázium tanulóí nyújtottak be pályázatot, az első díjat Ferenczy Ágota IV/B osztályos tanuló nyerte.

Az utóbbi időben csökkentek az Alapítvány javára átutalt összegek, így annak fenntartása már nem gazdaságos. Ezért az Alapítvány tevékenységét most befejezi, a bíróság megszüntette. Azonban bízunk abban, hogy akik eddig, azok továbbra is segítik adományaikkal a nemes cél megvalósulását, hogy ez a műemlék templom megmaradjon.

Molnár Sándor

Elhelyezték az új óvoda alapkövét

MEZŐÖRS

– Amikor elhelyezzük ezt az alapkövet, akkor valljuk és dicsérjük a mi Urunkat megtartó jóságáért, hogy ez a jóság munkál a mezőörsi gyülekezetben, és Istennek ezt a jóságát továbbadhatjuk a következő generációnak egészen a legkisebb kortól kezdve – mondta Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke február végén az új Mezőörsi Talentum Református Óvoda alapkövének letétele alkalmából megtartott ünnepi istentiszteleten.

Az egyházi vezető hangsúlyozta, hogy a mai kor embere elfelejt méríteni ebből a jóságból, elfelejt az Istenhez folyamodni, őhozzá járulni. Áldott legyen az a szolgálat, ami Mezőörsön folyik, ami az óvodaépítéssel elkezdődik, hogy a következő generációt megtanítsa arra: Jóságos az Úr, lehet Őt dicsérni. – Legyen az Úr áldása a mezőörsi óvodán és minibölcsődén, minden itteni intézményen, az itt folyó szolgálatokon – fogalmazott Steinbach József, majd az ünnepségen jelen lévő és kedves

műsorral készülő mezőörsi óvodásokhoz is szólt. – Áldjon meg benneteket az Isten. Ő szeret, és jóságával átölel, és mindig át fog ölelni benneteket – zárta igehirdetését a református püspök.

A hálaadó istentiszteletet követően Szőke Barnabás, a Mezőörsi Református Egyházközség lelkipásztora, Mezőörs polgármestere köszöntötte az új óvoda alapkövének letételei ünnepségen megjelenteket. A programon beszédet mondott Tóthné Szabados Márta, a Mezőörsi Talentum Református Óvoda intézményvezetője, Farkasdi-Sáhó Katalin, a Mezőörsi Református Egyházközség Lelkészi Hivatalának szakmai vezetője, valamint Veres Andrea, a Magyarországi Református Egyház Országos Óvodafejlesztési Projektirodájának a vezetője is. Őket Kovács Dánielnek, a Mezőörsi Református Egyházközség oktatási tanácsadójának, és Németh Zoltánnak, a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat közgyűlése elnökének köszöntő szavai követték, majd Gáncs Attila Tibor, a megépülő óvoda építész-tervezője beszélt a megvalósuló épületről. Az

ünnepségen Szabó Gyula mezőörsi római katolikus plébános és Tóth Károly, a Mezőörsi Református Egyházközség gondnoka is beszédet mondott. A programon részt vett Rybár Judit, a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Veszprém Megyei Kirendeltségének a vezetője is.

Az alapkövetételei ünnepség az időkapcsolata elhelyezésével folytatódott, majd Steinbach József mondott áldást. A programon – mely szeretetvendégséggel zárult – elhangzott az is, hogy az új mezőörsi református óvoda építése egy országos óvodafejlesztési program része, amelyhez a Magyarországi Református Egyház 30 milliárd forintos támogatást kapott a Magyar Kormánytól. Ebből a forrásból 66 óvodafejlesztés valósul meg hazánkban. Mezőörsön félmilliárd forintos beruházásból három csoportos új óvoda kerül megépítésre minibölcsődével, így a két intézmény organikus egységet alkot majd az új épületben, amelynek 2021. szeptember 1-jére kell elkészülnie.

Polgár Szilárd

Nőszövetség alakult

TÁPSZENTMIKLÓS

„Azért van síró, hogy vigasztald, és éhező, hogy teríts asztalt. Azért van seb, hogy be-
kösse kezed. Vak, elhagyott azért van, hogy
vezesd.” (Bódás János)

Ákik párkapcsolatban, családban, rokon-
ságban, gyülekezetben, faluban, városban,
országban, Európában és a világban élnek,
azok mindannyian részei az egésznek. Ennek
a sokféle egésznek, amelybe keresztyények-
ként Isten helyezett bennünket. Azért, hogy
megtaláljuk benne a helyünket, elvégezzük
a ránk eső feladatokat, gyertyaként világít-
sunk ott, ahol éppen vagyunk.

Tápszentmiklóson éppen azért kapcsol-
ódtunk össze nőszövetséggé, és csatlakoz-
tunk az országos hálózathoz is, hogy ebben
a közösségben a hitünket megerősítsük,
egymást segítsük. Azért, hogy ezzel jobban
helyt tudjunk állni azokban a közösségek-
ben is, amelyekbe Isten helyezett minket.

A Nőszövetséghez lelkészelnőnk, Schön-
berger Klára nagytiszteletű asszony javas-
latára és szervezésében csatlakoztunk. A
jó hangulatú alakuló ülésen 18 taggal meg-
alakultunk, és megválasztottuk a tisztségvi-
selőinket. Az elnök: Tóth J. Szabolcsné Csiz-
madia Andrea, titkár: Pákozdi Virág Zita,
pénztáros: Pákozdi Józsefné Márti, jegyző-
könyvvezető: Pintérné Tankovics Andrea,

küldöttek: Tóthné Pákozdi Szilvia és Németh
Ferencné Irénke. Jelenleg 26 tagja van a
Tápszentmiklósi Ref. Nőszövetségnek, és
egy pártoló tagja Csizmadia Jenő gondnok
úr személyében.

A nőszövetség alakulását Nagytiszteletű
Tóth András, a Pápai Református Egyház-
megye Esperese jelentette be ünnepélyes
keretek között, a katolikus testvérekkel az
ökumenia jegyében közösen tartott isten-
tiszteleten, ahol jelen volt Hegedüs József
Odó tápszentmiklósi római katolikus plébá-
nós is, az ígét hirdette Nagytiszteletű P.
Tóthné Szakács Zita református lelkészelnő, a
Református Nőszövetség Elnöke. Az isten-
tiszteleti alkalom sűteményes szeretetven-
dégsséggel zárult.

Azóta folyamatos a működésünk, próbá-
lunk élő közösségként létezni.

Tudjuk, hogy a gyülekezet szó sok min-
dent jelenthet. Hétről hétre az istentiszte-
leten épp jelen levőket, az egyházfenntar-
tói járulékot egy helyre fizetőket vagy akár
véletlenszerűen együtt lévő csoportot is.
Mi, lelkészelnők vezetésével új jelentéseket
adunk ennek a szónak hétről hétre, alkalom-
ról alkalomra.

Segítjük az egyházközség felmerülő hét-
köznapi feladatainak megoldását.

Havonta találkozunk, elkezdünk pro-
gramokat szervezni. A házasság hetének
jegyében megrendezett alkalmat lelkesen

segítettük, megosztva az ezzel kapcsolat-
ban felmerülő feladatokat. Anyakönyveket
rendszerítettünk és digitalizáltunk, okleve-
leket készítettünk, éneket tanultunk, fel-
olvasásokkal szolgáltunk az istentiszteleti
alkalmon. Köszöntöttük azokat, akik kerek
házassági évfordulósok. Mivel a kezdemé-
nyezés új, most minden olyan házaspárt is
felkösztöntöttünk, akik legalább 50 éve háza-
sodtak. Megható, lélekemelő pillanatok ré-
szesei lehet-tünk. Ákik már nem tudtak jelen
lenni az istentiszteleten egészségi állapotuk
miatt, azokat lelkészelnők nőszövetségi ta-
gok kíséretében otthonukban meglátogatta.

Most az Imanapra készülünk, amelyet
március 6-án szeretnénk megtartani. A zim-
babwei nőkért és gyerekekért imádkozunk
majd. Készülünk énektanulással, a nőszö-
vetség tagjai imádságok felolvasásával szol-
gálnak majd.

Bízunk abban, hogy gyülekezetünk to-
vább erősödik, jó sók és szövétnekek tudunk
lenni ebben a világban, ahol erre olyan nagy
szükség van!

Komolyan vesszük és megéljük a szolgál-
lat parancsát: „Öltsétek magatokra az Isten
fegyverzetét.” (Ef 6,11)

Tóthné Pákozdi Szilvia
(a gyülekezet kántora)

Pillanatképek a VarghaRefi-ből

NEMESGÖRZSÖNY

Az advent, az ünnepvárás időszaka, intézményünk életében mozgalmas, programokkal teli pár hét volt. Immár harmadik éve közreműködnek óvodásaink és 7. és 8. osztályos diákjaink az adventi gyertyagyújtásban Nemesgörzsönyben, és idén először Kemenesszentpéteren is. A második gyertya lángjának fellobbanásánál segédkeztünk versekkel, dicsérettel és zsoltárok eléneklésével. Az idő nem kedvezett, de dacolva a széllel és a hideggel mégis sikerült meggyújtanunk a második lángot.

Adventben rendeztük meg a már hagyománynak számító egészségnapot is. Mozgással kezdtük, a „Sátortáborban

ébredünk” történet eljátszásával melegítettük be végtagjainkat, törzsünket és elménket. Csapatverseny következett. Hat állomáson különböző feladatokkal vártuk a gyerekeket. Hallhattak a higiénia történetéről, majd a stabil oldalfektetést és az újraélesztést próbálhatták ki, és akadálypályával is meg kellett küzdeniük a gyerekeknek. Volt fűszernövény felismerés, és a tudatos vásárlás tizenkét pontjával is megismerkedtek. A hatodik állomáson a lelki egészségre, felrissülésre is volt lehetőségük a tanulóknak. A felső tagozatosoknak külön feladata is volt: oda kellett figyelniük a kisebbekre. Öröm volt látni, ahogy állomásról állomásra terelgették, segítették a piciket. 10 órakor egészséges tízórait fogyaszthattunk. Nagy sikere

volt a körözöttes kenyérnek és a finom, meleg teának. Az állomásokon a kollégákon kívül segített Kovács Adél védőnő és Borsiné Tóth Cseperke lelkipásztor. Az osztályok versenyeztek abban is, ki tud egészséges és szépen tállalt szendvicset készíteni. Fáradtan, de élményekkel megterhelve térhettünk haza.

Az ünnepvárás ideje nálunk egyet jelent a kézműves ajándékok készítésével és az adventi vásárral, ahol az előzetesen elkészített és a szülők által adományozott karácsonyi apróságokat vehették meg az érdeklődők. Idén is nagy sikere volt mindkét rendezvénynek.

Az utolsó tanítási napon a falu apraja és nagya összegyűlt a helyi kultúrházban, és megnézte gyermekeink karácsonyi műsorát. Nt. Móricz Attila lelkipásztor igehirdetése után. Az óvodásokat alsó tagozatos és felsős műsorok követték.

Az advent és a karácsony utáni időszak az adakozás időszaka is egyben. „a jókedvű adakozót szereti az Isten” (2Kor 9,6-15) Szülők, gyerekek és az intézmény dolgozói példás összefogása eredményeképpen 36 doboz ajándékot készítettünk össze rászoruló gyermekeknek, és a Magyar Református Szeretetszolgálat munkatársainak adtuk át azokat. A Családsegítő szolgálatnak pedig gyerekruhákat és játékokat vittünk. Segítettünk egyik diákunk családjának természetbeni és pénzbeli adománnyal, így átsegítve őket egy nehéz időszakon. Bekapcsolódtunk a református egyház év végi jótékonyági akciójába is, pénzádománnyal támogattuk a damaszkuszi református iskolát.

A magyar kultúra napján együtt szavaltuk el a Himnuszt.

A félév zárását farsangi multság zárta. Ha csak pár órára is, de maskarába öltözött, vagy álarcot viselt intézményünk diákjainak nagy része. Óvodástól a felsősökig jelmezbe öltözve búcsúztatták a telet, közben szüleik és nagyszüleik finom süteit majszolták. Jelmezverseny, tombola, tréfás ügyességi játékok tették változatosabbá intézményeinkben a farsangot.

Márciusban szeretettel várjuk leendő első osztályosainkat az ovisuli alkalmainkon.

Sárköziné Papp Judit

Diakóniától az óriásakváriumig

MEZŐÖRS

A közelmúltban a berekfürdői Megbékélés Házában tartott Intézményvezetői csendesnapokon vettek részt a Mezőörsi Református Egyházközség Lelkesi Hivatalának munkatársai, valamint az egyházközség fenntartásában működő intézmények, így az Ujvári János Református Szeretotthon, valamint a Mezőörsi Talentum Református Óvoda intézmény- és részlegvezetői.

A Megbékélés Háza a református egyház konferencia- és képzési központja az Alföldön, amely több, mint hatvan éve lát vendégül református és más felekezetű csoportokat, ad otthont többek között ifjúsági programoknak, szakmai konferenciáknak és továbbképzéseknek.

Az Intézményvezetői csendesnap nyitó áhítattal kezdődött, amelyet Gacsályi Gábor Nagytiszteletű Úr tartott. A lélekerősítő, értékes gondolatok után Beszterczey András, a Magyar Református Egyház Szeretetszolgálati Irodájának vezetője beszélt a diakónia aktuális kérdéseiről a nagytermet zsúfolásig megtöltő hallgatóság előtt. Ezt követően Cibere Károly, a Károli Gáspár Református Egyetem címzetes egyetemi tanára a jövőbeni szolgálat-szervezés kihívásaival kapcsolatos gondolatait osztotta meg a jelenlévő szakemberekkel. A konferenciára eljött Fülöp Attila, az EMMI szociális ügyekért felelős államtitkára is, aki a szociális ágazat aktualitásairól szolt, majd különböző szakterületek előadói voltak hallhatóak. Így szó volt a Magyar Államkincstár intézményi ellenőrzéseinek és normatív elszámolásainak tapasztalatairól, az emberi jogok témaköréről, valamint a házi segítségnyújtásban várható

innovációt is felvázolták az előadások.

A csendesnapokon a szakmai programokon túl lehetőség volt a környék nevezetességeinek megtekintésére is, így látogatást tettünk a poroszlói Tisza-tavi Ökocentrumban. Az ultramodern látogatóközpontban szórakoztató, interaktív módon mutatták be Magyarország második legnagyobb tavának gazdag élővilágát. A látogatás legfőbb látványossága Európa legnagyobb édesvízi akváriumrendszere volt ezernyi őshonos magyar hallal – így három méteres óriásvizákkal –, de nagy élmény volt a Tisza-tavat bemutató 3D mozi is. Sok új szakmai ismerettel és tudással gyarapodva, valamint számtalan élménnyel gazdagodva tértünk vissza a két napos konferencia után Mezőörsre.

Polgár Szilárd

Csapatjáték szerelmemmel!

Házasság Hete Győrben

Idén kilencedik alkalommal került megrendezésre a Házasság hete programsorozat Győrben. Az elmúlt évekhez hasonlóan, idén is a győri egyházközségek, keresztyén felekezetek közös vállalása révén valósulhatott meg a színes, sokrétű, minőségi program. Hét napon át látogathatták az érdeklődők a város különböző vallási, közösségi és kulturális te-reit, ahol a házasság témájával kapcsolatban hallhattak előadásokat, nézhetek filmeket, sőt még párkapcsolatépítő tánctanuláson is részt vehettek. Február 14-én pedig a Bazilikában közel 100 házaspár megáldására is sor kerülhetett.

A Győri Református Egyházközség gyülekezeti háza egy vezetett, romantikus páros beszélgető estnek adott otthont, amely a

„Hogyan szeress bele újra a párodba?” címet viselte. Harminchat kérdésből álló kérdéssort kellett megválaszolniuk a házaspároknak. A kellemes hangulathoz hozzájárult lágy zenei aláfestés, gyertyafény, és egy kis pohár bor. A program célja az volt, hogy a sűrű hétköznapokból kiszakadva, kicsit megállva, lehetőségük legyen a házastársaknak beszélgetni egymással, és a téma ne a logisztika legyen, hogy ki, mikor, kiért és hogyan megy az iskolába, óvodába vagy éppen bevásárolni. Valaki egyszer azt mondta, hogy a kommunikáció a legfontosabb egy kapcsolatban, hiszen, egy egész életet át kell beszélgetni... – ehhez igyekezett hozzájárulni ez a program is.

A hét befejező alkalmának helyszínét ugyancsak a Győri Református Egyházközség

biztosította, ezúttal a templomban. Az ÉLŐ együttes és Vancsai József evangélikus lelkész szolgálatával ökumenikus zenés istentisztelet keretei között zárta Győr városa a Házasság Hete programsorozatát. Mindenért egyedül Istené a dicsőség!

Strifler Zoltánné hatodéves teológiai hallgató (Győr)

Kiscsillag Óvoda – alapköletétel

NAGYKANIZSA

Jézus mondja: „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket.”

(Lk 18,16)

A Magyarországi Református Egyház országos óvodafejlesztési programja keretében a Dunántúli Református Egyházkerület első óvodájának alapköletételére került sor Nagykanizsán az Úr 2020. esztendejének február havának első péntekén 16 órától. Az ünnepségen a Nagykanizsai Református Egyházközség presbitériuma nevében Dr. Nemes Pál főgondnok köszöntötte a megjelenteket, majd Hella Ferenc református lelképásztor foglalta össze pár mondatban, hogy Isten milyen csodálatosan vezette végig a gyülekezetet az alapköletétel napjáig. Nagyon sok küzdelem és sok imádság van a hátunk mögött, s mindig megéltük, megtapasztaltuk Isten vezetését, és érezhettük, hogy az Ő áldása velünk, rajtunk van. Ez hihetetlen erőt adott ahhoz, hogy ne álljunk meg, ne adjuk fel. Most hála Neki itt vagyunk!

Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke igei köszöntőjében arról beszélt, hogy akik keresztyén óvodát építenek azokban ott van az a felelősségtudat is, hogy az örökkévaló értékek szerint, hitben kell nevelni az utánunk jövő generációt. Mert nekik is tudniuk kell, hogy ... vannak örök értékek, van biztos irány, az életünk pedig valahonnét valahová tart, és mindig lehet más emberré lenni, újjászületni, s nemcsak magunknak élni.

Cseresnyés Péter államtitkár, országgyűlési képviselő örömeink adott hangot, hogy Nagykanizsa és térsége ismét gazdagodik valamivel, ráadásul egy új óvodával, egy lélekkel teli intézménnyel, amely a jövőbe tekintő optimizmust szimbolizálja.

Balogh László polgármester, a református gyülekezet presbitere Antoine de Saint-Exupéry -t idézte: „Embernek lenni pontosan annyit jelent, mint felelősnek lenni. Érezni, hogy a követ, melyet lehelyezünk, a világot építjük tovább”. Beszédében elmondta, hogy hisszük, reméljük és tudjuk, hogyha szikla az alapkövünk, a Jóisten a zsinórmértékünk, akkor minden építkezés célba ér! Ennél erősebb és biztosabb fundamentum nem létezhet, mely mint egy alapkö, a szemnek láthatatlan ugyan, de mégis ráépül a lét, és ez tartja önmagán a mindenség katedrálisát. Hiszük, hogy ezen alapköre, a hagyományt követve újabb épületek és közösségek épülnek, folytatva az utat, amivel a világ és a közösségünk gyarapszik tovább.

A polgármester beszéde után, Veres Andrea az Országos Óvodafejlesztési Program Projektirodájának projektvezetője elmondta, hogy közel másfél éves munka áll mögöttünk, hiszen nemrég ezen a területen, egy régi lakóház állt. A lelkész úr és a gyülekezet áldozatos munkája van abban, hogy a mai napon itt állhatunk és az első református óvoda alapkövét elhelyezhetjük. Reményeink szerint, egy éven belül ugyanitt az óvoda átadóját ünnepelhetjük.

A köszöntők után a jelenlévők elhelyezték az időkapszulát, majd három leendő óvodás elhelyezte a Nagykanizsai Kiscsillag Református Óvoda alapkövét.

Az „L” alaprajzú, 1024 nm²-es, modern megjelenésű nyeregteretű sarképületben három 25 fős csoportszoba, tornaszoba és egyéb kiszolgáló helyiségek kapnak helyet. A korszerű épület fűtését hőszivattyús rendszer fogja biztosítani, az óvoda villamosenergia igényének egy részét is megújuló energiaforrás biztosítja a tetőre szerelt napelemekkel.

Nem csupán a belső tér, hanem a külső környezet is a 21. század követelményeinek megfelelően lesz kialakítva: a játszóudvar az ingatlan terepadottságait figyelembe véve akadálymentes használatra is alkalmas lesz, a játszó teraszok rézsús kialakítással csatlakoznak a játszóudvarhoz, melyen különböző mozgáskoordinációt fejlesztő játszóeszközök lesznek elhelyezve, a gyerekek eseménydús szabadterei kikapcsolódása érdekében.

Az óvoda a város központi részén, egy leromlott állapotú lakóépület helyére épül, ezzel is megszépítve az „Iskolanegyed” -ként is ismert városrészt.

Az Országos óvoda program keretében márciusban induló beruházás várhatóan 2020 év végén fejeződik be. A beruházás összköltsége eléri a bruttó 400 millió forintot. Az óvoda építését teljes mértékben a Magyar Állam finanszírozza, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. valamint a Magyarországi Református Egyház közreműködésével. A Nagykanizsai Református Egyházközség a gyülekezeti tagoktól és egyéb támogatóktól kapott adományokkal is hozzájárul az óvodai játszóeszközök biztosításához.

Hella Ferenc
lelképásztor

Hírek a Csokonaiból

CSURGÓ

Kedves Olvasó, kedves Testvérünk!

Sok szeretettel köszöntjük a csurgói Csokonai Vitéz Mihály Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium nevében. Jelen cikkünkkel az a célunk, hogy értesítsük, informáljuk a kedves olvasókat a Dunántúl egyik legrégebben alapított gimnáziumában folyó életről, eseményekről.

Minden évben más bibliai igét választunk az év igéjének, mely minden terembe kihelezésre kerül. Az idei évünket, és reményeink szerint diákjaink gondolkozását is az 1Tim 4,12 igéje határozza meg: „Senki meg ne veszen ifjú korod miatt, hanem légy példája a hívőknek...” Reménységünk és célunk valóban ez. Példát mutatni, jó példát.

A tanévnyitó istentiszteletünk, és a diákok ünnepélyes fogadalomtételét követően legfontosabb eseményünk az évkezdő csendesnap volt. Ilyenkor ráhangolódással, ugyanakkor közös csapatversenyyel készülünk az évre.

Idén volt szerencsénk megemlékezni Pókos Ferenc nagybecsű tanárukról, iskolánk magisteréről is. Szeptember 14-én iskolánk

épületében felavathattuk domborművét. Erről már olvashattak egy korábbi lapszámomban.

Alig több mint egy hónappal az évkezdő csendesnapunk után több fontos esemény is volt iskolánk életében. Mint a nagy múltú város patinás iskolája, fontosnak tartottuk részt venni az 1000 éves Csurgó egyes rendezvényein. A város fennállásának emlékére 1000 perces Bibliaolvasást hirdetett a Református gyülekezet – amiben diákjainkkal aktív részt vállaltunk.

2019 októberének első felére esett még a Szeretethíd és a 72 óra kompromisszumok nélkül c. országos egyházi rendezvényünk is. Előbbit a Gary Chapman által összegyűjtött, leírt 5 szeretetnyelv megismerésére helyeztük ki. Úgy látjuk, sikerrel, hiszen mind a diákok, mind a tanárok sokat megtudtak egymásról – és önmagukról! Utóbbi rendezvényen pedig igyekeztünk segíteni – ezúttal kilépve iskolánkon kívülre – köztetek, és egy-egy idős ember kertjét rendbe téve.

Október végén természetesen mi is megemlékeztünk a reformációról, ünnepi istentiszteleten. Iskolánk nagy hangsúlyt fektet az ökumenére. Így ez az istentiszteletünk is (mint reggeli áhitataink) többfelekezeti szol-

gálatlalt ment végbe.

A négy Dunántúli Egyházkerület kebelébe tartozó református gimnázium egyikeként képviseltük iskolánkat a Balatonfüredi hittanos találkozón is, sikerrel, informatívan.

Aktívan részt vettünk az ökumenikus imahét eseményeiben is – helyszínt biztosítva a Csurgón megrendezett felekezeti alkalmak egyikének. Diákjaink itt is szép renddel szolgáltak.

Végül, de nem utolsó sorban: iskolánk büszke arra, hogy idén több országos tudományos diákkonferenciának is helyet adhat. Február közepén a TUDOK tudományos diákkonferenciának, márciusban az RKTDK rendezvényének lehetünk helyszíne.

Helyszíre miatt sajnos sok eseményt, eredményt ki kellett hagynunk a beszámolóból. Büszkéek vagyunk tanárainkra, eredményeinkre, rendezvényeinkre. Ha szeretne jobban megismerni minket, látogasson el hozzánk, vagy keresse fel honlapunkat (www.csvmrg.hu), hivatalos facebook oldalunkat.

Isten áldása legyen Mindannyiunkon!

Sántha Péter vallástanár

Felújítás Balatonkilitiben

A Balatonkiliti Református Egyházközség temploma 1796-tól 97-ig épült – fazsindelyes tetőfedéssel. A templomépítés centenáriuma rombusz alakú, szürke palafedéssel borították eleink. Mára ez a pala is elöregedett, helyenként beázott és e miatt több szarufa is elkorhadt, így hát időszerűvé vált a felújítása.

2019 őszén nyílt lehetőségünk arra, hogy – Siófok városa önkormányzatának jelentős anyagi segítségével, valamint – a hívek adományaiból teljességgel felújíthassuk a tetőszerkezetet: hódfarkú cseréppel fedtük le; új ereszcatornát és villámhárítót is kapott a templom.

Régi álmunk volt, hogy emléktáblán őrizzük meg a négy évszázados múlttal rendelkező ekléziánkban szolgált prédikátorok és kurátorok neveit. Istennek hála, ez is megvalósulhatott: templomunk torony felőli bejáratánál elhelyezett márványtáblán minden arra járó olvashatja, hogy kik voltak egyházközségünk őrálói – 1618 óta napjainkig.

Soli Deo Gloria!

Csanádi József gondnok

Pál apostol útján Görögországba

BALATONSZABADI

Azt mondják a nagy utazók, hogy minden utazás egy korty az élet vizéből. Az elmúlt évben gyülekezetünk a Szentföldi zarándoklaton éppen ezt tapasztalta meg, hogy milyen felüdítő, életre szóló élmény és hitben megerősítő testvérek közösségében, lelki vezetéssel egy zarándoklat. Az 2020. 09. 26.–2020. 10. 01. között újabb zarándoklatra készülünk Pál apostol nyomán Görögországba:

1. nap: Budapest - Thessaloniki

Találkozó és indulás a budapesti Liszt Ferenc repülőtérrel, érkezés Thessaloniki-be, ahol a repülőtérre idegenvezetőnk fogadja a csoportot. Transzfer a hotelbe.

2. nap: Kavala - Philippi

Reggeli, majd utazás Kavalába, Görögország legszebb és lelegegánsabb szárazföldi kikötőjébe. Pál apostol ide érkezett a tanítványával. Továbbutazás Philippibe, amely Európa földjén az első város volt, ahol Pál az evangéliumot hirdette és egyházat alapított. Visszatérés Thessalonikibe.

2. nap: Veroia - Kalambaka

Reggeli után indulás az ősi Veroia-ba (Berea korábbi nevén), ahol a modern szentélyt láthatjuk, mely Szent Pálra emlékezik. Továbbutazás Verginába, mely Észak-Görögország egyik legfontosabb helyszíne. Végül Katerini következik, megtekintjük a bizánci Szent Katerina templomot. Utazás Kalambakába.

4. nap: Meteorák - Delphi

Reggeli után megcsodálhatjuk az egyedülálló Meteorákat, a bizánci monastorokat, melyek a különleges formájú szürke sziklákon helyezkednek el. Több mint 600 éves múlttal rendelkezik a 24 bizánci kolostor. Továbbutazás Trikala, Lamia és Amphissa falvakon át. Utunk a Thermopülei szoroson vezet. Érkezés Delphibe, az antik görögök szerint a világ közepe.

5. nap: Delphi – Athén

Reggeli után meglátogatjuk a híres archeológiai múzeumot Delphi-ben és az ásatásokat és Apollo ősi szentélyét. Megnézzük a Hosziosz-Lukasz kolostort, majd Szent Lukács és a szűz templomát, két bizánci templomot, mely a monastoron belül található. Majd utazás Athénba.

6. nap: Athén

Reggeli után városnéző túránk kezdődik: Panathinaiko stadion, ahol az első olimpiai játékokat rendezték 1896-ban. Transzfer a repülőtérre, majd utazás Budapestre.

Részvételi díj: 229.500 Ft/fő, mely tartalmazza a repülőjegyet, reptéri illetéket, kis kézitáska 40x30x20 cm, 3 csillagos szállodák, reggeli, helyi magyar nyelvű idegenvezető, klimatizált autóbussz árát. **Érdeklődni és jelentkezni:** Győri-Daniné Tóth Anett a Balatonszabadi Református Egyházközség lelkipásztornál lehet. Tel szám: 30/8278920. Szeretettel várjuk utazásunkra, szerezzünk együtt életre szóló élményeket, és növekedjünk együtt a hitben és a kegyelemben.

Győri-Daniné Tóth Anett
lelkipásztor

Világiak az egyházkormányzásban a 21. században

Egyházmegyei presbiteri konferencia

A találkozó egy, az SDG által felajánlott finom ebéd után folytatódott, mely során az egyházmegyében szolgáló három lelkipásztor mutathatta be a gyülekezetét, és mondhatta el gondolatait a témával kapcsolatosan.

Fejér István, nagybajomi lelkipásztor egy 600 fős diáklétszámmal működő művészeti iskolát vezet, a gyülekezetében 300 fő az egyházfenntartó. A keresztelek száma duplája a halálozásoknak. Van némi növekedés a gyülekezetben, de inkább a stagnálás jellemző. A hozzá tartozó Nemesdédén önszerveződő a gyülekezet, Kiskorpádon csökkenés van, Jákóban 30 fő református van, akiknek havonta egyszer tartanak istentiszteletet. Kiemelte a tanítás fontosságát. Mivel a lelkipásztor tanulta a teológiát, ezért ő tudja igazán a feladatokat, és neki kell tanítani a presbitereket a szolgálatra.

Kutasiné Molnár Boglárka kaposmérői lelkipásztor elmondta, hogy nagyon akaró a gyülekezetük, fontos volt számukra a négy év alatt felépített templomi orgona. Elmondta, hogy nagyon kellemes a kisköri találkozók. Hangsúlyozta, hogy a presbitériumnak információkat kell adni – ne butuljanak el –, hogy legyen ott a szíve, lelke mindenkinek a döntéseknél.

Hella Ferenc nagykanizsai lelkipásztor számára fontos a hagyomány, az elődök tisztelete. Hálás a szolgatársakért, akikkel együtt dolgozik és elmondta, hogy Kanizsán az elmúlt időszakban jelentősen növekedett a gyülekezet. Az elmúlt időszakban kisközösségeket szerveztek, elindították az Alpha kurzust. Bibliaórákat tartanak csütörtökönként délelőtti időseknek és az esti órákban fiatalabb generációnak. Galambok kapcsán látják a kisgyülekezetek problémáit és örömeit. Letenyén az elmúlt tíz évben indult el a gyülekezet szervezése, havonta vannak istentiszteleti alkalmak, ahol 30-45 fő vesz részt. Murarátkán negyedévente van istentisztelet. Nagykanizsán elindult az óvoda előkészítése, aminek alapkövét február első péntekén rakták le.

A délutáni részben is kiscsoportokban elemezték a gyülekezetekben folyó munkát. A beszélgetéseken keresztül megismerhették a somogyi kis- és nagy gyülekezetük nehézségeit és örömeit. A presbiteri konferencia közös úrvacsorás istentisztelettel zárult. Az igehirdetés szolgálatát Steinbach József püspök úr végezte. Az úrvacsorát Bartha Béla lelkipásztor vezette, az úrvacsorai jegyek kiosztásában Hella Ferenc lelkipásztor segített.

Nagy Miklós
kaposvári presbiter

Balatonszárszón a Soli Deo Gloria Konferenciaközpontban tartotta presbiteri konferenciáját a Somogyi Református Egyházmegye 2020. február 15-én, szombaton. A gyülekezetek mintegy 130 fővel képviseltették magukat. A házigazda, és a kerekasztal-beszélgetések moderátora Bor Imre az SDG „nyugdíjazás felé tartó igazgatója” volt, aki a beszélgetés vezérfonalául Pál apostolnak a Rómabeliekhez írt levélének a 12,5. választható: „sokan egy test vagyunk a Krisztusban, egyenként pedig egymásnak tagjai.” Egy tartalmas napot tölthettünk együtt, mely Nagy Csaba esperes áhítatával indult.

A délelőtti kerekasztal beszélgetések résztvevői Dr. Nemes Pál, nagykanizsai főgondnok, aki egyben egyházmegyei gondnok is, Dr. Kiss Pál balatonföldvári és Vass Pál szőládi presbiterek voltak. A beszélgetés résztvevői rövid bemutatkozás után bepillantást adtak a saját gyülekezetük életébe. Elmondták, hogy ők hogyan látják az együttműködést a lelkipásztorok és a presbiterek között, megosztották elképzeléseiket és gyülekezeteikben megélt jó gyakorlatokat. A délelőtti kerekasztal beszélgetést követően a résztvevők 12 kiscsoportban fejthették ki gondolataikat a felvetett kérdésekkel kapcsolatosan.

Ifjúsági istentisztelet

KAPOSVÁR

Reformátusságunk egyik legerősebb jellemvonása a folytonos megújulás elvéhez való igazodás. Nem azért kell keresni a folytonos megújulás lehetőségét, mert a régi nem működött, hanem sokkal inkább arról van szó, hogy a változó világ változó körülményei új utakat kívánnak tőlünk az evangélium hirdetésében. Éppen ezért az egyház vállára kettős feladat is nehezedik. Egyrészt meg kell őrizni a változó világban az Ige tisztaságát, másrészt pedig az üzenet továbbadásának új formáit kell megtalálnia. Mint ha egy értékes ajándékra akkor figyelni kell fel a legjobban, ha megtaláljuk a hozzá illő, megfelelő csomagolást. A tartalom nem változhat, de a formát lehet, sőt bizonyos korcsoportok kapcsán egyenesen szükséges is megváltoztatni.

Ezen megfontolások mentén határozott úgy a Kaposvári Református Egyházközség Presbitériuma, hogy a fiatalok megszólításának új módját választja és havonta egy alkalommal, vasárnap este ifjúsági istentiszteletet szervez, melynek célja az, hogy az evangélium fiataloknak való hirdetése mellett megismerjék és hozzászokjanak a templomi légkörhöz. Ezért ragaszkodunk hozzá, hogy minden alkalom helyszíne a templom legyen, és meglegyenek azok a liturgiai elemek, amelyek egy vasárnap délelőtti, református istentiszteletnek is a részei. De akkor miben más ez az alkalom? Más az oldottabb légkörben, más a zenében, hiszen modern hangszerekkel, zongorával, gitárral, basszus gitárral és fuvolával vezetjük az éneket. Más abban, hogy vetítettünk ki képeket, lejátszunk rövid filmrészleteket, amelyek az igehirdetést is illusztrálhatják. Olyannyira sikeresnek bizonyult ez a közlési mód, hogy immár külön istentiszteleti részt kapott, az ún. digitális evangélium, amelyben rövid igei üzenetet társítunk multimédiás megjelenítésekhez. Más az alkalom az igehirdetésben is, amely

korán bátran lehet nevetni és nevetetni, hiszen az Igével való találkozás mindig határtalan örömet jelent számunkra. Más a jelenlévők életkorában is. Ifjúsági istentiszteletnek hívjuk ugyan, de aktív az érdeklődés a gyülekezet más korosztályai felől is, ami azt erősíti bennünk, hogy a megújulásra nem csupán a fiataloknak van szüksége.

Célunk az, hogy az alkalom jelenleg csaknem 100 fős látogatottságából hamarosan korosztályoknak megfelelő kiscsoportok nőhessenek ki, akiknek az ifjúsági istentisztelet a rendszeres heti találkozásuk mellett egy közös együttlét alkalmává válhat. Nem tudjuk, hogy az általunk választott út a legjobb és legeredményesebb-e, azt azonban tudjuk, hogy ha engedjük, hogy Isten vezessen bennünket, akkor hatalmas kapukat fog megnyitni előttünk, amelyek fiatalok szívéhez fogják gyülekezetünket vezetni.

Dr. Petró László lelkipásztor

Bál az Erődben – a Castrumért

SÁGVÁR

„Múltunk megismerése áldott kútfő, amelyből jövőt építő erőfeszítéseinkhez merít-

hetünk frissítő forrásvizet.” A ságvári eklézsia közel négy évszázados történetét, és jelenét bemutató kisfilmet láthattak az első református jótékony-

sági farsangi bál résztvevői a közelmúltban. A rendezvényt a gyülekezet megbízásából felépült Castrum – Időskorúaknak Oltalom, Református Szociális Alapellátó Intézményben tartották. A jótékonyági esztelen kilencvenen vettek részt, a zenész muzsikájával hat órán át táncoltatta a bálózókat; csak a tombolasorsolás idején maradt üres a „táncparkett”... A mintegy 300 ezer forint bevételből a tavasszal nyíló időskorúak nappali ellátását biztosító épületbe vásárolnak

berendezési tárgyakat. Ún. „Téglajegyekkel” is lehet(ett) támogatni, melyekkel az adományozók hozzájárulhattak a járulhatnak a további fejlesztéshez. Az eseményen Dancs Ferenc ságvári gondnok köszöntötte Bozsoki-Sólyom János kiliti lelkipásztort abból az alkalomból, hogy tíz éve végzi lelkes és odaadó szolgálatát a ságvári, valamint a nyíri református közösségekben is.

Gamos Adrienne

Kanizsai Esték, 21.

Immár 21. esztendeje kerül megrendezésre a Nagykanizsai Református Egyházközség és a Nagykanizsai Református Gyülekezetért Alapítvány szervezésben a Kanizsai Esték előadássorozat. Immár hagyomány, hogy az előadássorozatot Steinbach József, a Dunántúli Református Egyházkerület püspöke indítja el. Az előadás témája Pál apostolnak a korinthusi-

akhoz írt második levelének legfontosabb tanítása és napjainkra is érvényes üzenetei voltak. A második levél háttere az, hogy az apostol egy nagyon nehéz, feszült helyzetet próbál kezelni ebben a levélben. Egyrészt a korinthusi gyülekezetben belül is voltak feszültségek, s az apostol és a korinthusi gyülekezet között is. Közben eltelt 2000 esztendő... nem sokat változott a világ. Azóta is sokféle konfliktus között

élünk. S ez a levél arra is tanít bennünket, hogy miként lehet hittel, reménységgel, alázattal, s Istentől kapott jó vezetői képességekkel, bölcsességgel konfliktusokat kezelni.

A második előadás a nemzet kérdését járta körül. Köntös László főjegyző előadásában arról beszélt, hogy a nyugati világban két markáns nézet áll szemben egymással, az egyik egy egységes európai kormányban látja a jövőt, a másik viszont a nemzeti közösségeket megtartó identitás megőrzésében hisz. A magyarság és a reformátusság az elmúlt évszázadokban erőteljesen összeforrt. A magyarok keresztyénként és magyarként tudnak megmaradni a világban, s ezzel együtt kell európainak lenniük. A nemzetet, ahogy ma ismerjük, nem lehet meghaladni. Létezik ugyan egy olyan, hogy az emberiség egyetemes eszméje, az elvont ember, csak hogy minden ember tartozik valahova, minden ember valahol szocializálódik, minden embernek van egy nyelve, minden embernek, közösségnek vannak hagyományai. Hogyha ezeket a közösségeket, hagyományokat, nemzeti eszmét, gondolkodást, hovatartozást feladjuk, akkor a senki földjére kerülünk, mert akkor megszűnik az emberek közti összetartozás, a valahova tartozás érzése, az otthonosság érzése, egyszerűen nem fogjuk tudni megmondani, hogy hol vagyunk otthon ebben a világban.

A harmadik előadás az „Európai körkép az évszázados Trianon tükrében” címmel került megtartásra, melyet ifj. Lehota János esztéta tartott. Aki egy nagy ívű gondolatmeneten vezetett végig. Előadásában felvázolta, hogy mi vezetett a trianoni szerződéshez, valamint rámutatott egy lehetséges útra, mely a trianoni trauma kezelésére is egy lehetséges út.

A trianoni nemzettragédia 100. évfordulója alkalmából megrendezett 21. Kanizsai Esték negyedik alkalman dr. Kövér László házelnök a Trianon gyermekei vagyunk-e? című kerekasztal-beszélgetésen vett részt. Beszélgetőtársai Balogh László nagykanizsai polgármester, presbiter és Hella Ferenc református lelkész voltak. Dr. Kövér László egyebek közt azt mondta: létezik bűn, ami jóvátehetetlen – például ha a szülők nem beszélnek gyermekeiknek Trianonról. A tapasztalat azt mutatja, hogy ez a tendencia sajnos erősödik, és ilyenkor válik kiemelkedővé az oktatás, benne a Nemzeti Alapintérv felelőssége. A házelnök szerint a NAT-ról folyó vita erről szól valójában, akik támadják, éppen azért teszik ezt, mert nemzeti. Végezetül elmondta, hogy „azt a célt tűztük ki, hogy a közoktatásból jövő minden gyermek hozza magával azt a kulturális örökséget, ami nemzetet tesz minket a következő 100 évben is

Hella Ferenc lelképásztor

Böjti gyülekezeti esték

KAPOSVÁR

Ezzel a címmel indította útjára a kaposvári gyülekezet új, kissé rendhagyó alkalmát. A cél az volt, hogy a különböző érdeklődésű kiscsoportok tagjai ne csak a vasárnapi istentiszteleten találkozzanak egymással. Ezért szerettünk volna egy minél szélesebb kört elérni, ám mégis egységes alkalmat meghirdetni. A böjti gyülekezeti esték című sorozatunk olyan négyrészes, heti rendszerességű alkalom, amely mindig közös áhítattal kezdődik, majd négy különböző helyszínen folytatódik az együttlét. A négy különböző teremben négy előadó, négy egymástól teljesen eltérő témát dolgoz fel. A témák kiválasztásánál arra törekedtünk, hogy mindig legyen benne egy egyháztörténeti, egy a hitünk gyakorlati oldalát megközelítő téma, egy téma az istentisztelettel foglalkozzon, és egy csoport pedig kifejezetten lelki beszélgetések helye legyen. Ezekon az alkalmakon az előadás mellett a beszélgetésre is nagy hangsúly terelődik. Az alkalom utolsó, záró ré-

szében pedig ismét az egész közösséggel együtt vagyunk és a terített asztal mellett számolunk be egymásnak az élményeinkről.

Az újszerű struktúra sokak számára érdekesnek és izgalmasnak hat, amelyben a különböző érdeklődésű csoportok találkozhatnak egy gyülekezeti térben. A jövőben szeretnénk, ha évszakonként tudnánk hasonló estéket szervezni. Terveink szerint minden előadás anyaga a sorozat végén nyomtatott formában is kézbe kerülne, hogy ezáltal senki ne érezze úgy, hogy a négy témából csak egyet választhat, háromról pedig lemarad. Sokkal inkább azt szeretnénk üzenni ezzel az alkalmal, hogy lehet különböző az érdeklődésünk, de Isten számára mind egyek, vagyis megváltottak vagyunk.

Dr. Petró László lelképásztor

Honnan hová?

Presbiteri konferencia a Tatai Egyházmegyében

KOMÁROM

Mintegy kétszáz résztvevő gyűlt össze a felújított komáromi templomban február 15-én rendezett egyházmegyei presbiteri konferenciára. A konferencia címe így szólt: „Honnan-Hová?”, feladata pedig az volt, hogy egyrészt a lejáró ciklus végéhez közeledve számot vessen az egyház életének alakulásával, másrészt az új ciklusra tekintve rámutasson a felismert lehetőségekre, utakra.

A nyitó istentiszteleten dr. Vladár Gábor rektor hirdette Isten igéjét, Pál apostol máltai hajótörésének története alapján. Többek között arról szólt, hogy ha kevesen vannak is az igazság ismerői, biznyságtételükre szükségük van a körülöttük lévőknek.

Máté László esperes az egyházmegye, s egyben a házigazda komáromi gyülekezet nevében köszöntötte a résztvevőket, röviden ismertette a találkozó célját, és vázolta annak menetét.

Főtiszteletű Steinbach József püspök vetítéssel szemléletessé tett előadásában egyházkerületi szinten végezte el a számvetés és előre tekintés feladatát, szólva többek között az elmúlt időszak missziójáról, pasztorációjáról, kommunikációjáról, megkezdett és folytatódó fejlesztéseiről.

Dr. Bódiss Tamás, a MRE egyházzenei előadója a készülő új énekeskönyv kincseiből mutatott be néhányat az egyházmegye lelkészeiből verbuválódott alkalmi kórus közreműködésével, nem mulasztva el a résztvevők megénekeltetését sem.

Zsengellér-Kekk Edina, a Református Közéleti és Kulturális Alapítvány munkatársa „A Magyarországi Református Egyház helyzete és lehetőségei a közéletben” c. tartott előadásában összegyházi szinten szólt többek között egyházunknak az oktatás révén megnövekedett társadalmi szerepéről, a kommunikációban tapasztalt törekvéseiről, az értelmiséggel folytatott párbeszédének fontosságáról.

A konferencia a résztvevők bevonásával, a gyülekezeti szinten elvégzett számvetéssel és közös gondolkodással folytatódott a helyi római katolikus általános iskola tantermeiben, 8 témáról folytatott csoportbeszélgetések során. A beszélgetések után az iskola éttermében közös ebéd várta a résztvevőket, akik a konferencia végén ismét a templomban összegyűlve meghallgatták a csoportokban elhangzottak rövid összefoglalását. A találkozó Gyimóthy Géza egyházmegyei gondnok köszöntőjével és áldáskívánásával, majd a Himnusz éneklésével zárult.

Máté László
esperes

35 református, 1200 perc és 1600 év a Nemzeti Múzeumban

HÉREG

A Magyar Nemzeti Múzeumba kirándult 2020 február 8-án a héregi református gyülekezet. A tárlatot rendhagyó, a kereszténység legfontosabb kultúrtörténeti jelentőségű tárgyait kiemelő vezetéssel tekintettük meg.

A kereszténység a Kárpát-Medencében, a Seuso-kincsektől a 20. századig volt a címe a Magyar Falu Program keretében megvalósult kirándulásnak. A két kisbusszal érkező, 35 fős csoport nyitásra, szombat délelőtt 10-re érkezett a Múzeumba, melynek gazdag gyűjteményét és a történelmi korszakokon átívelő tárlatát két részben tekintettük meg.

Először a Seuso-kincsek keresztény vonatkozásairól, a Kr.u. 4. századi hitvilágáról volt szó. A Nagy Konstantin által használt Krisztus-monogramot egy sapkadíszben és a híres Seuso-tálon is megfigyelhettük. Seuso egy olyan átmeneti korszakban élhetett, amikor találkozott a sokistenhit és a kereszténység.

A késő római kalandozás után a 7–8. században a Kárpát-medencébe érkező hittérítő szerzetesek által behozott első szenteltvíztartót láthattuk, majd a kiépü-

lő kolostori hálózatba is betekintést kaptunk. Nagy feladat 1600 évet négy óra alatt bejárni, így lólépésben haladtunk tovább az Anjou-kor gótikus kegytárgyai és casulái (miseruhái) mellett egészen a bártfai könyvesszekrényig.

Az 1520-as éveket idéző szekrény előtt kicsit megálltunk s felidéztek az egykori peregrinus diákokat, akik már egészen korán, a '20-as évek elején elhozták a reformáció híret a Felvidékre. Erről mesél a bártfai könyvesszekrény különleges története. Képletesen a Felvidéken maradvra folytattuk a nyírbátori stallumok megtekintésével a látogatást. A 17. századhoz érve érintettük az egykori héregi prédikátor, a gályarabságra nem ítélt, de a pozsonyi véstörvényszék elé elvitetett Mohácsi Ferenc életútját is. A reformáció és a katolikus megújulás tárgyait is érintettük. Túránk feléhez érve finom ebédre, kávéra átsétáltunk a közeli Károlyi-palotába (Petőfi Irodalmi Múzeum).

Ebéd után, erőt gyűjtve folytattuk a kiállítás megtekintését, Balassi vallásosságát ismerhettük meg zenei aláfestéssel, megtudtuk három énekeskönyvi énekünk történetét. (A 220, 252, 261. gyülekezeti énekeket Balassi szerezte). Folytatva ka-

landozásunkat megismertük a reformkor héroszainak történetét, Kölcseyt, aki a 130. zsoltár dallamára írta a himnuszt, az evangélikus Kossuthot, Petőfit, Görgeit. Továbbá az első világháborús tárlat sokakba hívott elő emlékeket nagyszülőik háborús visszaemlékezéseiről. Héreg és a reformátusság gyökerei a 18. századi áttelepítések következtében is szorosán összekapcsolódnak több határon túli településsel (Nyírágóval, Imellyel, Kéménddel). Az egykor Komárom vármegyéhez tartozó település kapcsán beszéltünk Trianon 100. évfordulójáról, (a vármegye Dunától északra fekvő területét elcsatolták 1920-ban). Egyházi tárgyak mentén felfűzött túránknak végállomása 1938 volt, az Eucharisztikus Kongresszus éve, Szent István halálának 900. évfordulója.

Sok tárgyat magunkkal hozhattunk a múzeumból. Persze nem a farmernadrág zsebében, hanem emlékezetben. Ezek alapján is jobban megismerhettük gyökereinket, múltunkat, és sok történetet felelevenítettünk a gyülekezeti tagok.

**Juhász Zoltán András, gyülekezeti tag,
a MNM tárlatvezetője**

Egyháztörténeti esemény

KÖMLŐD

A 2020-as imahetet januárban a Krisztus hívők egységéért tartottuk. Nem egyházak és végképp nem dogmák, tanítások félretételéről szól ez a hét, hanem a hívő egyénről. Arról az irgalom- és szeretetgyakorlásról, hogy a katolikus és protestáns felekezetű hívők le tudjanak ülni egy közösségként dicsérni, tisztelni Istent és együtt imádkozni a Krisztus hívők lelki egységéért.

Kömlődön a római katolikus és a református felekezetek vannak jelen. A kömlődi református templomot mindenki ismeri, a falu közepén helyezkedik el, nagysága hirdeti,

Egyházmegyei hittanverseny

NAGYIGMÁND

Zsivajtól volt hangos november 16-án, szombat reggel a Nagyigmándi Pápay József Általános Iskola. Talán ez természetes is lenne egy iskolában, ha nem szombati napról lenne szó.

Hittanversenyre érkeztek sokan a Tatabányai Református Egyházmegye területéről, hogy megmérettessenek tudásban és kreativitásban.

Hosszú ideig tartott a szervezés, hiszen az irányvonalakat már valamikor július elején papírra vetették a szervezők. Az iskola vezetése támogatta a program megvalósítását. Az önkormányzat átvállalta az étkeztetés szervezését és lebonyolítását. Lelkészek kidolgozták a hittankérdéseket, helyi pedagógusok köre pedig megalkotta a kreatív feladatokat. A gyülekezetre hárult a berendezkedés és szeretetvendégség megszervezése. Sok vonalon folyt tehát a szervezés, hogy amikor eljött az alkalom, készen várhassuk a 138 versenyzőni vágyó, jól felkészült gyereket, és kísérőiket.

Három korcsoportban összesen 22 tanteremben zajlott le a verseny. Minden tanteremben egy helyi pedagógus és az egyházmegyéből egy lelkész/hitoktató vizsgáztatott. A gyerekek jól felkészülten érkeztek, öröm volt látni és hallani őket.

Aki még nem került sorra, vagy már végzett, a tornaterembe telepített fajtékokkal és rajzzal lazíthatott el. A bo-

lognai spagettit nagy meglepéssel fogadták ebédre a gyerekek, miközben azért az asszonyok által készített sütemények és pogácsák is bőven fogytak.

Az eredményhirdetésre már tetőfokára hágott az izgalom, vastaps kísérte minden oklevél és ajándék kiosztását. A versenyzők emlékébe egy a nagyigmándi református templom képét is magán hordozó bögrét vihettek magukkal.

Óriási kihívás, szervezés és munka egy hittanverseny lebonyolítása. Ugyanakkor csodálatos érzés. Egy segí-

tő így fogalmazta meg: „de jó volt ennyi boldog gyermeket együtt látni”. Köszönünk mindenkinek, aki segített és részt vett, akár szabadnapját is feláldozva, az alkalom lebonyolításában. Köszönjük az Úr Istennek az áldását az alkalmon, s kérjük, Ő vigyázza e gyermekek útját, hogy néhány évtized múlva már felnőttként, akár presbiterként, gondnokként szolgálhassák gyülekezetüket.

Sugár Tamás lelképásztor

hogyan a falu református örökséggel rendelkezik. A katolikus kápolna nem messze helyezkedik el a református templomtól, ha nem néz körül az ember, akkor észre sem veszi, megbújik a házak között. Nincs tornya, sem haranglábja, kereszt sincs a tetején, csak egy feszület jelzi az épület elején, hogy a katolikus kápolnát találta meg az ember.

Látszólag óriási különbség van a két felekezet között, mégis a valóságban ez a két közösség méretileg nem sokban tér el egymástól. Két kis gyülekezet, akik egy faluban élnek, egy azon úton járnak: a Krisztusnak útján, de mégsem ismerik egymás közösségét.

Tavaly került sor először ökumenikus alkalomra Kömlő-

dön, amikor mi, reformátusok láttuk vendégül a katolikus testvéreket az imahéten. Katolikus testvéreink már többször megfordultak templomunkban, olyan azonban még nem történt, hogy minket reformátusokat hívtak istentiszteleti közösségre a katolikus kápolnába. A 2020-as imahéten erre is sor került, amely nekünk, kömlői Krisztus hívőknek egy fontos mérföldkő. Bár a kápolna hideg volt, mégis áldott alkalmon lehettünk együtt.

Jó volt megélni az ökumené lényegét: egy hajóban evezünk.

Deák László

Hálaadás a múltért és a jövő terveire

Kocs

2019. december 15-én adtunk hálát jószágos mennyei Atyánknak templomunkért, melyet pontosan 150 évvel ezelőtt, 1869 adventjében szenteltek fel és vettek használatba a Kocsi Református Gyülekezet tagjai. Az ünnepségen Máté László, egyházmegyénk esperese hirdette az Igét. Hittanos gyermekek szolgáltak versekkel és énekszóval, és a helyi lelkipásztor emlékezett meg a templomépítés folyamatáról, melynek rövid történetét kinyomtatva is megkapták az ünneplő gyülekezet tagjai.

Az ünnepség azonban nemcsak ezért volt különleges és felemelő, hanem azért is, mert az előttünk jártak hitéből és bátorságából erőt merítve mi is építkezésbe kezdtünk, melyet ugyanezen a napon egy ünnepélyes alapkövetéssel el is indítottunk.

Felemelő pillanat volt, ahogy gondnok úr unokájával együtt elhelyezte az utókornak hagyott időkapuszulát a készülő épület egyik sarokpontjánál, ezzel is jelezve, hogy a fiataloknak és a jövőnek építünk.

Az építkezés hosszú tervezés és előkészítés után januárban ténylegesen is megkezdődhetett, melynek eredményeképpen a 2020-as esztendőben – ha az Úr Isten is úgy akarja – egy gyönyörű tágas teremből, mosdókból, és teakonyhából álló új gyülekezeti otthon épülhet fel, amely nyári táborainknál, gyülekezeti és iskolai ünnepségeknél (tanérvnyitó, tanérvzáró, ballagási istentisztelet), egyházmegyei alkalmak, s szeretetvendégségek helyszínül szolgál majd.

Ünnepi együttlétünk végén templomunk „születésnap tortáit”, forró teát és forralt bort fogyasztva nyílt lehetőség testvéri beszélgetésekre.

Az új épület időkapuszulájába helyezett emlékirat szövege:

Késő Utódoknak Küldött Üzenet a Magyar Református Keresztyén Elődöktől, kik az Úr 2019. évében Kocs Községben éltek

2019. december 15-én hálátelt szívvel dicsőítettük Istenünk nevét a 150 éve (1869 adventjében) felszentelt templomunkért, egyúttal letettük eme gyülekezeti ház alapkövét, mely a Kocsi Református Egyházközség tagjainak és a gyülekezetünk fiataljainak épült.

Lelkipásztor a gyülekezetnek: Roboz Péter.

Az egyházközség gondnokai: Maller József, Dereskei János.

A presbitérium tagjai: Bódis Jánosné, Cziráki István, Györke Gáborné, Györkéné Lakatos Mária, Király Lajos, László Kálmán, Lukács András, Maller Márta, Ordacs Miklós, Simon József, Szajkó Miklósné, Szekér Zoltánné, Szűcs Béláné, Topos Tibor.

A Vincze Imre Református Általános Iskola Igazgatója: Pungurné Császár Judit.

Iskolai intézményi lelkész: Szabó Natália.

Magyarország Köztársasági elnöke volt ekkor: Áder János, miniszterelnöke: Orbán Viktor.

A Dunántúli Református Egyházkerület püspöke: Steinbach József, főgondnoka: dr. Huszár Pál.

A Tatai Református Egyházmegye esperese: Máté László, gondnoka: Gyimóthy Géza.

Kérjük a kegyelmes Istent, hogy ha ezeket a sorokat újra olvassák utódaink, erőteljes legyen a keresztyén hit a mi szeretett magyar hazánkban, és élő hitű, virágzó, közösség legyen a Kocsi Református Gyülekezet! Merítsenek erőt az építkező elődök hitéből, bátorságából és reménységéből, amellyel ezt az épületet elkezdtek felépíteni, és számukra örökségül hagyjuk.

A szoltárossal együtt fohászunk a Szentháromság egy örök Istenhez nemzetünkért, jövőnkért, és az utánunk jövő nemzedékekért: „Segítsd meg népedet, áldd meg örökségedet, légy pásztor, és gondozd örökké!” (Zsolt 28,9)

Roboz Péter lelkipásztor

Böjti (el)csendes-ülős esték

NASZÁLY

Ezzel az elnevezéssel szervezte a Naszályi Református Egyházközség azt a böjti sorozatot, melynek lapzártáig két alkalmát tartották meg a Gyülekezeti Házban. A kerekasztal-beszélgetéseket Török Béla lelkész tematizálta, és vezette.

Március 5-én Levente Péter és Döbrentey Ildikó voltak vendégeink egy könyvbemutatóval egybekötött kerekasztal-beszélgetésen, „Lelkiderű- gyakorlatok” címmel. Maga a cím ugyan egy sajátos és külön program abban a szolgálatban, amelyet ők végeznek ebben a földi létben, mégis ezt az elnevezését választottuk az estének, mert tökéletesen visszaadja annak az igaz keresztyéni világban-benne létnek az állapotát és annak hangulatát, amelyre törekedni lehet, és kell is, és amely jellemzi, vagy amelynek jellemeznie kellene annak az embernek az életét, aki az életet hatalmas és egyetlen legnagyobb és lenyűgöző ajándékként fogadja, mindenek mögött

levő, mindennek ellenére mindig meglévő és –ható csöndes derűvel, és hálás szívvel mindig elkéri, és mindig fogadja is azt. Ez az a derű, amely az Őrangyalok személyi igazolvánnyal – Sorsfordító találkozások c. könyv olvasása közben megragadja az embert, és ezt a szemléletet, a saját életünknek ezt a látását megosztani jött el közénk Levente Péter és Döbrentey Ildikó, vallani arról a kegyelmi nézőpontról, amelyben nem csak mi vagyunk benne, de ott vannak a körülöttünk levők – szeretteink, barátaink, sőt: Istenhez hazatért, a mennyei hazában levő szeretteink is – de ott vannak ismeretlenek-idegenek is, sőt: ellenségek-ellenfelek, rosszakarók is – mégis: mindig hálás, mindig derűs, és mindig szolgáló, mert a kegyelmi páholy, ahonnan a rálátásunk van: az az Isten Krisztusban megjelent szeretete, Isten tenyere.

Ugyanakkor, ez a derű: megszenvedett derű. Mert alapja a keresztes és ezért: igaz. Ebből következik az a hálás lét – és a hálához hozzátartozik annak kibeszélése, a tanúskodás! –, amely Döbrentey Ildikó gyönyörű és sokszor megrendítő imádságaiban kap hangot. Megragadó a megszólaló közvetlen hang (valóban Isten gyermekének a hangja), a képek, szituációk, emlékek és a tiszta vágyakozásnak, tiszta látásnak és igaz reménységnek a szavai-képei. Az Égbőlpottyant mesék felől megközelített áldás-kereszt-hála egymást átható hármásának a jegyében megérintő böjti estéért: Istené a dicsőség.

tus református egyházának ügyében (A Pécselyi Király-ének elhangzik az Énekelt imádság c. lemezén is). Egy olykor megérintő és megrendítően vallomások, felemelő módon hitvallások, és alapvetően mégis mindig mosolygósan derűs beszélgetés során bontakozott ki, és tárult fel a jelenlevők számára Écsi Gyöngyi személyiségének títka, életútjának több személyes részlete, és mindenek előtt az, hogy hogyan vonzotta őt magához, és milyen utakon kíséri őt azóta is Az, akire reábizta magát: a Szentháromság ÚR Isten. Merthogy Écsi Gyöngyi, egyébként: világszám. Világhírű zenészekkel-előadókkal készült több közös lemeze. Mesélni hívják Ausztráliától Kanadáig. És azon a naszályi estén vendégünk volt Écsi Gyöngyi, aki elsősorban Isten szolgájának vallja magát, és gyülekezeti lelkészként, népdal-énekesként és mesemondóként gyakorolja ennek a szolgálatnak a sokféleségét, Istentől kapott, minden nap megújuló erővel.

Vallja legkedvesebb énekének soraival, amelyet szintén Pécselyi Király Imre szerzett (RE 226), és amelyet közösen énekeltünk el az est zárásaként: „Krisztusom, kívüled nincs kihez járulnom...”.

A BÖJTI (EL)CSENDES-ÜLŐS ESTÉK programsorozatunkat a Magyar Falu Program támogatja, és/de ezért is egyedül Istené a dicsőség!

Török Béla lelkipásztor

Parancsolt partnerség?

Irodalmi-történelmi előadás Héregen a Tanácsköztársaságról

100 évet forgattuk vissza az idő fogaskerekét november 17-én délután. Recsegett-kattogott, míg visszatekertük 1919-be. A helyszín nem sokat változott, ugyanis akkor már állt a Héregi Református Egyház gyülekezeti terme: ez volt a falu iskolája...

Korabeli, helyi újságcikkkel, irodalmi művekkel, illetve zenével idézte meg a Kultszó Egyesület három előadója, Juhász Zoltán, Maklári Zoltán és Szabó Róbert az első világháborút, az első Magyar Népköztársaság, majd a Tanácsköztársaság időszakát. A közel másfél órás programot a témához kapcsolódó kérdések megválaszolása, majd kötetlen beszélgetés követte.

Az ideai esztendőben számos eseményre emlékezünk, emlékeztünk, amelyeknek évfordulója van. Ilyen volt elsők között Ady, majd ehhez hasonlóan Eötvös Loránd halálának centenáriuma, rendre januárban, illetve áprilisban. A harmadik, talán legjelentősebb esemény azonban az 1919-ben kikiáltott Tanácsköztársaság, mint a magyar történelem első szocialista-kommunista típusú államának létrejötte volt.

A Tanácsköztársaság kikiáltásának, az akkoriban uralkodó nyomasztó légkör megértéséhez viszont szükség volt arra, hogy Maklári Zoltán és Juhász Zoltán felvezessék az azt megelőző időszak legfontosabb történelmi eseményeit. Az 1914–1918 között zajló első világháború döntően meghatározta az emberi

gondolkodást: a négy évnyi értelmetlen küzdelem, a szenvedés és halál a mindennapi élet részévé vált. Magyarország háborús veresége után az emberek úgy érezték, hogy a háborúért maga a király a felelős: elűzése után csak valami igazán, radikálisan új, merőben különleges politikai berendezkedés hozhat számukra békét és nyugalmat. Ennek nyomán került sor 1918. október 31-én az őszirózsás forradalomra, amely egy rövid időre, de köztársassággá nyilvánította Magyarországot. Csakhogy a megoldatlan gazdasági nehézségek és politikai feszültségek egyre inkább a radikális baloldali irányába tolták az országot, amely mindezen problémákra megoldást kínált. Így került sor 1919. március 21-én a magyarországi kommunista párt hatalomátvételére, a Tanácsköztársaság megalakulására.

A két előadó mindezt színes hang-, illetve irodalmi aláfestéssel támogatta meg. Annak érdekében, hogy a hallott eseményeket a közönséghez érzelmileg közelebb hozzák, részleteiben számoltak be Héreg és Tata ezen időszak alatt történt eseményeiről.

Szabó Róbert a Tanácsköztársaság egyház- és valláspolitikájáról tartott tudományos-ismeretterjesztő előadást. Röviden beszámolt a korszak jelentőségéről és működéséről, majd a valláspolitikai legfontosabb intézkedéseiről beszélt, amelyek általánosságban érintették a papságot és a lelkesiséget. Többek között megtudtuk, hogy az egyházat az állam először gazdaságilag (államosítás, támogatások megvonása stb.), majd politikailag (választójog megvonása, foglalkozás ellehetetlenítése stb.) kívánta megtörni. A szerzetesrendekkel viszont fordított volt a helyzet. Kifejtette, hogy bár a szocialista-kommunista hatalom kemény harcot folytatott a szerzetességgel szemben – melynek két legfontosabb eszköze a terror és az anyagi javakkal történő csábítás volt –, a Tanácsköztársaság szolgálatába álló személyek száma még így is kevés volt.

A történelmi utazásra zsúfolásig megtelt a gyülekezeti terem. Ezúton is köszönjük a Magyar Falu Program támogatását, melynek keretében a rendezvény megvalósulhatott.

Juhász Zoltán – Szabó Róbert

Krisztus a jövő, és mi együtt követjük őt

Lelkésztovábbképzés Hévízen

2020. február 23-25-én tartotta Hévízen a Veszprémi és a Pozsonyi Református Egyházmegye éves lelkesítő konferenciáját, melyen 25 lelkesítő részt vett két egyházmegyéből. Az évforduló kapcsán a rendezvény témája Trianon volt. Elmúlt 100 év, de elmondhatjuk, hogy a sebek a mai napig nem gyógyultak be. Mi ennek az oka? Erre keresték közösen a választ az előadók és a résztvevők egyaránt. A Polgármesteri Hivatal Dísztermében az előadások nyilvánosak voltak, így a helyi vallási közösségek tagjai és a városban lakók is részt vehettek a programokon.

Hétfő délelőtt Dr. Somogyi Alfréd egyháztörténész, a Pozsonyi Református Egyházmegye esperese a dunántúli reformátusság szemével elemezte fel a trianoni tragédia előzményeit és annak következményeit. Érdekes „sztorikba” ágyazva ismerhettük meg a véresen komoly valóságot a Trianon után Felvidéken rekedt református közösségek, egyháztestek életének alakulásáról. Az esperes úr beszélt az újrászerveződés nehézségeiről, amit a külső és belső akadályoztatások, ellenállások nagyon lassúvá tettek. Elgondolkodtató téma volt a trianoni békeszerződéshez vezető út, a történelembölcsesekben meg nem írt igazságok megvilágítása.

Megtudtuk azt is, hogy miért volt olyan pusztító erejű az I. világháború: Míg 1848-49-ben karddal, lóval, elöltöltős fegyverrel harcoltak, az I. világháborúban már megjelentek a repülőgépek, a gépfegyverek, s a harci gázt is kipróbálták. Óriási mértékű pusztítást vittek végbe. És ezek után a borzalmak után még meg kellett érni a magyaroknak Trianont.

Azt szoktuk mondani, hogy az az igazán magyar ember, akinek fáj a trianoni döntés. A „kettős mérce” már akkor működött. Apponyi Albert grófnak hiába volt a kétórás, tényeken alapuló védőbeszéde, melyet három nyelven (magyarul, angolul, franciául) is elmondott a trianoni palotában. Akkor már nem volt tétje, rég eldöntötték, kinek mi lesz a sorsa. Apponyi Albert jól látta a helyzet súlyosságát országunkra vonatkozóan, ezért is mondta: „Helyes-e öngyilkosnak lenni, nehogy megöljék?!”

A trianoni békediktátummal kapcsolatban ne feledkezzünk meg arról sem, hogy az 1919-es évet Magyarország a Tanácsköztársasággal indította. Amikor a Nyugat azt érezte, hogy a nagy moszkovita gondolat, a bolsevik eszme már a Kárpát-medencében van, és 133 napig tart Magyarországon, csak egy volt fontos: el kell fojtani. Tehát, ha Trianon miéért gondolkodunk, akkor erőteljesen benne kell látnunk a baloldali motívumot is. Érdekes és szintén elgondolkodtató az a tény is, hogy Törökország miért volt képes megvédeni önmagát, miért volt képes nem elfogadni a békefeltételeket.

Történelembölcsesekben nem igazán olvasható az sem, hogy kik is voltak valójában Trianon nyertesei, s ezt hogy érték el. Egyik példa erre Csehszlovákia létrejötte, a másik Jugoszlávia. Az irányított és manipulált információáramlás sok jó szándékú politikust megtévesztett.

Délután Köntös László a Dunántúli Református Egyházkerület főjegyzője a református identitás Trianon utáni alakulásáról beszélt. Az identitásfogalomnak egy tágabb értelmezését használta: az önazonosságot. Az önazonosság lényege és szükségessége is, hogy az ember azonosnak érezze önmagát önmagával. Ez nem mindig sikerül. A titok abban van, hogy mindig valami mással kell azonosulni, kötődni ahhoz, hogy önmagam lehessenek, hogy jól érezzem önmagam, önmagam bőrében. Ez egy folyamatos küzdelem.

Hogyan alakult a református identitás az elmúlt századokban? A XIX. század egy optimista, a jövőben bízó, a nemzeti függetlenséget, a szabadságot, egyenjogúságot, a haladást zászlajára tűző magyar reformátusságról szólt. A XX. századra egy pesszimizmusra hajló, kicsinyességtudatra hajlamos magyarság a jellemző. Volt tehát a kezdeti optimizmus, a jövőbe vetett hit, nemzeti eszme, ami röpített, de ez a század végére, a XX. század elejére valamilyen módon megfáradt. Könnyű lenne azt válaszolni rá, hogy az egyetlen ok Trianon.

A XIX. század végére és a XX. század elejére beállt egyfajta krízisidőszak. Ellentmondásos módon ez a krízis a magyar református élet soha nem látott felpezsdülését hozta. Érdemes fellapozni a két háború közötti magyar református irodalmat vagy kézbe venni a Németh Pál által szerkesztett Magyar református önismereti olvasókönyvet. Ekkor születettek meg a magyar református panteon olyan ikonikus szereplői, mint Ravasz László, Révész Imre, Baltazár Dezső, Makkai Sándor, Csikesz Sándor.

A XX. század pedig már egy öneszmélődés, és az Ige fokozatos, folyamatos újrafelfedezése. Az Igének az üzenete újra középpontba került. Barth Károly szinte berobbant és talán nincs is olyan nyugati teológus, akinek a hatása ennyire szétszívargott volna a magyar református egyház belső életébe, mindennapjaiba.

A főjegyző úr előadásában bemutatta ennek a kornak a társadalomtörténeti vonatkozásait is, melyek ugyancsak mély nyomot hagytak a református gondolkodásmódban. A XIX. században megindult a polgárosodás folyamata Magyarországon is. Végbement a rendi társadalomból a polgári társadalomba való átmenet, másképp fogalmazva a feudalizmusból a kapitalizmusba, aminek a motorja a magyar reformátusság volt. Bár a folyamatot a magyar középbirtokos református nemesség indította el, mégsem ők lettek a nyertesei. Régen a származás adta a rangot, a polgárosodás után a vagyon. A változások után a középbirtokosok nagy részéből hivatalnokok lettek, de ekkor már nem volt pénzük. Ma tanúi lehetünk egy nemzeti alapú újrapolgárosodási törekvésnek. Ez visszanyúlás ahhoz a nemzeti alapú polgárosodási folyamathoz, ami megszakadt. Megkésve bár, de létre jöhet egy vagyonnal is rendelkező magyar középosztály. A kérdés az, hogy mi hogyan tudunk ehhez hozzájárulni.

Február 25-én délelőtt Steinbach József, a Magyarországi Református Egyház Dunántúli Református Egyházkerületének püspöke tartott előadást Trianon és a Magyar Református Egyház létrejötte a Kárpát-medencében címmel. A püspök úr kihangsúlyozta, hogy a legfontosabb dolog identitásunk megőrzése az országszakadás ellenére is. Meg kell mutatnunk, hogy hitünkben, identitásunkban, magyarságunkban egyek vagyunk a határainkon túl élő testvéreinkkel. Nem lehet adminisztratív eszközökkel megosztani egy nemzetet, hiszen a vallási és nemzeti kötelékek erősek.

Tényeket közlő – nem teológiai mélységeket felvonultató – előadás tartása volt a cél: A Magyar Református Egyház bemutatása, mert a közvélemény keveset tud arról, hogyan jött létre 2009. május 22-én Debrecenben, s hogy magában foglalja a kárpát-medencei, a nyugat-európai és a tengeren túl élő magyar reformátusokat is. Ma összesen 4 egyházkerület, 10 egyháztest és 67 egyházmegye képezi a Magyar Református Egyházat. Az egyház megalakulása válasz volt Trianonra.

A majdnem 20 évig tartó, hosszadalmas előkészítés ígéje: „Mert a maga testét soha senki nem gyűlölte, hanem táplálja és gondozza, ahogyan Krisztus is az egyházat.” (Ef 5,29) Mert ha valaki megtagadja önmagát, a maga identitását, keresztyén identitását, nemzeti identitását, az olyan, mintha önmagát gyűlölte volna meg, és emésztene önmagát. Ez egy nagyon fontos üzenetet hordoz a mai változó időkben. Nagyon becsüljük meg azt a ránk bízott drága kincsét, amit az Isten nekünk adott a csodálatos keresztyén kultúrán keresztül! Adjunk hálát, hogy mi mindezt a magunk helyén, magyar

reformátusként élhetjük meg!

Előadásában a püspök úr beszélt még a tervekről, a trianoni emlékév eseményeiről, s az előttünk álló jövőről, ami bizony egyáltalán nem megnyugtató, de valljuk, hogy a jövő az Úr kezében van, aki az övéit megvédi. Jézus Krisztus a jövő, és mi együtt követjük Őt - és ez mindenre elégséges.

**lejegyezte Mészáros Ildikó,
a hévízi gyülekezet tagja**

A kehely látható igehirdetése

nál. Kb. 5000 Ft-ot ér. Milyen állapotban került hozzám? A kollégám elmondása szerint a II. világháború végén az udvaron átment rajta egy katonai teherautó. A kehelytalp, most már ép állapotban, olyan, mint egy fordított tölcser. A teherautó kereke alatt teljesen lapos lett, olyan forma, mint egy lábbal összetaposott műanyag palack. Évtizedekig laposra préselődött állapotban volt. Ötvöstől-ötvösig jártam, hogy gyúrt állapotából kihúzzam. Erre egy mester se vállalkozott, mert „nem éri meg” – mondták. Nem adtam fel a javíttatását. Végül egy pesti mester hideg-meleg technikával helyreállította.

Az új részt, a kupát és nodust egy zirci ötvös készítette el, szerény elgondolásom szerint. Legalább tíz évi ismeretség, kérélem és kölcsönös megbecsülés előzte meg ezt a befejező munkát. A kupa ezüst anyagát, egy pereme vesztett ezüst tányért, a balatonalmádi lomi piacon vettem. A hét pirosas (szintetikus korall) golyót üzletben vásároltam Balatonfüreden.

Ez a restaurálási folyamat veszteséges üzleti szemmel: Többe kerül, mint amennyit kérni lehet érte. Ez a felújítási folyamat mégis megéri, mert ennek az ó és új kehelynek nemcsak ára lehet, hanem értéke van.

A KEHELY SZIMBOLIKÁJA

Együtt van az 500 éves rész a mai résszel, a reformáció korabeli a XXI. századi résszel. Ó és új együtt! Nagy érték és öröm egy ma alapított gyülekezet. De az ötszáz éves folytonosság is irigylésre és hálára indító kincs. Sok református gyülekezet között ilyen a miénk is, ennek a kehelynek az új gazdája.

A feltámadás reménye, a pusztából való megmenekülésnek a példája, a felállni tudásnak a biztatása van ebben a kehelyben azoknak, akiken „átment az úthenger”. A jézusi szándék látható igehirdetése ez a ke-

hely; hogy megtartassék, hogy el ne vesszen..., aki közel járt már hozzá, vagy meg is roppantották.

A kelyhen négyszer ismétlődő hat karélyos motívum, a kör alak stb. nem véletlen a keresztyén jelképrendszerben sem. Most a már említett 7-es szám biblikus gazdagságára utalok. Mint látható, 7 piros gömböcske van a kelyhen. Eszünkbe juttathatja – úrvacsora vételekor különösen: a 7 bűnt és 7 erényt. Gondolhatunk a 7 segítségével Jézus kereszten mondott 7 szavára, imádkozhatjuk a Mi Atyánk 7 kérését. A teremtés 7 napja a „CREATOR EX NIHILO”-t juttathatja eszünkbe, a SEMMIBŐL TEREMTŐ Istenünket.

A 7 kő 13-nak látszik. Középpütt, alul van a nagyobb kő (nodus). Feljebb, a kupán körben 6 kicsi gömböcske látszik és tapintható. De a kupa csiszolt felületén ott látható mind a 6 tükröképe. Mindenki tudja mi ez a 13. Ez az első Úrvacsora közössége.

Úrvacsoravételekor „magunkba” illik nézni. „Fejemet lehajtom” – mondja a bűnbánó költő. Mégis, ha előfordul, hogy kezembe véve ezt a kelyhet, az ezüst tükrében meglátod a 12 mellett a magad arcát is, nem lettél szentségtörő. A tanítványok között a helyünk, kelyhünk ezt is példázza.

A felszentelő ima így hangzott: „Istenünk, Édesatyánk, neked köszönjük ezt az újjászületett kelyhet.

Jelentsen ünnepet számunkra a kézbe vétele. Juttassa eszünkbe értünk hozott áldozatot, közvetítse számunkra a bűnbocsánat örömet. Bocsáss meg annak, a gonoszoknak is, aki, akik – talán tudatlanul – tönkretették.

Őrizd meg velünk együtt ezt a szent edényt. Áldd meg a régi és új harmóniáját, add a félezer éves reformáció fiatalos folytatását. Ámen”.

id. Tislér Géza

Úrvacsorai kehely ajándékozása a Balatonkövesd-Csopak-Paloznaki Református Társaságnak 2017. Húsvét délelőttjén tartott istentiszteletén, a csopaki református templomban. A megterített, de le nem takart Úr-asztalánál id. Tislér Géza fohászt mondott, majd így folytatta:

Kedves gyülekezet!

A szent asztalon 3 kelyhet látunk: Jobbról a gótikus, balról a XIX. század végi ismert kelyheinket. Ezek közrefogják ezt az ismeretlen harmadikat. Ezt a középső úrasztali borkupát ezennel szeretettel átadom, odaajándékozom a Gyülekezetnek, úrvacsorai használatra. A kehely ezüst, 400 g a súlya. Mielőtt a felszentelő ima elhangozna, ismertetem a kehely történetét és jelképes üzenetét.

A kehely lényegében 2 részből áll: A kupa új, a talp régi. Ezt a 2 részt a golyóformájú nodus, markolat köti össze. Az alsó rész a reformáció korából származik.

Az alsó, kb. 500 éves részt egy már elhunyt kollégámtól kaptam kezdő lelkész koromban. 150 g ezüst ez a rész, annyi mint 2 ezüst ka-

Almádi-fűzfői kiemelt alkalmak 2020 első negyedévében

A rendszeres heti alkalmaink (istentiszteletek, gyerek-istentiszteletek, gyülekezeti bibliaórák, kóruspróbák, imaórák, óvodai, iskolai és gyülekezeti hitoktatás, konfirmáció órák) mellett ezeket a kiemelt alkalmakat terveztük a 2020. esztendő első félévében a balatonalmádi és balatonfűzfői gyülekezetekben, az Úr megtartó kegyelmében bízva.

2020. január 13., hétfő, fűzfői tábor felújításának kezdete, munkaterület átadás.

2020. január 27., hétfő, 8.00 óra, templomi tetőtér kipakolása, tetőtéri felújítás elkezdése.

2020. február 3., hétfő, 17.00 óra, ökumenikus istentisztelet, Balatonfűzfőn.

2020. február 4., kedd, 18.00 óra, presbiteri gyűlés, Balatonfűzfőn.

2020. február 6., csütörtök, 10.00 óra, óvoda kiviteli tervek egyeztetése a szakági tervezőkkel, Veszprémben.

2020. február 8., szombat, 15.00 óra, presbiteri gyűlés, Balatonalmádiban.

2020. február 8., szombat, 17.00 óra, női óra, Balatonalmádiban.

2020. február 16., vasárnap, 10.30 óra, házasság hete, Balatonalmádiban.

2020. február 17., hétfő, 18.00 óra, Felnőtt Ifi, „FIFI”, Balatonalmádiban.

2020. február 24., hétfő, 8.00 óra, almádi templom kipakolása, templomfelújítás megkezdése (a felújítás alatt az istentiszteletek a gyülekezeti ház nagytermében lesznek).

2020. március 17., kedd, 18.30 óra, Makkay-Chambers Adrienne előadása, Kis vezetőképző (1): Vezetői szerepek, feladatok, stílusok. Motiváció. Előadások az Isten garázsában sorozat része (12–15).

2020. március 20., péntek, 18.00 óra, Előadások az Isten garázsában (11), Prof. Dr. Boros László előadása, Balatonalmádiban: „A Biblia tudománytörténeti összefüggései a 21. századból szemlélve”.

2020. április 3., péntek, 19.00 óra, gyülekezeti filmklub (84), „Tízparancsolat 6. Ne paráználkodj!” című film, Balatonalmádiban.

2020. április 10., nagypéntek, 9.00 óra, nagypénteki istentisztelet, Balatonfűzfőn.

2020. április 10., nagypéntek, 10.30 óra, nagypénteki istentisztelet, Balatonalmádiban.

2020. április 12–13., húsvéti istentiszteletek, úrvacsoraosztással, másnap legátus szolgálata, szokott délelőtti istentiszteleti rend.

2020. április 24., péntek, 19.00 óra, gyülekezeti filmklub (85), „Tízparancsolat 7. Ne loj!” című film, Balatonalmádiban.

2020. április 26., vasárnap, 10.30 óra, újpesti testvérgyülekezetünk fogadása, valamint a Református Központi Kórus

(RKK) szolgálata Balatonalmádiban, utána szeretetvendég-ség a gyülekezeti teremben, délután közös kirándulás.

2020. április 28., kedd, 18.30 óra, Makkay-Chambers Adrienne előadása, Kis vezetőképző (2): Célok kitűzése és visszajelzés. Motiváció. Előadások az Isten garázsában sorozat része (12–15).

2020. május 3., vasárnap, gyülekezeti anyák napja, a dél-előtti istentiszteleteken Balatonfűzfőn és Balatonalmádiban.

2020. május 4., hétfő, Felnőtt Ifi, „FIFI”, 18.00 óra, Balatonalmádiban.

2020. május 10., vasárnap, 12.00 óra, gyülekezeti ebéd (16), Balatonalmádiban.

2020. május 21., csütörtök, mennybemenetel ünnepe, délutáni istentiszteletek, 16.30 óra, Balatonfűzfőn, 18.30 óra, Balatonalmádiban.

2020. május 26., kedd, 18.30 óra, Makkay-Chambers Adrienne előadása, Kis vezetőképző (3): Motiváció. Előadások az Isten garázsában sorozat része (12–15).

2020. május 31. – június 1., pünkösdi istentiszteletek, úrvacsoraosztással, szokott délelőtti istentiszteleti rend.

2020. május 31., vasárnap, pünkösöd, 10.30 óra, konfirmáció, Balatonfűzfőn és Balatonalmádiban.

2020. június 9., kedd, 18.30 óra, Makkay-Chambers Adrienne előadása, Kis vezetőképző (4): Vezetői kommunikáció. Előadások az Isten garázsában sorozat része (12–15).

2020. június 15–19., hétfőtől péntekig, gyülekezeti napközis tábor, Balatonfűzfőn.

2020. június 26–28., REND, Pápán.

2020. július 2–5., csütörtöktől vasárnapig, gyülekezeti tábor, Monoszlón.

2020. augusztus 4., kedd, 18.30 óra, Előadások az Isten garázsában (16), Dr. Gaál Botond előadása, Munkácsy Mihály: Krisztus-trilógia.

Steinbach József
püspök-lelkipásztor

Ki az, aki a Biblia által szól hozzánk?

(Bibliavasárnap margójára)

Évszázadokkal ezelőtt reformátor elődeink azért küzdöttek és sokan azért áldozták fel az életüket, hogy helyreállítsák az emberek bizalmát a Szentírásban. Harcoltak, hogy a Biblia újra a legfőbb tekintély, mérce és útmutató legyen mind az egyházban, mind az egyes emberek életében. Öt évszázaddal később, nekünk, akik itt és most élünk, újra ugyanezért kell küzdenünk! Azért, hogy Isten ígéje újra megkapja az őt megillető helyet az emberek életében.

De vajon közöttünk jobb a helyzet? Reformátusként büszkén valljuk azt, hogy egyházunk az Ige egyháza. Mégis a valóság sokkal inkább az, hogy a mi kezünkben is eltűnt a Szentírás. És kérdés, hogy tudjuk-e még hitvallásosan vallani azt, hogy hitünk és életünk egyetlen mércéje a Biblia. De hogyan küzdhetnénk a Szentírás tekintélyének helyreállításáért, ha a mi életünknek sem része már a Szentírás? Ha mi sem tartjuk fontosnak annak olvasását és tanulmányozását, üzenetének továbbadását? Ha mi magunk is csak egy polcon porosodó, fölösleges könyvként kezeljük?

Ki az, aki a Biblia által szól hozzánk? Mielőtt választ keresnénk erre a kérdésre, tegyünk egy kis, de egyáltalán nem fölösleges kitérőt!

Kr. e. 597-ben, Adar hó 2-án Nabukodonozor babiloni király elfoglalta Jeruzsálemet, és a várossal együtt elpusztította a Templomot is, aminek minden kincsét Babilonba vitette. De nemcsak a Templom kincseit, hanem Isten népének javát, mintegy tízezer embert is a fogságba hurcoltak, és szétszórta őket a Babiloni Birodalomban. Ézsaiás próféta, aki eddig Istennek ezt a közelgő ítéletét hirdette, ha a nép meg nem tér hitetlenségéből, ettől a pillanattól kezdve Isten vigasztalását kezdi hirdetni. Könyvének 55. fejezete is annak a vigasztalásnak a része, ami a 40. fejezettel kezdődik el. Ez a vigasztalás arra a jövőre vonatkozik, amit Isten a fogság után készít el népének. Mert a fogság egyszer véget fog érni, és Izráel maradéka hazatérhet majd. De ennél többet is ígért Isten, amikor a próféta egy jövőre Messiasról kezd beszélni, aki olyanná teszi majd Izráelt, mint egy mágnes, ami minden népet Isten országába fog vonzani.

Nem nehéz elképzelnünk, hogy egy olyan népnek, amelynek világa darabjaira hullott, hogyan hallgathatta a próféta szavait. Mennyire lehetett számukra, az átélt borzalmak és megtöretés után hihető az, hogy újra eljön majd egy szebb világ? Túl hihetetlen, túl álomszerű, túl felfoghatatlan volt az, amit Isten a prófétán keresztül hirdetett.

De ebben a keserű történelmi helyzetben és ezek között a keserűségek között megszólal Isten, és ezt mondja: Bizony, a ti gondolataitok nem az én gondolataim, és a ti utaitok nem az én utaim. Mert amennyivel magasabb az ég a földnél, annyival magasabbak az én utaim a ti utaitoknál, és az én gondolataim a ti gondolataitoknál. (Ézs 55,8-9)

Az Úr azt mondja tehát a fogságba lévőeknek, hogy bármit is látnak, tapasztalnak és élnek át a jelenben, nem ezt hozza majd a jövő. A jövő nem pusztulást hoz, hanem újakezdet! Mi erre a biztosíték? Az, hogy Isten egészen más! Felfoghatatlanul hatalmasabb, mint amilyenek Izráel bármikor is látta és gondolta!

Ennek ismeretében újra tegyük fel kérdésünket: ki az, aki a Biblia által szól hozzánk? Az az Isten, aki felfoghatatlanul több és más, mint azt mi bármikor gondoljuk/gondoltuk! Valaki, akinek kezében van a történelem. Aki Mindenható, Mindentudó, akinek gondolatai és tervei messze meghaladják a mi gondolatainkat és terveinket! Szuverén Úr, aki felett nem áll senki, és akinek még a kezét sem kell kinyújtania azért, hogy cso-

dák történjenek. Elég, ha szól és amit mond, az azonnal valósággá lesz. (Mert Isten kijelentéseinek sohasem az a kérdés, hogy valóra válnak-e, hanem csak az, hogy mikor!)

Isten ezért folytatja ezzel: Mert ahogyan az eső és a hó lehull az égből, és nem tér oda vissza, hanem megöntözi a földet, termővé és gyümölcsözővé teszi; magot ad a magvetőnek és kenyeret az éhezőknek, ilyen lesz az én ígém is, amely számból kijön: nem tér vissza hozzám üresen, hanem véghezviszi, amit akarok, eléri célját, amiért küldtem. (Ézs 55,10-11)

Isten szava elképzelhetetlen és ellenállhatatlan erő! Isten ereje betűbe zárva, amit a Szentlélek, ha megelevenít valakinek az életében, ott mindent átformáló, élet megváltoztató energiává lesz! Ezért olyan szomorú az, hogy miközben oly sok ember hiábavaló módon keres megoldást megoldhatatlan problémáira, közben karnyújtásnyira, a könyvespolcukon vagy a limlomok között ott porosodik egy ilyen roppant erő-hordozó: a Biblia. Egy kortalan és örök Útmutatás, Mérce, végtelen Bölcsesség!

Az 1930-as években Sztálin elrendelte az összes Biblia elpusztítását. Ki akarta irtani a bibliás hitet egész Szovjet-Oroszországból. A hitvalló keresztényeket, aki nyíltan vállalták hitüket, elfogatta és a Gulágra hurcoltatta. Így történt ez Sztavropolban is! Bibliák ezreit kobozták el és hívők sokaságát küldték foglyotáborokba, ahol legtöbbször a hitükért úgy haltak meg, mint „az állam ellenségei”. Sok évvel később egy missziós társaság indult a Sztavropolba, hogy Bibliákat vigyenek a „bibliátlan városba”. De mivel ez a város 1410 km-re és 16 órányi autóútra található Moszkvától, nem tudtak annyi Bibliát magukkal vinni, amennyire szükségük lett volna. Ekkor az egyik helyi segítőjük megemlítette, hogy a városon kívül létezik egy raktár, ahol évtizedek óta őrzik azokat a Bibliákat, amiket Sztálin hűségese kiszolgálói elkoboztak. A csapat tagjai imádkoztak, majd felkeresték a város elöljáróit, hogy engedélyezzék ezeknek a régi Bibliáknak az újra osztását. Isten előkészítette ezeknek a vezetőknek a szívét, akik igent mondtak a misszionáriusok kérésére, sőt még embereket és teherautókat is adtak melléjük a város pénzén, hogy legyenek a segítségünkre. Egy egyetemista fiú is ott volt a segítők között, aki csak a pénzért ment segíteni, de fennen hangoztatta, hogy ő bizony az egész Bibliát egy nagy butaságnak tartja. Ez a fiú mindvégig ellenségesen viselkedett. De egyszer csak eltűnt. Végül órákkal később a raktár egyik eldugott sarkában találtak rá, kezében egy ütött-kopott Bibliával. A fiú keservesen sírt. A Biblia a nagymamájáé volt, aki saját kezével írta bele a nevét. Ezt a hívő nénit is elhurcolták, és valahol az egyik gulági foglyotábor mélyén halt meg, az állam ellenségeként, csak mert ragaszkodott bibliás hitéhez. Évtizedekkel később az unokája életében először az ő elkobzott Bibliáján keresztül szembesülhetett Isten valóságával.

Nem Isten szavának gyengesége az, hogy a hirdetett Ige, a továbbadott bibliai üzenet nem jut el az emberek szívéig. De meggyőződéssel valljuk, sőt tapasztaljuk, hogy Isten ígéje ma sem tér vissza dologvégetlenül, hanem Isten minden tervét megvalósítja, és eléri célját azok életében, akik készségesen fogadják azt! Keresztényekként nem az a feladatunk, hogy gyűlöljük azokat, akik megkeményítik a szívüket Isten szava előtt. Inkább imádkozunk értük, hogy ők is megtapasztalhassák a Biblia csodálatos, életformáló erejét! És egy napon, lehet csak évekkel később, de talán ők is hívővé lesznek majd úgy, ahogyan az a sztavropoli fiatalember!

Szabó J. Róbert lelkipásztor

Dr. Bikádi László Károly kitüntetése

Dr. Bikádi László Károly az első lelkész, aki kiérdemelte a Magyar Falufejlesztési Társaság legmagasabb elismerését 2020. február 28-án. „A Falufejlesztési Társaság 13/2008. (VII.17.) számú határozatával, Kemény Bertalan tiszteletére, mint a Falufejlesztési Társaság megalapítója és a falugondnoki szolgálat létrehozásában jelentős érdemeket szerző emlékének megőrzésére „KEMÉNY BERTALAN FALUFEJLESZTÉSI DÍJ”-at alapított.

A díj alapításának célja, hogy erkölcsi elismerése legyen mindazon természetes személyeknek, országhatáron belül, illetve a Kárpát medence területén, akik falugondnoki feladatukat legalább 5 éve, kiemelkedő színvonalon végzik, valamint a vidék és falufejlesztés elkötelezettjeként a vidék és falufejlesztés tekintetében, szűkebb környezetükben, vagy országos szinten is kiemelkedőt hoztak létre. A díjhoz pénzjutalom nem tartozik”

A díj 10 cm Ø bronzplakett, melynek előlapját Kemény Bertalan portréja, „Kemény Bertalan Falufejlesztési Díj” felirattal, hátlapját a Falufejlesztési Társaság logója díszíti. A díj Simorka Sándor szobrászművész alkotása. A díjat díszes oklevél kíséri, mely tartalmazza a díj megnevezését, feltüntetve az adományozót és az adományozás évét. Tartalmazza továbbá a díjban részesülő nevét, és az odaítélés rövid indokolását. Az oklevelet a Falufejlesztési Társaság Elnöke és díjat odaítélő bizottság elnöke írja alá. A díj csak természetes személy részére egy alkalommal ítéltető oda.

A megtisztelő díjat az alábbi laudáció szavaival adták át lelkésztestvéreinknek:

Dr. Bikádi László Károly a Hajmáskér-Sólyi Református Társegyházközség, valamint a Vilonyai és Királyszentistváni Református Egyházközségek lelkipásztora, jogi szakokleveles lelkész, tereptanár, a Dunántúl legnagyobb házi segítségnyújtó és falugondnoki szolgálatának létrehozója és fenntartója 2011 óta, melynek révén gyülekezete munkahelyeket teremt, megélhetést, szociális ellátást biztosít számos faluban, kistéleplésen (működési területén a Várpalota-Veszprém-Tapolca-Balatonalmádi kistérségekben, közel 50 településen). A Dunántúl legnagyobb szolgáltatója lett 1300 elláttal és közel 200 alkalmazottal. Ily módon a misszió és diakónia ügyét gyakorlatba átültetve testi és lelki segítséget egyaránt nyújt a reájuk bízottaknak.

Munkája során a mai napig szembesül a kistéleplések nehéz helyzetével, mind anyagi, szociális, mind kulturális téren. A lelkészi szolgálat ellátása mellett, anyagilag is talpra állította a fenti gyülekezeteket. Lelkipásztori hathatós munkájának jellemzője az útkeresés és kísérletezés. Miközben gyülekezeteit építette, a Veszprémi Református Egyházmege tanácsosaként, építési, missziói vagy éppen diakóniai előadóként szolgálta Egyházát, s ennek elismerése, hogy jelen ciklusban már a Veszprémi Református Egyházmege Zsinati képviselője és bírja is.

Eddig sikerrel és áldással végzett munkája jó példája az Isten és Haza mellett elkötelezett, a jövőért már a jelenben felelősséget és munkát vállalni kész lelkipásztornak. Felesége három gyermek nevelése mellett legszorosabb és áldozatkészebb munkatársa és közös eredményeik jól mutatják, mennyit tehet egy lelkészcsalád saját környezete felvirágoztatásáért és gyülekezeteik megmaradásáért.

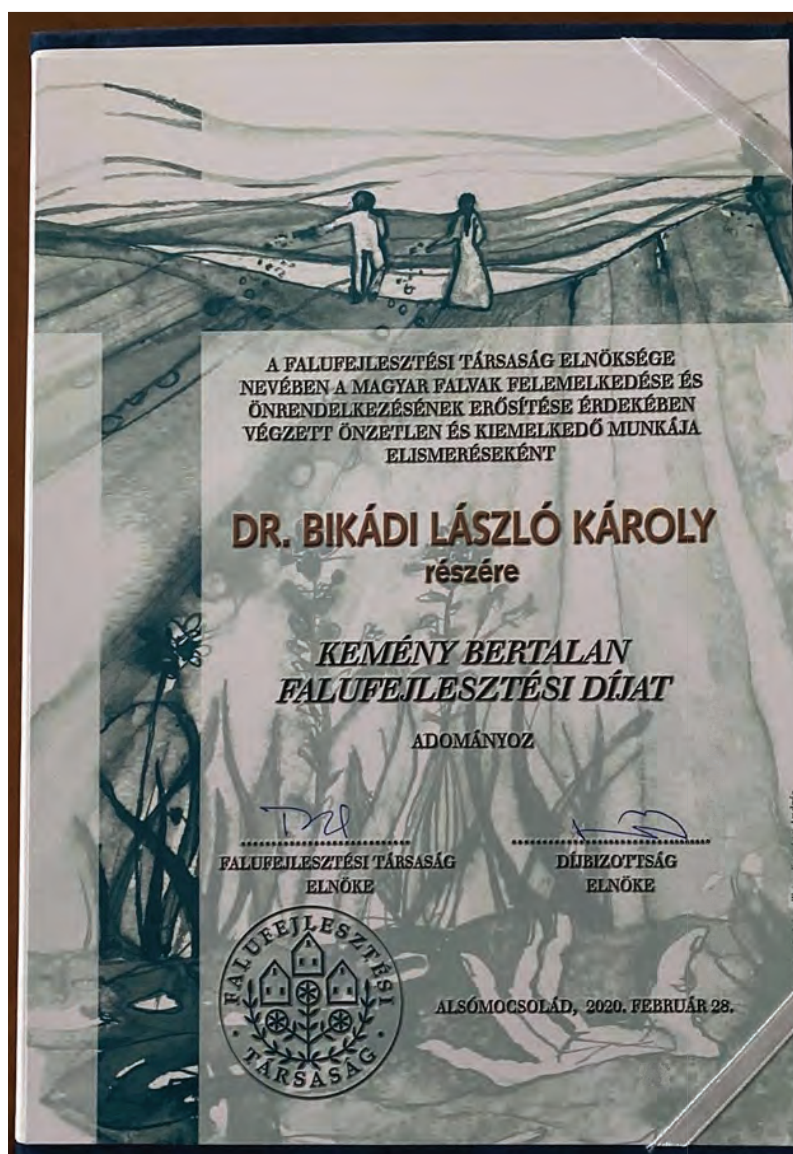
Dr. Bikádi László Károly egy reneszánsz ember, aki prédikál, táncot tanít, zenél, és szociális szolgálatot szervez, de saját maga ül a kor-

mányhoz és viszi a segílyt a rászorulóknak, ha kell, vagy fog lapátot, csákányt és vakolókanalat, hogy templomot, parókiát renováljon. Egyénisége sokban eltér az egyházban megszokottól, de eredményei, és gyülekezeteinek szeretete jól mutatják, hogy a XXI. században sok hozzá hasonló példaképre (reformátorra) van szükség, akik a saját közösségük megerősítésén fáradoznak, s minden kreativitásukat és tehetségüket a helyi közösségek javára kamatoztatják.

Szükség van egy olyan lelkészgenerációra, akik képesek szolgálati helyükön évtizedekre tervezve, a helyi társadalomba beilleszkedve a kultúra és akár a helyi gazdasági életnek motorjává válva személyes példájukkal vezetik a Krisztusi útra a településeket, melyekben gyülekezeteik vannak és megteremtik az átmenetet a népegházi létből egy újra hitvalló egyházba. Ezeknek a lelkészeknek XXI. századi előfutára dr. Bikádi László nagytiszteletű úr!

A mai világban, amikor egyre kevésbé veszik észre a lelkésztársadalom áldozatos munkáját, örvendünk együtt annak, hogy van, aki országos elismerést tud szerezni a lelkészi szolgálatnak, ezzel javítva az egész egyház megítélését és erősíti a belénk vetett bizalmat!

Dr. Bikádi László Károly a méltató szavakra, csak egyetlen jól ismert gondolattal válaszolt: Enyém a munka.

Házasság Hete Veszprémben

A Házasság Hete program-folyamához a Veszprémi Kálvin János Parki Református Egyházközség is csatlakozott. A veszprémi rendezvények a házasság, az elköteleződés, a társadalmi társas kapcsolatok újabb kihívásairól szóltak. Ennek helyszínei részben a város templomai, részben a Hangvilla, valamint kulturális központok és az egyetem voltak.

Több szintéren is a házasság értékéről, annak kihívásairól, buktatóiról szólt az őszinte beszélgetés, illetve az igehirdetés a Házasság Hetében megtartott rendezvények sorában. Az új református templomban mind a két istentiszteletet ennek a témának szentelték a lelkészek. Kórodiné Demeter Orsolya a hármaskötél fontosságáról, a két ember „jobb” boldogulásáról hirdette az igét a Prédikátor könyve 4. fejezete alapján. A Házasság Hetének ünnepi záró istentiszteletén, február 16-án Závodi Zsuzsanna igehirdetésében Sámuel királyválasztó útját a házasságban hozott döntésünkhöz hasonlította. A Szentlélek tanít meg minket szívvel és lélekkel látni, szeretni. A Szentlélek bátorít, hogy szeressük a másikat, de azt az embert is, akivé a házastársunk mellett váltunk. A rendezvénysorozat záró istentiszteletén Porga Gyula, Veszprém város polgármes-

tere köszöntötte a párokat és a gyülekezet. A házaspárok az igehirdetés meghallgatása után áldásban részesültek.

A Veszprém Megyei Család, Esélyteremtő és Önkéntes Ház szervezte „Szólj be a papnak – szabad a kérdés! A házasság kapujában” elnevezésű rendezvény a Házasság Hetének egyik nyitó eseménye volt a Hangvilla kávézójában.

A kávézói beszélgetést Varga Endre, az önkéntes ház vezetője moderálta. A résztvevők Isó Dorottya evangélikus lelkész, Takács István érseki helynök és Závodi Zsuzsa református lelkész voltak. A bemutatkozások után arra keresték először a választ a jelenlévők: mit lehet tenni, hogy a mai kamaszok ne az interneten „éljenek” és ismerkedjenek? Van-e erre gyógymód? – tette fel a kérdést Varga Endre. Fontos és izgalmas témák, élethelyzetek kerültek a beszélgetés fókuszpontjába. Több vagy kevesebb az internetes ismerkedés mint a személyes? Hogyan lehet ma ismerkedni? Mi az a bűn, ami még megbocsátható egy házasságban? Mi az egyházak véleménye a homoszexualitásról? Milyen illúziók alakulnak ki a házasságról, ha csak a filmek adják a mintát? Takács István katolikus pap elmondta, hogy Isten teremtő tervében megszentelt terület a házasság. A sebeink is Istenre tartoznak. Isó Dorottya evangélikus lelkész kiinduló pontja az volt, hogy a mai fiatalok korosztálya másképpen fejlődik, és szocializálódik, mint az idősebb generációk. Az Y vagy Z generáció tagjai nem olyan érettek, mint a mai 50-esek, 60-asok. Závodi Zsuzsa azt tette hozzá, hogy tizenéveseket kérdezve – létezik-e sírig tartó szerelem –, a legtöbben azt mondták: igen. Amit biztató hallani. Az örök szerelemnek át kell nemesülnie bizalommal és önátadással.

Február 15-én, szombaton Áldott kötelek címmel előadást tartott a Kálvin János parki református templomban Szabó J.

Róbert és Szabóné Mayer Melinda, lelkész házaspár. A fiatal és idősebb házaspárokból álló hallgatóságnak először a megismerkedésükről, a leánykérés folyamatáról mesélt a litéri lelkész házaspár. A személyes hangvételű bizonyosítást az tizenkét évét mutatta be, amelyben sok lehetőséget, sok áldást, és megpróbáltatást is átéltek.

Nagytiszteletű úr elmondta, hogy nagy baj, a hamisság melegágya, hogy éretlen személyiségek kezdenek bele a házasságba. A jegyesség fontos időszak a szerelmesek életében, sok-sok beszélgetésre van szükség a házasságkötés előtt.

A kötél az élet textúráját, bogait, egyéni jellemvonásait, céljait, szövetmintáját is magában rejt – mondta el Szabóné Mayer Melinda.

A lelkész házaspár férj tagja nagy hangsúlyt tett arra, hogy a házasság kezdete nem az, amikor két ember eldönti, hogy együtt akar élni. A házasság egy hosszú folyamat. Az a jó, ha a házasságra az ember egész életében készül. Az élettapasztalataink arra készítik fel, hogy hogyan legyen a férj férj, aztán később édesapa, a feleség pedig feleség és anya. Az otthonról hozott tapasztalataink tanítanak meg a hűségre, az elköteleződésre.

Közösen mondták el, hogy a házasságban mindig vannak próbák, amelyek kívülről vagy belülről jönnek. A nagyobb család, a szülők is nehezíthetik a házasság *status quo*-ját. A tervek, a családalapításban való megtorpanás is hozhat borzasztó szituációkat. A házasság sebeire, a veszteségekre is Isten ad gyógyulást. Ha Istenhez tartozunk, akkor az élet mindig szerethető marad. – fogalmazott a lelkész házaspár. A veszprémi szervezésű rendezvények megerősítették, hogy érdemes együtt tanulni, együtt gondolkodni a házasság értékéről.

Závodi Zsuzsanna lelképásztor

Orgonaalap 5. pályázat

Hálás szívvel jelenthetjük, hogy a 2020-as évadban ismét sikerül kiírni a már megszokott pályázatot, melyre bármely Egyházmegyénkhez tartozó gyülekezet pályázhat. Idén ismét 500 ezer forinttal tudjuk támogatni valamelyik hangszer ügyét. Bővebb információ:

facebook.com/orgonaalap, vargaaron357@gmail.com, 20/292-69-26.

Varga Áron

Az Apostoli Hitvallás magyarázata X.

„Magasztalja lelkem az Urat, és ujjong az én lelkem megtartó Istenemben.”

Magasztalja lelkem az Urat...

MÁRIA SZEMÉLYÉRŐL a református teológia nagyon keveset beszél. A reformáció teológusai még nyíltan szóltak arról, hogy Jézus testi megjelenése az asszony magvából és a Szentlélek erejéből fogant, valamint arra is hangsúlyt fektettek, hogy a Dávidnak és Dávid házána tett ígérek között sokszor visszatérő gondolat, hogy új hajtás, új vesszőszál támad Isai törzsökéről, aki békességet hoz Izraelnek. Kálvin részletesen levezeti azt, hogy jöllehet a nemzetségtáblázat a kor szokása szerint a férfi, József ágát viszi végig, Mária személye nem elhanyagolható, hiszen Isten ezt az asszonyi magvat használta fel arra, hogy egyszülött Fiának emberi testet, s vele emberi természetet adjon. „Mert Isten Fia csodálatos módon szállt alá a mennyből, úgyhogy mégsem hagyta el a mennyet; azt akarta, hogy csodálatos módon hordozza őt méhében a szűz,...” (Kálvin J.: Institutio, 2. 13.3-4). A II. Helvét Hitvallás így tanít: Hisszük és tanítjuk, hogy az örök Istennek ugyanez az örökkelvő Fia az ember fiává lett, Ábrahám és Dávid magvából; nem férfi nemzéséből, ahogyan Ebion mondotta, hanem a Szentlélektől fogantatott a legtisztább módon, és a mindenkor szűz Máriától, amint azt gondosan elmagyarázza nekünk az evangéliumi történet (II. Helvét Hitvallás. Kálvin Kiadó, Budapest, 2017, 57). Victor János kiemeli azt, hogy aki „fogantatik” és „születik”, az kapja az életet, mint teremtmény, annak kezdődik az élete, mint az idő folyásába beleállított véges lénynek, (Dr. Victor J.: Református Hiszekegy. MRE, Budapest, 1980). Jézus kettős természetében az emberi természetet tehát Dávid utóda adja.

Az Ige testet öltésekor Mária jelenti az ígék beteljesedésének emberi oldalát. Nem kell tehát ezen szépítenünk, sem Mária szeplőtelen fogantatásáról

fantáziálnunk, vagy különleges helyéről az első tanítványok között beszélünk, hiszen éppen azért, hogy benne fogant meg Jézus, és ő szülte a világra, Jézus ember volta és nem isteni származása nyilvánul meg. Isteni származása viszont az Atyához és nem Máriához kötődik. Mária személye más okból fontos nekünk. Mária valóban nem csak egy az asszonyok között. Dávid házából való, ahogyan József is. Olyan család sarja, amelyik öt évszázada már nem uralkodott, de amelynek isteni ígék szóltak. Ezeknek az ígéknek a beteljesedését várta minden nemzedék. Mária nemzedéke is. Megijedt ugyan, és meglepődött az angyal szavain, de egy Dávid házában felnőt, s az ígék ismerő fiatal, a legnagyobb természetességgel és alázattal tudta azt mondani, hogy legyen nekem a te beszéded szerint. Teljesedjen be az ígék. Hálaénekében pedig azt mondja, hogy az Úr rátekintet szolgálóleányának megalázott voltára, mostantól boldognak mondja őt minden nemzedék (Lk 1,46-55). Mária boldogsága két forrásból fakad. Az egyik az, hogy kegyelmet talált az Istennél. Hosszú idő óta először jelent meg Dávid házában Isten kegyelmének, ígék beteljesedésének a jele. Boldogságának másik forrása az, hogy Izrael egész népének életében megjelent az Isten üdvözítő kegyelme. Az ígék, amit kapott, azonos azzal az ígékkel, ami Dávid házána korábban szólt. Aki születni fog, a Magasságos Fiának nevezetik, az Úr neki adja a Dávid trónját és uralkodik Jákób házána örökké (Lk 1,31-33). A Dávid házána tett ígék Jézus korában is éltek, és később is elevenek

maradtak. Egyetlen példára utalunk csak, Eusebiosz, Hégészipposz ókeresztény író beszámolójára hivatkozva emlékezik meg arról, hogy a keresztényeket üldöző Domitianus császár (uralkodott 81-96) egy feljelentés alapján Jézus testvérenek unokáit maga elé hívatta, mivel Dávid leszármazottai, és félt Krisztus visszajövetelétől. Azonban amikor kiderült, hogy nagyobb vagyonuk nincsen, Krisztus dicsőséges visszajövetelét pedig nem földi, hanem mennyi országként várják, szabadon engedte őket, sőt a keresztényeket üldözésével is felhagyott (Eusebiosz egyháztörténete. Szent István Társulat, Budapest, 1983, 116).

Mária személyén keresztül azt láthatjuk meg, hogy Isten tervében, ígék beteljesítésében egy megalázott család, a valamikori uralkodó háznak, Dávid családjának egyik nőtagja kegyelmet talált az Úr előtt, és eszköze lett Isten egyszülött Fia eljövételének. Eszköznek nevezük, de olyan eszköz volt Mária, aki értette az ígék, aki szívében hordozta a Jézusról elhangzott mondatokat, aki gyalázatot is hajlandó lett volna vállalni a mennyi ígékért. Amikor Máriát tiszteljük, a dávidi sarjat tiszteljük, Jézus Krisztus emberi természetét adó kiválasztott személyt, a kegyelembe fogadottat, az Isten akaratának engedőt tiszteljük (Lk 11,27-28). Ellene mondana a Szentírásnak, ha isteni megbízatást, emberfeletti teljesítményeket tulajdonítanánk neki. A maga helyén viszont meg kell emlékeznünk róla, mert tiszteletre méltó mindaz, amit tett.

Dr. Németh Tamás
rektor (PRTA)

Az Isten városa

VIGAD A VÁROS az igazak javán. Ezt olvassuk a 10. versben. Ez a gondolat meghatározza az utána következő versek üzeneteit is.

Egy városiasodó világban hangsúlyossá, a Szentlélek által ihletetté lesznek számunkra ezek a bölcs mondások.

A városiasodás egyben kifejezi azokat a körülöttünk tapasztalható változásokat, amelyekkel minden tudományterület foglalkozik, de amelynek következményeit még alig láthatjuk. A városiasodás kifejezi a település-szerkezetek megváltozásán túl, az egy helyre tömörített emberek kapcsolatainak alapvető átalakulását, a digitális világ, a robotika robbanásszerű elterjedését, a régi értékek megkérdőjelezését, a biztos igazodási pontok leromlását, és egy, még pontosan meg nem határozható, új világ létrejöttét, benne új feszültségekkel, harcokkal, háborúkkal...

ERRŐL A „VÁROSIASODÁSRÓL”, A FÖLDI VÁROSRÓL EZEK A BÖLCS MONDÁSOK PRÓFÉTAI TÖMÖRSÉGGEL SZÓLNAK.

A bűnösök szája romlásba dönt (11). A modern ember szájal, ha kell, ha nem, a világot behálózó felületeken, meggondolatlanul és felelőtlenül, akár úgy is, hogy fogalma sincs arról, amihez hozzá szól. Pontos a teológiai meghatározás, mert Jézus Krisztus hangsúlyozta, hogy a szív teljességéből szól a száj (Máté 12,34), tehát bűnös szívünkre, életünkre utalnak szavaink. A szív mindig az egész embert jelenti az Ószövetségben. A nyelv bűneinek egy modern formájáról van itt szó, amely rombol és romlásba visz (Jakab 3,5). A romlás olyan rombolás, amit emberi erővel nem lehet újjáépíteni.

Ennek a szájalásnak súlyos megnyilvánulási formája, hogy „kigúnyolja felebarátját az esztelen” (12). A szájalás gonosszá lesz, rágalmoz, titkokat tár fel, olyan titkokat, amelyekbe bele sem láthatott, mégis úgy csinál a szájaló ember, mintha ezeket ismerné. Világosabban fogalmazva: mások életébe gázolunk bele úgy, hogy igazából a magunk érdekeit képviseljük. Ezt a maga-

Olvasandó:

PÉLDABESZÉDEK KÖNYVE 11,10-16

(10) Vigad a város az igazak javán, és ujjong a bűnösök pusztulásán.

(11) A becsületesek áldása építi a várost, de a bűnösök szája romlásba dönti.

(12) Kigúnyolja felebarátját az esztelen, az értelmes ember pedig hallgat.

(13) A rágalmozó titkokat tár fel, de a hűséges lélek leplezi a dolgot.

(14) Vezetés nélkül elbukik a nép, de segítséget jelent, ha sok a tanácsadó.

(15) Igen rosszul jár, aki idegenért vállal kezességet, de biztonságban marad, aki gyűlöli a jótállást.

(16) A kedves asszony a tisztességhez ragaszkodik. Az erőszakos emberek a gazdagsághoz ragaszkodnak.

tartást és lelkiületet az sem menti, ha szájalásunk tárgya tetten érhető bűnököt követett el. Ilyen tetten érhető esetekben prófétai intéssel szólni kell, de a prófétai intéshez mindig krisztusi szeretet társul. De a gúnyolódásban nincs szeretet, és a rágalmozás is felnagyítja a másik bűnét, miközben saját magát makulátlannak tünteti fel. Minden ilyen szájalás bűnösen esztelen.

Ez a szájalás arra mutat, hogy nincs határozott vezetés, nincs rend. A szentíró egyértelműen megfogalmazza, hogy vezetés nélkül elbukik a nép (14). Szükség van a rendre, szükséges Istenben hívő vezető, aki ugyanakkor nem él vissza a hatalmával. A példabeszéd hozzáteszi, hogy a vezető egy tanácsadó testülettel irányít. Szó sem lehet önkényeskedésről, kellenek a tanácsadók, de a túl sok tanácsadó megint csak lehetetlenné teszi a vezetését. Ha aktualizálni akarnánk ezt az üzenetet, korunk legnehezebb kérdéseit kellene feszegetnünk. Merjük-e még hinni, hogy az Úr az igazi vezető, Ő tudja a biztos irányt, ezért nekünk hívő vezetőkért kell imádkoznunk, és a magunk

területén is azzá kell lennünk, tanácsadóinkkal együtt. Vegyük komolyan az Igét, a fentiek szerint, mi, városiakok: „Vezetés nélkül elbukik a nép...” (14)

A továbbiakban elég csak felsorolni a Példabeszédek könyvének a földi városra vonatkozó sorait: „Igen rosszul jár, aki idegenért vállal kezességet” (15); „Az erőszakos emberek a gazdagsághoz ragaszkodnak” (16); „A kedves asszony a tisztességhez ragaszkodik” (16). Mit jelent ma idegenekért kezességet vállalni? Mit kezdünk a világban tapasztalható feszültségekkel; a lappangó, és bármikor kirobbanással fenyegető erőszakkal, amelyek önértékből és az „elég” lelkiületét nem ismerő gazdagságból fakadnak. Ez azt is jelenti, hogy nincs kedvesség, nincs tisztesség, nincs erkölcs. Minden moralizmus nélkül állíthatjuk, hogy olyan határokat lépünk át, még az egyházon belül is, amely elképesztő.

EZEKEL SZEMBEN MI AZ ISTEN VÁROSÁRA TEKINTÜNK.

Erre a városra nemcsak vágyunk, hanem ennek a városnak megvalósulására ígéretünk van, ahogy erről a próféciákban (Zsoltárok 87,3) és a Jelenések könyvében is olvashatunk (Jelenések 21,10). Gyönyörűen összeér e tekintetben is az Ószövetség és az Újszövetség. A példabeszédek mondásainak mai szakaszában a párhuzamok másik fele Isten városának, országának erre a reményteli valóságára mutat.

Isten városa, Isten országa Jézus Krisztusban eljött. Hit által mi már ennek a városnak és országnak a polgárai vagyunk (Efezus 2,19). Boldog bizonyosságunk és reménységünk, hogy Isten országa már eljött (Lukács 17,21), és Jézus Krisztus visszajövetelével maradéktalanul kiteljesedik (1Korinthus 15,28). Mi ezzel a reménységgel éljük meg azt a városiasodást, amit most ebben a világban tapasztalunk.

Isten erejével mi nem szájalunk felelőtlenül, hanem hitben bizonyosságot teszünk. Isten kegyelméből mi nem szólunk gúnyosan, rágalmozón és titkokat feltáróan, mint mindenben kotnyele-

sek, hanem Isten Lelkétől ihletetten, Igéjére figyelve adunk prófétai intést, tanítást, ugyanakkor vigasztalást és hitre ébresztő szózatot.

Isten bölcsességével mi egy sokféle városban, országban, világban képviseljük az Isten Igéjét, vezetését, nem mint Isten okoskodó tanácsadói, hanem mint olyan hívő emberek, akik igazat adnak az élet Urának, engedelmesen Őt követik, hiszen tudják, hogy Jézus Krisztusban Ő az élet teljességével ajándékozott meg bennünket (János 10,10).

Ez a város vigad az igazak javán, mert a legigazabbra, az Úr Jézus Krisztus által nekünk ajándékozott örök és múlhatatlan javakra épít.

Ez a város ujjong, minden rajongás nélkül, de boldog reménységgel, mert Isten Jézus Krisztusban igaz javakkal, értékekkel ajándékozta meg őt. Ez a város nem a bűnösök pusztulásán ujjong, hanem azon a tényen, hogy Isten városában, Isten országában a bűnnek nincs helye, a bűnös is elpusztult, mert aki hisz Jézus Krisztusban, az bűnös valójával Ővele együtt meghalt és feltámadott. Jézus Krisztus keresztre vitte a bűneinket (10).

Az Isten városának embere hallgat; mint Isten Lelke által értelmessé újjáformált ember hallgat ebben a bábeli zűrzavarban. Sőt – ahogy a szentíró megfogalmazza – Isten városának em-

bere hűséges lélekként leplezi a dolgokat, vagyis amikor megszólal, akkor a bűnt nem eltűrő intéssel, de a bűnbocsánat lehetőségét meghirdető reménységgel szólal meg, és nem dagonyáztat mások bűnein, nyomorúságán. Milyen szentlelkesen lehetfinom üzenet szólal itt meg, amelyet emberi értelemmel fel sem foghatunk, csak újjászületett szívvel: „A rágalmazó titkokat tár fel, de a hűséges lélek leplezi a dolgot” (12–13).

Az Isten városának embere ahhoz a biztonsághoz ragaszkodik, amelyet az Úr ígért Övéinek, és ezt nem cseréli fel valami bizonytalan, idegenül új dologgal (15). Természetesen Isten városának embere nyitott az újra, de csak ezzel a hűséggel, amellyel aztán a változó világban is meg tudja fogalmazni ugyanazt a krisztusi üzenetet (Zsidókhoz írt levél 13,8).

Az Isten városának embere bizonyosságában is kedves, életében tisztességes, és a Szentlélek által vezetetten erkölcsös; noha nem tökéletes, de hiteles (16).

A 127. ZSOLTÁRRAL FOGLALHATJUK ÖSSZE AZ ÜZENETET: „Ha az Úr nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az Úr nem őrzi a várost, hiába óvják azt az örök... De akit az Úr szeret, annak álmában is ad eleget.”

Isten, Jézus Krisztusban a lehetetlent tette lehetségessé, mert ami embe-

reknél lehetetlen, az Istennél lehetséges (Márk 10,27).

Ebben a „városiasodó” világban és ezzel a reménységgel élünk hűségben, hitben, biznyságtévő szolgálattal. Mi nem adhatunk megoldást. Isten adott megoldást, megváltó szeretetében. Mi pedig ennek a mindenható, megváltó Istennek az eszközei lehetünk. Nincs más megoldás, csak ez.

Áldott legyen az Isten, hogy mi, a földi város szájalása közepette is, az Isten városának örömeiben élhetünk.

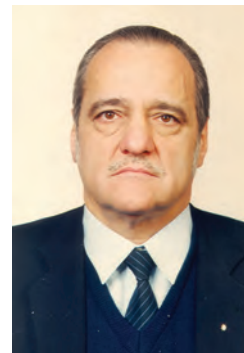
Végezetül szemléltetem az üzenetet. Az autóból, menet közben le akartam fotózni valamit, megállni nem volt lehetőségem. A kép elmosódott lett, de én pontosan tudom, hol készült és miért. Pontosán erről van szó a mai igeszakaszban is. Egy rohanó, összevisszán homályos, a mai Ige szerint pusztulásba rohanó világban (10–11) mi tudjuk hol vagyunk, hová megyünk, Kit és mit képviselünk, miközben látjuk a múltban Isten hatalmas tetteit, amely betölti a jelent és megnyitja a jövőt.

**Steinbach József
lelkipásztor-püspök
(Balatonalmádi)**

(Illusztráció: „Elsuhanva”, 2020.02.26.)

„Rész szerint” – töredékesen

2019. november 25–26. napjain dr. Szabó István püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke kérésére és megbízásából egyházunk küldötteként részt vettem a Lippei tartományi egyház (Lippische Landeskirche) zsinatának az őszi ülésén. Húsz évvel ezelőtt, 1999-ben írt alá a lippei egyház és a Magyarországi Református Egyház, valamint az Erdélyi Református Egyházkerület egy-egy több oldalas együttműködési megállapodást. Az aláírás jubileumára hívták meg egyházunkat is, és az erdélyi egyházkerület képviselőjét is (Kató Béla püspök is jelen volt a zsinaton). A magyarországi küldöttet kérték fel a zsinat megnyitó, úrvacsorás istentiszteletén az igehirdetés elvégzésére. Kató Béla püspök a másnapi tanácskozás kezdetén végezte az igehirdetés szolgálatát. Az alábbiakban következik a németül elhangzott igehirdetés szerkesztett változata.

„Mert rész szerint van bennünk az ismeret, rész szerint a prófétálás: De mikor eljő a teljesség, a rész szerint való eltöröltetik. Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről-színre; most rész szerint van bennem az ismeret, akkor pedig úgy ismerek majd, amint én is megismerttettem”. (1Kor 13,9–10; 12; Károlyi fordítás)

Köszönöm Istennek, és köszönöm Önöknek, kedves testvéreim ezt a mai lehetőséget, amikor Megváltó Urunkkal és egymással találkozhatunk.

Ha „modern” prédikátor lennék, akkor most lejönnék a szószékéről, körbe sétálnék, és kiosztanék valamit. De nem vagyok „modern” prédikátor. Itt maradok állva. Bízom az önök teremtő fantáziájában.

S hogy mit osztanék ki? Érdekes, színes, kicsit formátlan kartondarabkákat. Messziről is látszana: egy „puzzle” kirakós játék darabkái. Mindenki kapna belőle. Talán 20-20 darabot. Vagy a „talentumok” példázata mintájára, ki-ki készsége és képessége szerint 1-2-5 (100-200-500?) darabot. Néhány perc alatt mindnyájunk előtt ott lenne sok, szép, színes „puzzle” kartoncscsa.

De mit csináljunk vele? Az nyilvánvaló, hogy össze kellene illesztgetni. Az a kék az égbolt része? Vagy tükörsima óceánfelület? Ösztönösen kérdezzük a mellettünk ülőt: együtt hátha többre megyünk!

De észrevettek valami hibát? Nem mellékeltem az alapképet! És őszintén bevallom: nekem sincs meg az alapkép, csak a kis kartondarabkák. Nem tudjuk, hogy a „teljes” képhez hány darab tartozna. Én sem tudom. Amit kaptunk: „rész szerint” van. Töredékesen.

Az alapigéiben olvastuk: vannak ismereteink. Nálunk van a prófétai szó. Igazi értékek. Örök értékek. De mindez „rész szerint” a miénk. Töredékesen. De hol a teljesség? Hol a tökéletes?

Neveléségek lennének, ha a kis halom puzzle-kártyácskáról büszkén hirdetnénk: emberek, nálam, egyedül nálam van a teljesség, itt van a tökéletesség!

Gyakran mégis úgy viselkedünk, úgy nyilatkozunk: mi vagyunk a tökéletes, a tévedhetetlen, az egy és egyetlen igaz egyház. Pedig csak „rész szerint” vagyunk, csak rész szerint lehetünk egyház. Töredékesen. A tökéletesség másutt keresendő. A viszonyítási alapot, a „tökéletességhez”, az egyedül helyes mértéket maga Jézus ajándékozta a tanítványainak: „Legyetek tökéletesek, amint mennyei

Atyátok tökéletes” (Máté 5,48). Ez a reménységünk. Tökéletesség létezik. A teljesség eljön. Már közeledik.

Most már „modern” prédikátor is lehetnék. A Máté evangéliumából idézett strófa a „puzzle”-alapképet vetítette elénk. Ki foglalkozna már a „töredékekkel”? Akár vissza is adhatnánk a kedves kis puzzle-darabkákat. Már az enyém az egész, már az enyém a tökéletes!

Nem lehet véletlen, hogy ez a gondolat, a töredékességre figyelmeztető üzenet éppen az 1 Korintus 13-ban a szeretet himnuszában található. A fejezet nem fejeződött be a 8. versszaknál: „a szeretet soha el nem múlik”. Utána következnek a töredékességről és a tökéletességről idézett gondolatok.

Ugyanitt olvassuk azt is: „tükör által homályosan látunk”. A legmagasabb szintű ismereteink is töredékesek. Személyes életemben is, a családi, a gyülekezeti, az egyházi és az egyházközi életben (az együttműködési megállapodásokban is) ezért nélkülözhetetlenek a további „töredékes” részletek. Együtt mindig „kiegészítjük” egymást.

Ez jelenti az ökumené alapjait is. Ezért nem beszélhetünk „egyedül üdvözítő” egyházzal, egyházakkal. Mi is, a többi egyház is az Isten által igazzá nyilvánított („megigazított”) bűnösök közössége.

Ebben a helyzetben valóban szükségünk van egymásra. Szigorú hagyományok helyett belső nyitottságra. Együtt várjuk, együtt várhatjuk, amíg „eljön a tökéletesség”.

Személyes emlékekkel zárom mondandómat.

Közel harminc éve halt meg Édesanyám. A temetés utáni részvétnyilvánításkor egy evangélikus lelkészársam szavai szokatlanul hangzottak: — Tudod, ő már megérkezett oda, ahol „igaz” felekezetek nincsenek. Csak teljes, tökéletes, „igazságtalan” szeretetet.

Befejezésül az új bibliafordítás szövegét idézem:

„Mert töredékes az ismeretünk, és töredékes a prófétálásunk, amikor pedig eljön a tökéletes, eltöröltetik a töredékes. Mert most tükör által homályosan látunk, akkor pedig színről színre; most töredékes az ismeretem, akkor pedig úgy fogok ismerni, ahogyan engem is megismert Isten”. (1Kor 13,9–10;12; revidált új fordítás)

Dr. Márkus Mihály
(Tata)

Alfa és Omega avagy: vasárnaptól húsvétig

„**M**OST KEZDŐDIK!” „Elkezdődött!” *Franco Zeffirelli* „A Názáreti Jézus” c. filmjének húsvét hajnalán játszódó részében a Jézus sírjába lemerészkedő templomszolga – látva a gazdátlan fekhelyen elárvultan heverő lepleket, és azonnal felismerve a következményeket – döbbsen tekintettel ennyit mond a kamerába, azaz: a néző szemébe. Ez az egyik jelenet, amit húsvétkor évről évre felidézek magamnak.

De egy másik jelenetet is magam elé kell képzelnem. Azt, amint 2000 évvel ezelőtt az athéni agorán Pál apostolt hallgatják a ráérők. Egy ideig kíváncsian figyelik a messziről jött ember vallásos okfejtését, ám amint a halottak feltámadásáról hallanak, nyomban odalesz a kíváncsiságuk, sőt: közülük egyesek elkezdnek gúnyolódni.

E két jelenet markánsan jellemzi a feltámadással kapcsolatos emberi reakciókat. A feltámadás hírére alapvetően kétféle válasz lehetséges azóta is: az emberek egyik csoportja számára az üres sír a keresztyénség „alfája”. Ebből ered, itt kezdődik az emberi történelem egy markáns, új szakasza: a keresztyénség kora. A keresztyén hit tartama, üzenete a legfontosabb kérdésekről: Istenről, emberről, életről és halálról elválaszthatatlan a Názáreti Jézusnak a halottak közül való feltámadásától. Akik hiszik, hogy a Názáreti Jézus feltámadt a halottak közül, azok számára ő a Messiás, a Krisztus, aki Isten és ember kapcsolatában egy új korszakot; új szövetséget hoz.

Az emberek másik csoportja számára viszont éppen ez; a feltámadás

gondolata vet gátat annak, hogy a Jézus személye iránti - amúgy minduntalan felébredő – érdeklődés a benne való hitté váljék. Számukra a feltámadás az „ómega”, abban az értelemben: nincs tovább. Addig tud érdekes maradni számukra Jézus személye, amíg az emberiség nagy tanítójáról van szó, de nem tudnak rá úgy gondolni, és nem akarnak róla úgy beszélni, mint feltámadotról. Számukra Jézus legfeljebb mint kivételes, de semmi esetre sem mint feltámadott személy valóságos.

Ezt a kétféle felfogást az ünnep apropóján jellemezhetnénk egyszerűen akár így is: az egyik húsvétot ismer, a másik csak vasárnapot. Az egyik számára a feltámadás az egyik legfontosabb életkérdésre nyert válasz, a másik számára viszont nem több, mint a természet körforgásának rendjében a tavaszi megújulás vallásos eredetű metaforája. S ne legyenek illúzióink: ez a határvonal nem az egyházban, ill. az egyházon kívül élők között húzódik; bizony, ez a különbség létezik az egyházhoz, a gyülekezethez tartozók között is. Ugyan mi mással lenne magyarázható, hogy húsvéti istentiszteleteinken megjelenők egy része jó szívvel éneklj ugyan, hogy „*Minden élő állatok, Sok rendben, Mik égben, földön vannak Sok részben, Fák, füvek és minden virágok Újulnak örömben.*” de nem érzi fontosnak a Feltámadottal való közösség megélését pl. az úrvacsorában.

Az ünnep persze nem csak arra szolgál, hogy felvesse az egyéni lelki, hitéleti megújulás kérdését. Húsvét ünnepén nem csak a templomban összesereglődők szembesülnek sorskérdéssel. Többről van szó. Az ünnep

alkalmat szolgáltat arra is, hogy lássuk: húsvét szembesít a valamikori, ún. keresztyén Európa és a mai, keresztyénségét feledni és feladni látzó Európa szellemi-lelki változásával is. A felvilágosodástól máig tartó – a hitvesztés korának nevezhető – évszázadok európai szellemtörténetének, gondolkodásának alakulása leegyszerűsítve jellemezhető akár úgy is, hogy a szenttől a profán felé forduló európai ember eljutott húsvéttól a vasárnapig. Az ünneptől a pihenőnapig. Ez egy szomorú út. Sőt: ez maga az útvesztés. Ez a változás kihat – többek között – arra a kérdésre is: Kicsoda az ember? A húsvét, a feltámadás üzenete az új ember. A keresztyén ember a feltámadásban önmagáról azt az igazságról nyeri: Isten megújítja, mert feltámasztja a lelki és a testi halálból egyaránt; ebből az Istenről és önmagáról nyert igazságból nyer indíttatást arra, hogy „*bűn és ördög ellen ez életben szabad lelkiismerettel harcoljon*” (HK 32.).

Az emberről a feltámadás erejét nem ismerve gondolkodók a megújulást keresve nem a bűn, hanem a bűn fogalma ellen szállnak harcba, és bűnösnek kiáltják azt, aki a bűnt bűnnek nevezi. Számukra nem a bűnből megszabadított, hanem a bűn fogalmától megszabaduló ember az új ember. A mai közéleti vitákban sokszor visszaköszön e gondolkodás terjedésének „áldásos” hatása.

Segítsen az ünnep elindulni és megérkezni vasárnaptól húsvétig, hozzon a feltámadás örömhírében megújuló életeteket és gyülekezetekeket.

Máté László esperes

„A jelenlét bizonyágtétel volt”

Beszélgetés Balogh Péterrel,
az Őrségi Egyházmegye gondnokával

— **Kezdjük a gyermekkorral, hiszen nagyon meghatározó volt a református háttér gondnok úr életében.**

— 1942-ben születtem itt, Szombathelyen, református családból. Édesapám, édesanyám református volt, édesapám a születésemkor már presbiter is volt. Édesanyám a Rába-vidékről való, apám eredetileg alföldi, mezőtúri. Neki nehéz élete volt. 1910-ben született, négyen voltak testvérek, ő volt a harmadik a sorban. Amikor 4 éves volt, elvitték az édesapját a frontra. Többet nem látta. Ott maradt az édesanyja özvegyen a gyerekekkel. Apám nem tudott leérettségizni, önképzéssel tisztviselő lett. Pesten, amikor fölkerült, bekapcsolódott a gyülekezeti életbe. Tudom, hogy sokat hallgatta a Kálvin téren Ravasz Lászlót, róla mindig mesélt. De hallgatta Szabó Imrét a Fasorban, nagy hatással volt rá.

Szombathelyre jött a családjuk lakni, majd kihelyezték Nagyváradra. Húgom ott született 1944-ben. Mikor a

front közeledett, akkor jöttünk haza. Az Úr Isten akkor is velünk volt. Apám ott maradt, még a hivatalt intézni, egy teherpályaudvaron a benzinkútállomásnak volt a vezetője. Sikerült egy teherautót szerezni, amelyik több családot is hozott. Anyámmal ezzel indultunk haza, Herénybe, ami ma Szombathely külvárosi része. Ahogy mentünk, egyszer csak el kezdték lőni az országot. Leugráltak anyámék az autóról – húgom az egyik karjában, a másikon én –, aztán be a kukoricásba, miközben lőtték őket. Olyan közel repültek a gépek, hogy ahogy anyám fölnezt a kukoricásból, látta a román pilóták arcát.

Herényben itt laktak a nagyszüleim. Kocsmájuk volt. Nagypám ezt már a nyugdíjas évei felé nyitotta. Ő eredetileg géplakatos volt, kiváló ember a szakmájában. A kocsmát a kommunisták 1950-ben elvették szegénytől. Nagypám elment a lakatos szövetkezetbe dolgozni. Most is előttem

van: jövök haza az iskolából 1954-ben, tolja nagypám a kullót (talicskát). Ő tolja, aki első osztályú szakember volt, a Ganzban dolgozott fiatal korában. Megalázó volt. Ebbe is halt bele 1955-ben. Ott laktam náluk nyaranta. A patartokon legeltették a teheneket, ez egy paradicsom volt nekünk, gyerekeknek.

Elkezdtem iskolába járni és hittanra is jártunk. Ekkoriban elsősorban Döbrössy Lajos lelkipásztor tett rám nagy hatást. Ő 1940-ben került ide. Én 1955-ben konfirmáltam. Sokat tanultam tőle. Egyrészt sok nyelven tudott. Prédikált németül Heidelbergben. Beszélt franciául, angolul.

Konfirmáció előtt nagyon értelmesen sok mindent elmagyarázott. Most is őrzöm azt az anyagot, amit legépeltek nekünk, amiben voltak fontosabb részek a Heidelbergi Kátéból, és kicsi egyháztörténet is.

Mi, srácok jártunk ki a Perint-parti részre, ahol most nagy lakótelep áll. Akkor az búzamező volt, mentünk pecázni, meg fürödni. Egyszer mentünk délután fürödni. A kukoricásban volt egy földút. Egyszer ki megy azon? Lajos bácsi. Kiment készülni a prédikációjára. Ott csend volt. Ott készült a prédikációra. Később is azt mondta, hogy ő elsősorban prédikátor.

Mikor ő 55-ben elment Tatára, leveleztünk. Mikor egyetemista voltam, meglátogattam Tatán, ő meg a kollégiumban is meglátogatott engem. Nagy nyelvtudása mait sokakkal levelezett. Voltak kapcsolatai. Érdekes dolgokat látott. Azt mondta: „Édes fiam! Az Úr Isten még nem mondta ki az utolsó szót. Azt majd ő mondja ki.”

— **Egy másik fontos élmény gondnok úr életében a Pap Vilmos bajánsényei, később kőbányai lelkeszel való barátság.**

— Pap Vilmosmal úgy kerültem kapcsolatba, hogy őt az ötvenes évek végén ide helyezték. A teológiáról, ahol tanársegéd volt, ide helyezték, hogy talán itt nem sok vizet fog zavarni. Itt megszervezte az ifjúsági kört. Minden vasárnap délután körülbelül hatan, nyolcan összejöttünk. Egészen komoly témákról beszélgettünk. Hamarosan megválasztották őt Bajánsenyére. Én közben 1960-ban jelentkeztem egyetemre. Pap Vilmos ajánlotta, hová menjek templomba Budapesten. Farkas Józsefhez kezdtem járni a Gyulai Pál utcába. Ott is volt egy ifjúsági kör. Sokat fejlődtem az ott hallottakon.

Nekem egyébként az volt a szokásom, hogy kíváncsiságból sok helyre elmentem meghallgatni prédikációkat. Voltam Joó Sándornál a Pasaréten, csak messze volt kicsit a kollégiumtól. Jártam másutt is, a Bocskai utcában, a Szilágyi Dezső téren. Volt egy képem, ki hogy prédikál.

Mikor végeztem 1965-ben, Pap Vilmosmal megmaradt továbbra is a barátság. Ő esketett bennünket a feleségemmel. Gyakran jártam le Bajánsenyére. Akkor még nehéz volt oda kimenni. Bajánsenyén határőr-ség volt, Őriszentpéter után már igazoltatták az embert. Át tudtam menni, csak ez lassította a dolgot. Pap Vilmosnál egyrészt meghallgattam az istentiszteletet, utána beszélgettünk a presbiterekkel, egyháztagokkal. Kicsit csodálkoztak azok az emberek, hogy ez egy mérnök, egyetemet végzett. És hisz Istenben? Ide jár? A jelenlét egy bizonyágtétel volt.

Később, amikor elkezdtem Erdélyt járni a hetvenes években, rengeteg diát készítettem. Lejártam, csináltam diavetítéseket egyházi keretek között. Később másutt is. Vittem hímzett párnákat, bemutatni, hogy Kalotaszegen mit hímeznek. Először 1972-ben mentem ki Erdélybe, akkor még vonattal. Akkor látogattam meg Kós Károlyt. Ajánlotta, hogy milyen diplomákat nézzek meg. Mondta, hogy menj el Magyarvalkóra, mert az a legszebb. foglalkoztam cikkeimben,

és beléptem a Kós Károly Körbe. Több kiállítást rendeztem.

— **Szombathelyen aktív éveiben is járt templomba?**

— 1971-ben választottak először presbiternek. Apám is presbiter volt, együtt szolgáltunk. Én voltam a legfiatalabb. Nemigen jártak akkoriban magamkorabeliek templomba. A presbiteri munka keretében kellett ezt-azt segíteni. Akkor volt a parókia első felújítása, ugyan csak kívülről, mert hámlott le a vakolat. Szereztek állványt, és négyen vertük le a vakolatot.

— **Mint építész, itt Szombathelyen dolgozott.**

— A Vasépnél dolgoztam. Az egyetemen a vállalat ösztöndíjasa voltam. Bekerültünk egy nagy céghez, volt, akitől elleshettük a szakmát. Nem voltam párttag, ennek ellenére csak mentem előre. Lehet, hogy egy kicsit lassabban, de lettem osztályvezető is. Látták, hogy tudok tisztességesen dolgozni, pedig tudták azt is, hogy templomba járok. Új technológiákkal építettünk lakásokat. Később ez lett a feladatomban a műszaki osztályon, hogy a legkorszerűbb technológiákat figyeljük és vezessük be őket. Közben persze politikailag figyelték az embert.

— **Az egyházban is tevékenykedett.**

— Egy rövid szünet után 2000-ben újra megválasztottak presbiternek, 2003-ban lettem egyházmegyei gondnok. Akkor lett Szakál Péter esperes. Most fog lejárni a mandátumunk. Szeretem ezt csinálni, de nem volt könnyű. Szeretem a gyülekezeteket látogatni. A kapcsolatteremtést, a személyes beszélgetést nagyon fontosnak tartom. Korábban, 1992-ben nehéz próbatétel volt az életünkben. Akkor halt meg érettségiző fiunk, Kadosa. Ez egy óriási próbatétel mind a mai napig. Az Úr Isten így döntött. Itt maradt Szabolcs fiam, aki jelenleg egy szakközépiskolában tanár.

— **Mik azok az eredmények, amikre jó visszatekinteni?**

— 1991-ben az utcanév változtatás-sokkor közbenjárásomnak köszön-

hetően a Károlyi Gáspár nevet kapta. Erre büszke vagyok. Ezenkívül itt a dunántúli egyházkerületben én kezdeményeztem a műszakiak rétegtalálkozóját. Itt Szombathelyen a reformáció évében több kiállítást is szerveztem. Körülbelül százhatvan kisebb-nagyobb publikációm jelent meg napilapoktól folyóiratokig sok helyen. Jelentős kitüntetésekkel méltatták munkásságomat, legfontosabbnak ezek közül a Magyar Kormánytól kapott tartom.

— **Végül egy kérdés: van-e olyan ige, ami végig kísérte az életét?**

— Igen. A kollégiumi szobámban ki volt téve, hogy „A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme” (Zsolt 111,10). A szolgálatomnál pedig a Lukács evangéliumából: „Ezenképpen ti is, ha mindazokat megcselekedtéték, amik néktek parancsoltattak, mondjátok, hogy: Haszontalan szolgák vagyunk; mert amit kötelesek voltunk cselekedni, azt cselekedtük.” (Lk 17,10)

Jakab-Köves Gyopárka

„Adatok nélkül nincs egyháztörténelem”

Ötven éve hunyt el Tóth Endre

TÓTH ENDRE NEVE talán kevésbé ismerős dunántúli reformátusságunk számára. Nem csoda, hiszen bár sok szállal kötődik Egyházkerületünkhöz, életének indulása és lezárása mégsem hozzánk kapcsolódik. Viszont a XX. század egyik legjelentősebb egyháztörténészeként Thury Etele és Pataki László mellett ő foglalkozott legelmélyültebben Egyházkerületünk történetével. Bár pápai tevékenysége (23 év) csaknem pontosan ugyanannyi, mint debreceni ténykedése (22 esztendő), legtermékenyebb időszakában mégis Pápán telt, és ennek köszönhetően Egyházkerületünk történetének sok elemét ő dolgozta fel.

Tóth Endre családja Zsadányból (Békés megye) származik. Nevüket onnan nyerték, hogy egyik ősük elment Felvidékre, és ott megtanulta a szlovák nyelvet. Amikor hazajött és ismerté lett a tudománya, akkor kapta ezt a nevet a család: Tóth (tót). Endre édesapja kántortanító volt, aki egy lelképásztor lányát vette el feleségül. Családjukban negyedik gyermekként született Endre 1899. december 7-én, Hajdúszoboszlón. Innen Pápára költözött a család, mivel Tóth Lajost (Endre édesapját) megválasztották a főiskolára ének- és zenetanárnak. Zenekart is vezetett Pápán, amiben fiai, Endre és Kálmán (a későbbi Ószövetséges professzor), is játszottak. Amikor Tóth Endrét az egyháztörténelmi tanszékre tanárnak választották 1924-ben, akkor édesapjával együtt tanított még 12 évig, édesapja nyugdíjba vonulásáig.

Tóth Endre tanulmányait részben Hajdúszoboszlón, részben a Pápai Gimnáziumban végezte. Érettségét követően 1918-ban kezdte meg a Teológiát, Pápán. Még teológus volt, amikor kiszemelte őt Dr. Antal Géza, a későbbi püspök, arra a célra, hogy a már évek óta üresen álló egyháztörténelmi tanszéket vele töltsék majd be. Ennek megfelelően készítette fel erre a feladatra. Tóth Endrét magát is érdekelte az egyháztörténelem, annak ellenére, hogy professzor, aki megszerethette volna vele a tantárgyat, nem volt az egyháztörténelmi tanszéken. Tanulmányai kiteljesítésének érdekében két esztendőt töltött Hollandiában az Utrechti Egyetemen. Miután Hollandiából hazajött, 1923-24-ben állami hitoktató volt Kaposváron, majd tanulmányait 1924 szeptemberében fejezte be a második lelkészképzés vizsga letételével.

Miután megszerezte a lelkészi oklevelet, egyből kinevezést nyert a Pápai Református Teológiai Akadémia egyháztörténelmi tanszékére helyettes tanári minőségben. 1927-ben doktorált, aztán kinevezték rendes tanárnak. Fiatal professzor korától kezdve szívesen prédikált Pápán is, de a Dunántúl összes többi gyülekezetében is. Új kezdeményezés-ként pedig vetített képes előadásokat tartott.

Az 1932–33-as és az 1934–35-ös tanévekben a Pápai Akadémia igazgatója, 1935–1938-ig a Dunántúli Egyházkerület missziói előadója volt. 1941-ben a Dunántúli Egyházkerületben vallásoktatói szakelőadóknak, a Pápai Egyházmegyében pedig tanácsbíráknak választják. 1943–47-ig a Dunántúli Egyházkerület lelkészi főjegyzője, 1944-ben köztartási felügyelője volt.

Emellett a rengeteg elfoglaltság mellett is jutott ideje a tudományos munkásságra. Tevékeny szerepet vállalt a népfőiskolai tanfolyamokban, valamint az úgynevezett „falu-szemináriumban” is. 1942-ben „A Belsősomogyi Református Egyházmegye Mária Terézia korában” című dolgozata alapján, a Debreceni Egyetemen egyetemi magántanárrá ha-

bilitáltak a „magyar protestáns egyháztörténelem tárgyköréből”.

1946-ban aztán megpályázta a Debreceni Református Teológia egyháztörténelmi tanszékének professzori állását. Ezt el is nyerte, és 1947 őszétől Debrecenben tanított, egészen haláláig, 1970 november 15-ig.

Nagyon termékeny történetíró volt, bár az is igaz, hogy ez a termékenysége inkább pápai éveiben mutatkozott meg. Mint említettem, Tóth Endrének nem volt saját egyháztörténelmi professzora, emiatt saját magának

kellett kialakítani tudományos módszereit és feldolgozási szempontjait. Mindennél inkább fontosnak tartotta, hogy elsődleges forrásokból dolgozhasson. Thury Etele adattisztelő történetiszemlélete volt a példaképe, amiből egyik kedves mondása is fakadt: „Adatok nélkül nincs egyháztörténelem.” Minden tudományossága mellett is elsősorban teológiát művelt. Egyháztörténelmi alapfelfogásán is látszott gyakorlati teológiai érdeklődése: „a valóságos történetet kell megírni, nem az elméleteket, de a tényeket, hogy a megírtak gyülekezetépítők legyenek.”

Szerette idézni Balogh Ferenc mondását: „A történelem a feltámasztás tudománya.” A történelem életre kelti a múlt üzenetét, hogy abból mi is megtanuljunk, hogy nekünk mit kell tennünk. Az életre keltett múlt, tehát a történetírás, az életre tanít, a jövőbe mutat. „A történet nemcsak záróköve a múltnak, hanem alapkőve a jövőnek is” – írta egy helyen Tóth Endre. Ezzel a kettősséggel, az adatok életre keltésével, és ugyanakkor építő célzattal leírt tényekkel, egészen sajátos történetírói módszert dolgozott ki.

Keze alól kerültek ki azok a művek, amelyek mind a mai napig segítik az egyháztörténelmi kutatást Dunántúlon. Megírta a Pápai Egyházmegye történetét, valamint a Belső-Somogyi Egyházmegye történetét Mária Terézia korában. Foglalkozott Egyházkerületünk életének kiemelkedő eseményeivel, amikor a Pápai Főiskolát Adásztevelre száműzték, vagy amikor császári nyílparancs (pátens) korlátozta 1859-60-ban a reformátusok életét. Kutatta a gályarabságot szenvedett prédikátorok életét, több gyülekezet történetét, különösen is a Pápai gyülekezetét. Olvashatunk tőle a dunántúli úrvacsoraosztás, valamint a legáció történetéről, a régi dunántúli prédikátorokról, a dunántúli templomok történetéről.

Igaz ugyan, hogy Teremtő Urunk 50 esztendeje hazaszóltotta Tóth Endrét, de munkáival, örökségével feltámasztotta a múltat, hogy mi is okulhassunk, tanulhassunk és épülhessünk belőle!

Dr. Szabó Előd teológiai tanár (PRTA)

Illusztráció: Pérely Imre festménye Tóth Endréről (1939)

A Szentháromság-tan Kálvin teológiájában

Németh Tamás könyvéről

NÉMETH TAMÁS rektor úr „A Szentháromság-tan Kálvin teológiájában” című műve a Magyarországi Református Egyház Kálvin János Kiadója és a Magyarországi Református Egyház Doktorok Kollégiumának közös gondozásában jelent meg 2019-ben. A kötet rendkívül nagy hiányt pótol egyházunk életében és irodalmában, ugyanis nem csupán Kálvin János munkásságát hangsúlyozza és mutat rá arra, hogy fő művén, az „Institution” túl milyen gazdag és széles a genfi reformátor teológiai öröksége, hanem egészen gyülekezetszerűen mutatja be a Szentháromság-tan kezdeti vitáktól egészen a XXI. századi egyházi életig terjedő értelmezését. Jól érzékelhető a szerző azon törekvése, hogy a pontos teológiatörténeti feltárás mellett szeretne egyháza számára is segítséget nyújtani a Szentháromság-tan újbóli felfedezésében és megélésében, amely Kálvin gyülekezete számára is folytonos megújulást, szilárd hitvallást és az élet Ura akaratának megértését jelentette.

Óhatatlan, hogy egy ilyen mélyre ható írás pontos teológiatörténeti feltárással kezdődjék. Ugyanakkor a Szentháromság-tanbeli viták részletekbe menő leírása az olvasó számára jól érthető, hiszen azok minden vonulatát kibontja a szerző és bibliai alapokon nyugvó megállapításain keresztül mutatja be az Atya, a Fiú és a Szentlélek munkáját. A mű alaposágára jellemző, hogy nem csupán érveket és ellenérveket ütköztetve tárja fel a súlyos teológiai kérdéseket, úgymint a Szentháromság személyeinek egymáshoz való viszonyulását, vagy a Krisztus kettős természetének dogmáját, hanem pontos leírást is ad a kialakult vélemények körülményeiről is, ezáltal még inkább érthetővé és megérthetővé téve az álláspontokat.

Ugyanezek a pontos leírások jellemzőek a mű legnagyobb részét kitevő elemzésre, Kálvin teológiai nézetének a kibontására. Németh Tamás úgy hozza közel hozzánk Kálvin személyét, hogy abban kicsúcsosodik a hitvalló reformátor jelleme, de ezzel egyidejűleg a ma élő egyház számára is mérvadó megállapításokat tesz. Pontosán és részletekbe menően mutatja be a szerző azokat a korai hitvallási iratokat, amelyek Kálvin Szentháromságról vallott nézetét formálták, ugyanakkor az is kiderül az olvasó számára, hogy nem ezek az ókori és középkori dogmák voltak a legmeghatározóbbak álláspontjának kialakításához. Kálvin számára minden teológiai kérdésben a Szentírás szava volt a legmérvadóbb. Így nem is csoda, hogy a teológiai nézetéről szóló rész nagyon komoly bibliai megalapozottságot kapott, amelyben nem csupán igehelyek egymás után való felsorakoztatását láthatjuk, hanem azok gyakorlati magyarázatát is. Így válik Kálvin értelmezése nyomán a Szentháromság-tan a kor tévtanításaira adott feleletté, amelyben a Szentírás megismerését és minél

pontosabb megértését semmilyen filozófiai és tudományos (vagy annak vélt) irányzat nem befolyásolhatta. Tulajdonképpen Kálvin tévtanítókkal szembeni kemény fellépése is a Szentírás melletti elköteleződését hangsúlyozza.

Amikor Kálvin Szentháromság-tana a mű során egyre inkább kibontakozik, írásaiból kidomborodik látása és egyre jobban megértjük a témakörben folytatott vitáit, akkor a szerző nagyon hangsúlyosan világít rá, hogy a titkot szinte mindig a Szentlélekről való tanításban kell keresnünk. Sokan emlegetik Kálvint ezért a Szentlélek teológusának. Hitelesen és messze hatóan mutatja be a szerző úgy, mint aki számára a Szentlélek hangsúlyozása az Isten emberhez való közeledésének, a Krisztus megváltásának és kegyelmének útját tárja fel. Ezért talán nem is meglepő a későbbiek során, hogy a könyvben Kálvin nagyobb teológiai témákat érintő meglátásai szerepelnek. Számára ugyanis a legnagyobb teológiai tételek értelmezése során a Szentháromság-tan alapvető kiindulási pont, amely ennél fogva az egész teológia közép-pontjában áll, hiszen ezáltal nem mást, mint Isten önkijelentését érthetjük meg. Mindezek mellett a szerző kidomborítja Kálvin közösségi szerepvállalását is, ahogyan próbálta ezeket a tévtanításokat távol tartani gyülekezeteitől és közben néhol mély teológiai, másutt jól érthető, köznapibb megfogalmazásokban tesz bizonyosságot a mindenható Úrról, a kegyelmes Krisztusról és a megelevenítő Lélekről.

A mű lényeges megállapításokat tartalmaz arra nézve, hogy az Atya, Fiú és Szentlélek kapcsolatának értelmezése milyen változásokon ment keresztül. A bibliai időktől kezdve egészen a teológiai tudomány mai állásáig vizsgálta a kérdést. A hit nagy rendszerezőjét, Kálvint pedig nem a szigorú, egyházfegyelmet mindenben keresztül vivő, vitáktól nem megrettenő reformátornak mutatja be, hanem sokkal inkább olyan lelkipásztornak, akinek a Szentháromság Istennel való személyes kapcsolata rendkívüli módon bibliai gyökerű, és a Szentírás pontos értelmezése során ismerte meg teremtőjét, megváltóját és újjászüljőjét. Azért is hálásak lehetünk, hogy ezt a művet kezünkben tarthatjuk, mert egyházi életünk során felhívja a figyelmünket a Szentlélek munkájára és folyamatosan emlékezteti Krisztus népét arra, hogy az életben minden „Istennek ezen az önközlésén keresztül lesz érthetővé, s nemcsak érthetővé, hanem evangéliummá.” (246. o.)

Így ajánlom szeretettel olvasásra és tanulmányozásra Németh Tamás munkáját, hogy gyülekezeteinkben megérthesük és az alapján rácsodálkozhassunk a Szentháromság Isten munkájára.

**Dr. Petró László lelkipásztor
(Kaposvár)**

Mindenkor bízunk! I-III.

Megjelent Steinbach József püspöknek a második korintusi levélhez írt igemagyarázatából az első két kötet. Az alábbiakban az előszó szerkesztett változatát közöljük. (A Szerk.)

SOK IGESZOLGÁLATOT végezhetek. Ez mindig szent izgalommal és örömmel tölt el. A napi igeszakasz egyoldalas kidolgozása, elcsendesedéssel és tanulmányozással, mindig bőséges mennyei tartalmat ad ezekhez a szolgálatokhoz. Az Ige szolgálata kiemeli a mindent felemesztő ügyintézés sivárságából, a mennyei világgal találkozási felüdülést, irányt és bizonyosságot ajándékozik. Isten Igéjének szolgálata minden hívő ember örömteli küldetése, a maga helyén. Az Ige hivatalos szolgáljaként, szószékről hirdetem az evangéliumot, arra törekszem, hogy hetente egy igehirdetésre minél alaposabban felkészüljek, majd az elhangzás után, a valóban testet öltött, megérett igehirdetést írásban is rögzítsem. Ezek a dokumentumok csak azért születnek meg, hogy lelkészként, egyházvezetőként igazolhassam az emberek előtt is azt, hogy az Istentől kapott feladatokat igyekszem hűséggel végezni, ezen a területen is, a magam „keretei” között. Semmi többet, semmi egyebet nem gondolok ezekről az írásban rögzített igehirdetésekről. Természetesen, ha valaki olvasva is épül általuk, azért hálás vagyok az Úrnak.

A Korinthusi második levélről elhangzó igehirdetések püspöki szolgálatom kezdete óta meghatározók; tehát 2009 óta folyamatosan prédikálok e bibliai könyv alapján. A „Mindenkor bízunk!” sorozat, három kötetben, Pál korinthusiakhoz írt második levelének igehirdetésekben folyamatosan magyarázott, írásban szerkesztett anyagát tartalmazza.

Ezek az igehirdetések az úgynevezett tételes beszéd műfaját követik. Számomra ez az a műfaj, amely a hallgatóság számára is átfogható, követhető, befogadható. Ezért az írásba foglalás során sem akartam változtatni a

műfaj megjelenésén. Minden igehirdetés kiemeli a téfelt, „szájba rágja” az altételeket. A ma emberének anynyi mindennel tele van a feje, hogy meggyőződésem: úgy kell prédikálni, hogy valami konkrét üzenetet elvihessen magával a hallgató, és azt odahaza továbbgondolhassa. Ugyanakkor ezekben a kötetekben olvasható néhány meditáció is. Ezek a meditációk nem tartalmaznak semmiféle kiemelést, csak szerény bekezdéseket. Itt az olvasóra van bízva, hogy mit tart fontosnak. De ez egy másik műfaj. Ezt a műfajt is szeretem. Sok műfajt kipróbáltam már, a versről versre haladó homilián, valamint gyakorlati bibliamagyarázaton át, egészen a képmeditációig és a bibliai üzenettel rendelkező „novellaszilánkokig”, de – az igehallgatók visszajelzései alapján – a vasárnap délelőtti prédikáció tekintetében nekem leginkább a tételes beszéd vált be.

A könyvben található illusztrációk szerepét nem kívánom külön magyarázni. Ezek az illusztrációk nem díszítőelemek, hanem az Ige egy adott üzenetének kiemelését szolgálják. Tehát minden illusztráció tudatosan, átgondoltan szerepel a maga helyén. Ugyanakkor tisztában vagyok azzal, hogy minden ilyen illusztrálás szubjektív, teológiai veszélyeket rejt, félreérthető. Éppen ezért kimondom, hogy tekintsük mégis úgy ezeket az illusztrációkat, mint amelyek megtörik a szövegtengert. Tehát akár díszítőelemként is vehetjük azokat, noha nem azok. Ezek az illusztrációk bevallottan személyes pillanatképek is...

Imádsággal bízom abban, hogy az Úr megengedi e sorozat befejezését. Ez a bizalmam éppen a kötet címéből következik: „Mindenkor bízunk!” (2Korinthus 5,6) Ez a bizalom a Megváltó Jézus Krisztusba vetett bizalom, ezért szilárd és minden körülmények között velünk lévő bizonyosság. Ezzel a bizonyossággal áldja meg az Úr a kötet olvasóit is; azokat is, akik rohanó világunkban csak belelapoznak a kötetbe, hiszen illúzióink nincsenek: ki olvas ma egyáltalán, miket olvasunk, ki olvas végig egy könyvet, pláne egy igehirdetési kötetet... De mindenkor bízunk, e tekintetben is!

Egyik éjszaka, nem tudtam aludni, próbáltam dolgozni, a háttérben, a tv-ben egy zenekar élő koncertje szólt. Ügyet se vettem rá: háttérzörej..., majdnem el is kapcsoltam. Aztán azt vettem észre, figyelem; remek fúvós hangszerezés, nem a megszokott unalmas és tucatszerű popzene, hanem valami más. A végén már csak arra figyeltem, meg lestem, kiderül-e végre: kik ezek? Parovoz Stelar budapesti koncertje volt. Sok más mellett az ragadott meg, hogy egy szám ugyanaz a téma, amit parádés változatossággal, ritmusban, fúvós harsogással ismételnék; közben a százezres tömeg velük együtt tapsolja, dúdolja, énekl. Most is bennem zengenek a dallamok... Nos, erről van most szó, az örök élet bizonyosságának harsonáival alátámasztva: Mindenkor bízunk! Mindenkor bízunk! Mindenkor bízunk! Zengjen bennünk ez az üzenet mindenkor!